

új magyar szó

20 oldal

Ára: 1,5 lej

Országos közéleti napilap | Alapítva 1947-ben, Romániai Magyar Szó címmel

VI. évfolyam,
78. (1143.) szám

BNR-valutaárfolyamok

1 euró	4,1411 ▲
1 amerikai dollár	3,1021 ▲
100 magyar forint	1,5676 ▼

Aktuális 2

Barroso: folytatni kell a reformokat Romániában

Folytatni kell a reformokat Romániában – hangoztatta José Manuel Durao Barroso, az Európai Bizottság elnöke tegnap Brüsszelben. Traian Băsescu elnököt fogadva az uniós végrehajtó testület vezetője kifejtette, a kelet-európai országban továbbra is kiemelt feladat a korrupció elleni fellépés.

Aktuális 3

Füzes: ellenezzük Verespatakot

„Magyarország nemet mond a verespataki aranykitermelésre” – jelentette ki Füzes Oszkár bukaresti magyar nagykövete tegnap a Fehér megyei településen tartott terepszemléjén. A diplomata szerint a magyar hatóságok nem bíznak a kanadai-román beruházó által használt cianos technológiában.

Társadalom 7

Talpig zöldben a Föld-napon

Közös felelősségvállalást kért minden állampolgártól a Föld napján Borbély László környezetvédelmi miniszter, aki civilszervezeteket és önkénteseket összekötő online hálózat, az Ecoweb indításával emlékezett meg a környezettudatosság napjáról.

Vezércikk 3

Rossz indulás

A kormány egyik célja a törvényalkotás felgyorsítása, miközben azon kellene gondolkodni, hogyan lehetne a törvényhozást lefékezni. A gyorsított jogalkotásnak volt értelme a jogharmonizáció kontextusában, viszont „békeidőben” a legfejlettebb demokrácia számára is lehetetlen feladat a jogalkalmazás, ha a jogrendszer évente több ezer törvénnyel bővül.

Szócs Levente

Sztrájkolók feketelistán

Az erdélyi pedagógusok többsége csatlakozott a tegnapi munkabeszünetítéshez

„Sztrájk” – hirdették tegnap a romániai iskolák tantermeinek táblái. A szakszervezetek a tanév befagyasztásával fenyegetőznek

Fotó: Mediafax

A tanárok fele, mintegy kétszázezer pedagógus szüntette be a munkát tegnap országsszerte magasabb bért követelve és tiltakozva az új oktatási törvénytervezet bizonyos előírásai miatt. A sztrájkot szervezetlenség jellemezte: akadt megye, ahol csak nagyon kevesen csatlakoztak, máshol a pedagógusok zöme részt vett a tiltakozó akcióban. A szakszervezetek képviselői szerint a megyei tanfelügyelőségek megfélemlítették a pedagógusokat, ezért nem csatlakozott mindenki a felhíváshoz, mert az érintettek tartanak a leépítésektől. **7. oldal** ▶

Termékvásár és Deák Bill Gyula

ÜMSZ

„Ezekben az időkben egy szerződés kétszer olyan értékes, mint máskor” – mondta a Szent György Expó megnyitóján Antal Árpád sepsiszentgyörgyi polgármester. A térség legnagyobb termékkiállításán a válság miatt hússzal kevesebb cég vesz részt, ez azonban Ördög Lajos kiállítás-szervező szerint érthető. A Szent György Napok a vásárral párhuzamosan a hétvégén ötszáz szabadtéri programmal folytatódnak. A Bad Boys Blue diszkózenekar, Fenyő Miklós, a rock and roll „nagymestere”, Deák Bill Gyula, „a magyar blues királya” és a magyarországi Magashegyi Underground is fel lép. **6. és 8. oldal** ▶

Voks a Fidesz-kétharmadról

▶ Ötvenhét mandátum sorsáról döntenek vasárnap ötvenhét egyéni választókerületben, Magyarországon, az országgyűlési választások második fordulóján.

Tétje az, hogy meglesz-e a Fidesz-KDNP kétharmados többsége, miután az első fordulóban eldőlt: Orbán Viktor alakulata alakíthat kormányt. **2. és 4. oldal** ▶

Orbán Viktor kampánykörúton. Vasárnap célba érkehet

Fotó: MTI

Ioan Oltean „ajándéka”

▶ Egyelőre nem tekinthető a Demokrata-Liberális Párt (PD-L) álláspontjának az alakulat egyik alelnökének véleménye, miszerint a magyar kisebbségnek rögzített számú parlamenti mandátumot kellene biztosítani annak fejében, hogy az RMDSZ támogassa az államfő által szorgalmazott alkotmánymódosítást. Amúgy épp az elnök hatalmának megerősítése aggasztja a politikai megfigyelők és politikusok nagy részét, akik szerint az alkotmánymódosító törvénytervezet főlelnöki rendszert vezetne be Romániában. **Írásaink a 3. és 4. oldalon** ▶

Mai mellékletünk:

úmsz színekép

Röviden

Normalizálódik az európai légi közlekedés

Visszatér a megszokott rendhez az európai légi közlekedés, miután csaknem mindenütt megszüntették az izlandi vulkánkitörés nyomán elrendelt repülési korlátozásokat – közölte tegnapi helyzetértékelésében az Eurocontrol. Az európai légi közlekedés biztonságáért felelős, brüsszeli székhelyű szervezet szerint csütörtökön már mintegy 28-29 ezer légi járat közlekedésével számolnak az európai légtérben. Csupán néhány menetrend szerinti járatot kell törölni, részben a még érvényben tartott légtérkorlátozások, részben logisztikai gondok miatt. A nap folyamán már csaknem az egész európai légtérben lehet repülni, kivételt képeznek egyes nyugat-svédországi, illetve észak-szkóciai területek.

Lemondott a belga kormány

Benyújtotta lemondását tegnap az Yves Leterme flamand kereszténydemokrata miniszterelnök által vezetett belga kormány – jelentette a brüsszeli média. A holland nyelvű flamandok és a francia ajkú vallokok nem tudtak egymással megegyezni a Brüsszelt és környékét átfogó választókerület nyelvi határok mentén történő kettéválasztásában, ezért a flamand liberálisok tiltakozásul kiléptek az ötpárti koalícióból. Az ismét kormányválságba süllyedt Belgium július elsején fél évre átveszi az EU soros elnöki tisztét.

Több robbanás történt Bangkokban

Több robbanás rázta meg tegnap este a thaiföldi főváros üzleti negyedét ahhoz a helyhez közel, ahol hetek óta tüntetést tartanak a kormány ellenfelei. Több tucatnyi-an megsebesültek, kórházi források szerint legkevesebb negyvenöt ember szorult ápolásra. A robbanásokat M-79-es gránátok okozták – közölte a hadsereg. A környéken katonák állomásoznak, akik napok óta farkasszemet néznek a kormány távozását követelő, vörös inget viselő tüntetőkkel. A robbanások után a katonák szögesdróttal lezárták a környező utakat. A TPBS televízió jelentése szerint a sebesültek között van három külföldi állampolgár is.

Izrael nem állítja le a kelet-jeruzsálemi építkezéseket

Az izraeli kormány hivatalosan elutasította Barack Obama amerikai elnök követelését, hogy Izrael függeszsen fel minden építkezést a vitatott hovatartozású Kelet-Jeruzsálemben – közölték tegnap Benjámín Netanjahu izraeli miniszterelnök munkatársai. Mint mondták, Netanjahu a hét végén ismertette kormánya álláspontját Obamával, tehát még azelőtt, hogy az amerikai elnök közel-keleti megbízottja, George Mitchell tegnap a tervek szerint a térségbe érkezik. Száeb Erekat palesztin főtárgyaló bejelentette csütörtökön Rámalláiban, hogy Mitchell pénteken fogadja ott Mahmúd Abbász, a Palesztin Hatóság elnöke és megvitatják az izraeli-palesztin tárgyalások felújítására irányuló amerikai erőfeszítéseket.

Harmincegy évre ítélték két egykori boszniai szerb rendőrt

A háborús bűnösök ügyében eljáró szarajevói bíróság 31 év börtönbüntetésre ítélt tegnap két egykori szerb rendőrt, mert részesei voltak az 1995-ben Srebrenicában elkövetett tömeggyilkosságnak, amelynek mintegy 8000 muzulmán férfi és fiú esett áldozatul. Radimir Vukovicot és Zoran Tomicot közvetlenül mintegy 1000 ember meggyilkolásában találták bűnrészesnek. A két rendőr részt vett a Srebrenicából elmenekült muzulmán férfiak elfogásában. A foglyokat egy raktárpépületbe terelték, ahol a kísérő rendőrök tüzet nyitottak rájuk. Vukovic ezenkívül kézigranátokat is dobott a foglyok közé.

Forduló a kétharmadról

Kánya Gyöngyvér, Budapest

► Két és fél millió szavazót várnak az urnákhoz vasárnap Magyarországon, az országgyűlési képviselő választások második fordulóján. A voksolás tétje, hogy meglesz-e a Fidesz-KDNP kétharmados többsége, hiszen már az április 11-i, első forduló után eldőlt, hogy Orbán Viktor alakulata alakíthat kormányt. A voksolókat – vasárnap reggel hat és este hét óra között – 57 egyéni választókerület 3150 szavazókörébe várják, 2900-an külföldön, azaz Magyarország külképviseletein, nagykövetségein és konzulátusain adják le szavazatukat. A külföldről érkező szavazatokat csak a jövő hét első felében összeszítik, így ahol vasárnap szoros lesz az eredmény, a külföldi szavazatok akár még megváltoztathatják a sorrendet. „A választások végeredményét semmiképp sem tudjuk meg vasárnap, a külképviseletektől érkező szavazatokat ugyanis meg kell várni” – szögezte le Virág Rudolf, az Országos Választási Iroda vezetője.

Nem lesz hosszabbítás

Az április 11-i első fordulóban a 3174 igazolással szavazásra kijelölt szavazókörből 23 nem zárt be este hét órakor, mivel még voksolók százai várokoztak, hogy szavazhassanak. Az utolsó szavazó például hat óras sorban állás után úgy adta le szavazatát, hogy saját elmondása szerint, már tudta a végeredményt. Hogy hasonló botrányra most vasárnap ne kerüljön sor az Országos Választási Iroda (OVI) kezdeményezte a vonatkozó önkormányzati miniszteri rendelet módosítását a szavazási adminisztráció felgyorsításáért. A módosítás lényege, hogy az igazolással szavazók adatait (ne-

Éjfél szavazás Budapest egyik választókerületében. Megismétlődik a két héttel ezelőtti sorbanállás?

Fotó: MTI

vét, lakcímét) nem kézzel kell felvezetniük a jegyzőkönyvvezetőknek a névjegyzékbe, azok már szerepelnek egy előre kinyomtatott listán. A jegyzőkönyvvezetők ezen a listán megjelölik azokat a választókat, akiket a szavazás napján felvettek a névjegyzékbe. Ez akár egy perccel is csökkentheti az egy szavazóra jutó adminisztrációs időt. Az OVI emellett nagy hangsúlyt helyez a tájékoztatásra is: azokban az országgyűlési egyéni választókerületben, ahol második fordulót tartanak, hirdetményeket tesznek közzé és az ott élő választópolgárok postáládájába is értesítőt dobnak a második fordulóról, hogy csak azok menjenek el szavazni és így álljanak sorba, akiknek tényleg kell. Emellett az OVI azt kéri az igazolással szavazóktól, hogy lehetőleg

minél korábban menjenek el szavazni. A választási iroda vezetője arra számít, hogy vasárnap tíz helyen lehet sorban állás az igazolással átszavazók miatt, de, ahogy már korábban ígérték, a kampánycsendet semmiképp sem hosszabbítják meg.

Ötvenhét mandátum dől el

Az országgyűlési választások második fordulójában már nem keletkeznek úgynevezett töredékszavazatok, amelyek befolyásolhatnák az országos lista mandátumainak kiosztását, április 25-én már csak az dől el, hogy ki legyen az érintett ötvenhét egyéni választókerület képviselője a parlamentben. Fontos, hogy csak azok a jelöltek indulhatnak, akik az első fordulóban megsze-

rezték az érvényes szavazatok legalább 15 százalékát, ha nincs legalább három ilyen jelölt, akkor az első három legtöbb szavazatot kapott jelölt mérhető meg magát. A Fidesz-KDNP pártszövetségnek még legalább 52 mandátumot kell megszereznie a biztos többséghez, amelyet a már parlamentbe került pártok megpróbálnak megakadályozni. Mint ismeretes az MSZP egyoldalú gesztusként visszaléptetette négy fővárosi képviselőjelöltjét az LMP javára, tegnap pedig a Jobbik edelényi egyéni képviselőjelöltje lépett vissza a függetlenként induló Molnár Oszkár polgármester javára, aki az első fordulóban a Fidesz-KDNP jelöltje után tizenkét százalékkal lemaradva, a második helyen végzett. ◀

Alkotmánybíróság: titkosítani kell a vagyonyilatkozatokat

ÚMSZ

► Az Alkotmánybíróság szerint sérti a magánélet védelméhez való jogot a magas rangú állami vezetők vagyonyilatkozatainak nyilvánosságra hozatala. A taláros testület ezt az abban a tegnapi közölt dokumentumban fogalmazta meg, amelyben megindokolja, hogy miért nyilvánította alaptörvénybe ütközőnek az Országos Feddhetetlenségi Ügynökség (ANI) tevékenységét szabályozó törvény bizonyos szakaszait. A döntés nyomán gyakorlatilag ellehetetlenült a korrupció visszaszorítása érdekében létrehozott

intézmény működése. Az indoklás szerint a vagyonvizsgáló ügynökség bizonyos hatáskörei révén az igazságszolgáltatás szerepét töltötte be, holott az alkotmány kimondja, hogy csak a bíróságok szolgáltathatnak igazságot. A taláros testület szerint így sérül a hatalmi ágak szétválasztásának az elve. Az Alkotmánybíróság kimondja azt is, hogy a kormány nem módosíthatja az alaptörvényt sértő cikkelyeket sürgősségi rendelettel, hanem csak törvénytervezettel kezdeményezheti a szükséges módosításokat. A kormánynak és a parlamentnek 45 napja van a változtatások végrehajtására. ◀

Traian Băsescu nem tudott az indoklásról

Az Alkotmánybíróság tegnap közölt indoklása vélhetően nem jutott Traian Băsescu tudomására, ugyanis tegnap arról biztosította José Manuel Durao Barrosót Brüsszelben, hogy a kormány hamarosan sürgősségi rendeletben „javítja ki” az ANI működését szabályozó törvényt. A román államfő az Európai Bizottság elnökének érdeklődésére válaszolt. Barroso kifejtette: Brüsszelt foglalkoztatja az ANI hatáskörének gyengülése. „Szükség van erre az ügynökségre egy olyan országban, amely súlyos korrupciós problémákkal küzd. Működése elsősorban nem az Európai Bizottság, hanem a román társadalom számára fontos. Emellett természetesen fontos az Unióval szemben vállalt kötelezettség teljesítése” – hangzott az Európai Unió vezető politikusa.

Barroso: folytatni kell a reformokat Romániában

ÚMSZ

► Folytatni kell a reformokat Romániában az igazságügy és a gazdaság területén – hangzott a gazdaság területén – hangoztatta José Manuel Durao Barroso, az Európai Bizottság elnöke, tegnap Brüsszelben. Traian Băsescu román elnököt fogadva az uniós végrehajtó testület vezetője kifejtette, hogy a kelet-európai országban továbbra is kiemelt feladat a korrupció elleni fellépés javítása, illetve az igazságszolgáltatási rendszer korszerűsítése. Gazdasági téren pedig Barroso a szer-

kezeti reformokat, azon belül a közigazgatás átalakítását vezette a legfontosabbnak. Rámutatott, hogy tartalmazza ezeket a feltételeket Romániának a Nemzetközi Valutaalappal (IMF) és az EU-val kötött megállapodása is. Traian Băsescu Brüsszelben is megerősítette, hogy egyetértene az uniós célkitűzésekkel. A sajtótájékoztatón azt is leszögezte: jövő tavaszra Románia készen lesz arra, hogy csatlakozzon a határellenőrzés nélküli mozgást biztosító, úgynevezett schengeni övezetbe. ◀

Traian Băsescu és José Manuel Durao Barroso Brüsszelben

Fotó: Agerpres

Ismét előkerül a magyar kártya?

ÚMSZ

► Több, magyarelleneseinek minősíthető állásfoglalás hangzott el tegnap kormányparti politikuskok szájából. Doru Oprișcan Maros megyei demokrata-liberális képviselő szerint „soha nem fog megvalósulni az RMDSZ álma, hogy Hargita, Kovászna és Maros megyék egy fejlesztési régiót alkossanak”. „Az RMDSZ látszólag távol tartotta magát a mindenféle székellyöldi népszavazásoktól, de aztán az általuk beadott régióátszervezési törvénytervezet ugyanazt kéri. Ők is különálló Székelyföldet akarnak, csak más módszerekkel” – tette hozzá Oprișcan. Szerinte Maros megyét Kolozs és Fehér megyékkel, Hargitát Beszterce-Naszóddal és Suceavával, Kovászna megyét pedig Brassóval és Szabennel kellene csoportosítani annak érdekében, hogy „minél több román élvezhesse a multikulturalitás áldásait”. A PD-L-s honatya ugyanakkor arról is beszámolt, hogy több módosító indítványt nyújtott be az oktatási törvényhez, amely megszüntetné a Hargita és Kovászna megyei román gyerekeket sújtó diszkriminációt. „Azt javasoltam, hogy ne csak a nemzeti kisebbséghez tartozó gyerekek számára biztosítsuk a szállítást, ellátást, ha a településükön nincs anyanyelvi oktatás, ugyanis Hargita és Kovászna megyében a román gyerekek vannak ebben a helyzetben” – mondta el a képviselő. Egy másik módosítójavaslat szerint Románia földrajzát és történelmét kötelező módon az ország hivatalos nyelvén kellene tanítani, hogy „ne fordítsék el a földrajzi elnevezéseket és Románia történelmi személyiségeinek nevét”. ◀

Oltean „ajándéka”

Ioan Oltean PD-L alelnök (balra) javaslatát „magánvéleménynek” minősítette frakcióvezetője, Mircea Toader. Fotó: Mediafax

ÚMSZ-összeállítás

► Mircea Toader, a Demokrata-Liberális Párt (PD-L) képviselőházi frakcióvezetője szerint kollégája, Ioan Oltean csupán magánvéleményének adott hangot a *Gândul* című napilapnak adott interjúban, amikor kifejtette: rögzített számú parlamenti mandátumot kellene biztosítani annak fejében, hogy az RMDSZ támogassa a Traian Băsescu államfő által szorgalmazott alkotmánymódosítást. „Véleményszabadság van a PD-L-ben. Ezt a véleményt is meg fogják vizsgálni az alkotmánymódosítási szaktbizottságban” – tette hozzá Toader.

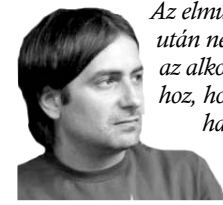
Ioan Oltean lapunknak elismerte, nem a PD-L álláspontját képviselte a *Gândul*-nak adott nyilatkozatában. „Saját elképzeléseimet

fogalmaztam meg arról, mit tudnánk nyújtani az RMDSZ-nek cserében az egykamaras parlamenti támogatásért” – magyarázta a képviselő. Hangsúlyozta, a javaslatról mindeddig nem beszélt sem párttársaival, sem az RMDSZ politikusaival. „Így az elképzeléseimről az RMDSZ-es kollégák is a sajtóban olvashattak először” – tette hozzá az ÚMSZ-nek nyilatkozó Oltean. A lapnak adott interjúban kifejtette: ahogyan a többi nemzeti kisebbség számára törvény garantálja a parlamenti képviseletet, a magyarság is rögzített számú parlamenti mandátumot kaphatna. „Garantálhatjuk a választási törvényben, hogy lesz bizonyos számú képviselőjük, akárcsak a többi nemzeti kisebbség esetében. A magyar kisebbség bizonyos számú mandá-

tumot kaphat, reprezentativitásuk függvényében, amely többnyire állandó” – fogalmazott a lapnak a PD-L alelnöke. Kelemen Hunor művelődésügyi miniszter, az RMDSZ ügyvezető elnöke „érdekesnek” nevezte Oltean felvetését, amelyet – mint mondta – meg kell fontolni. „Ez a megoldás már korábban is több ízben felmerült ötletként” – tette hozzá Kelemen.

Mint ismeretes, a Boc-kormány szerdán eljuttatta az államfőnek az alkotmány módosításának tervezetét, amely megszüntetné az egyik házat, és egyetlen törvényhozó testületként létrehozná a legfeljebb háromszáz tagú képviselők házat. Az RMDSZ már akkor jelezte Markó Béla szövetségi elnök révén, hogy továbbra is a kétkamaras törvény-

Rossz indulás

Az elmúlt évek tapasztalata után nehéz úgy hozzáfogni az alkotmány módosításához, hogy figyelmen kívül hagyjuk az intézmények között lezajlott, nemegyszer éles konfliktusokat. Mégis, ha nem sikerül elvonatkoztatni, jobb, ha neki se látunk. A kormány tervezete ezért rossz kezdet. Amint a csatolt indoklásból is kiderül, többnyire az alkotmánybírói döntéseket alapul véve fogalmazza meg javaslatait, holott a szóban forgó döntések leginkább a vére menő politikai háborúskodások krónikájának megírásához szolgálhatnának alapul.

Szócs Levente

Az alkotmánymódosító tervezetről első olvasatra leri a sietség. Ez nemcsak több olyan cikkely jelenlétében tükröződik, amelyeknek nyilvánvalóan másik alkotmányban volna a helyük, hanem – ami súlyosabb – a koncepciótlanságban is. Pontosabban van egyfajta koncepció, de az egyetlen aspektusra korlátozódik: erősíteni az államfő egyszemélyes intézményét, gyengíteni az összes többit. Az elnök a jövőben az eddigiekénél is jobban befolyásolható a kormány munkáját, miközben elszámoltathatósága nem nőne, ellenkezőleg, a mostaninál is kiterjedtebb immunitást élvezne (miközben nyilatkozatában az előjogok elleni harc bajnoka). Az elnököt fel függeszteni csak az Alkotmánybírószék hozzájárulásával lehet. (Nem derül ki, mi történik, ha az Alkotmánybírószék a 2007-es, hasonló salomoni döntésben megállapítja, hogy az államfő megsértette az alkotmányt, de nem tültségosan.) Az elnök kedve szerint összehívhatja majd a parlamentet, amely a tavalyi referendumnak és a népakaratnak megfelelően a mostaninál kétszer karcsúbb lesz. Vagy ha úgy tetszik: szikárabb, aszottabb, fonnyadtabb. Mindenesetre az államfő hamarabb „hazaküldhetné” a képviselőket. Leri a kormány abbéli igyekezte, hogy kiküszöböljön minden olyan esetet, amely az elmúlt években konfliktusra adott alkalmat a parlament és az elnök között, mégpedig úgy, hogy a legtöbb esetben eldönti a kérdést az államfő javára.

Hogy a parlament is „kapjon” valamit, a változatosság kedvéért nem képviselőháznak, hanem képviselői háznak fogják hívni. Ami a törvényhozás működésére vonatkozó javaslatokat illeti, ott tartunk, ahol 2003-ban abbahagytuk. A Boc-kormány egyik célja ma is a törvényalkotás felgyorsítása, miközben húsz évvel a rendszerváltás után éppenséggel azon kellene gondolkodni, hogyan lehetne a törvényhozást lefékezni. A gyorsított jogalkotásnak volt értelme a jogharmonizáció kontextusában, viszont „békéidőben” a legfejlettebb demokrácia számára is lehetetlen feladat a jogalkalmazás, ha a jogrendszer évente több ezer törvénnyel bővül. A Boc-kormány ezt nyilvánvalóan másként látja, mert az új alkotmányba háromfajta gyorsított jogalkotási eljárást képzelt bele, kettőt a parlament, egyet a kormány számára. Talán korai még véleményt mondani a módosítás utáni alkotmányról, miként viselkednének a javasolt változtatások, miután a helyükre kerülnek, élesben. Egy dolog viszont már most elmondható: az indulás a 2003-asnál felületesebb módosítást vetít előre, és az akkorinál mélyebbre ható következményeket.

Füzes: ellenezzük Verespatakat

Támás András

► „Magyarország nemet mond a verespataki aranykitermelésre” – jelentette ki Füzes Oszkár bukaresti magyar nagykövet tegnap a Fehér megyei településen tartott terepszemléjén. A diplomata szerint a magyar hatóságok nem bíznak a kanadai-román beruházó által használt cianos technológiában. „Nagyon rossz tapasztalat volt számunkra a 2000-ben bekövetkezett nagybányai ciankatasztrófa. Magyarországnak kockázatot jelent ez a befektetés” – mondta a nagykövet.

A diplomata tolmácsolta Budapestnek azt a meggyőződését, hogy a projekt Románia számára sem hasznos. „Ez a mi álláspontunk. A döntés természetesen a román kormány kezében van” – jelentette ki. Füzes Oszkár szavai szerint Magyarország álláspontja a hamarosan bekövetkező kormányváltás után sem fog változni, mert nem politikafüggő. A nagykövet ugyanakkor tagadta azokat a sajtóértesüléseket, melyek szerint a verespataki beruházásnak Magyarországon is akadnak támogatói. Mint mondta, elképzelhetőnek tartja, hogy az RMDSZ a budapestitől eltérő álláspontra helyezkedik ebben az ügyben. „Ez nem jelent problémát számunkra” – fogalmazott. A nagykövetet Verespatakon a polgármesteri hi-

Füzes Oszkár nagykövet. Fotó: archív

vatalban fogadták a helyhatóságok, majd felkereste a beruházást ellenző helyi civilszervezetet, az Alburnus Maior Egyesületet. A szervezet elnöke, Eugen David arról tájékoztatta a diplomatát: igaz ugyan, hogy a befektető RMGC felvásárolta a verespataki házak 80 százalékát, ám a telkek több mint fele még mindig a helyiek birtokában van. A nagykövet a faluban szóba állt azokkal is, akik a beruházás beindulásában reménykednek, majd meglátogattott egy épületet, amelyet a kanadai-román cég pénzzel újítottak fel.

A nagykövet verespataki látogatása előtt üzletember-találkozón vett részt, Gyulafehérváron. Fehér megyei útjára Szilágyi Mátyás kolozsvári főkonzul is elkísérte. ◀

Betiltják az EU-ban a cianidos bányászatot?

Áder János néppárti európai parlamenti (EP) képviselő szerint elérhető közelségbe került a cianidos bányászat uniós betiltása, miután az EP szerda este Strasbourgban vitát folytatott a kérdéstről. A képviselő tegnapi közlése szerint az EP várhatóan május elején szavaz az állásfoglalás-tervezetről, amely Áder és Tótkés László erdélyi néppárti EP-képviselő kezdeményezésére került a plénum elé. A többpárti indítvány arra szólítja fel az Európai Bizottságot, hogy 2011 végéig kezdeményezze a cianidos bányászati technológia betiltását az Európai Unió területén. Áder méltatta, hogy a néppárti indítványt – kisebb módosításokkal – végül a szocialista, a liberális, a zöld és a konzervatív frakció is aláírásával látta el. Tótkés László tegnap szintén közleményben emlékeztetett arra: a cianos bányászat semmiképpen sem tekinthető csupán román, még kevésbé pedig „etnikai” ügynek, hiszen egész Európa élő környezetét és lakosságát fenyegeti katasztrófával.

Becsapottnak érzi magát az MPP

Kovács Zsolt

► Becsapottnak érzik magukat a sepsiszentgyörgyi önkormányzat Magyar Polgári Párt-hoz (MPP) tartozó tanácsstagjai, akik miután megszavazták a városháza szervezeti beosztásáról szóló határozatot, észrevették, hogy azzal elfogadták a polgári párti alpolgármester, Bálint József feladatköreinek a megszüntetését is. Az MPP frakciója az e heti tanácsülés után tiltakozott az általuk is megszavazott határozat ellen, mivel állításuk szerint manipuláció áldozatai voltak, a polgármester átvette őket. Az MPP-sek szerint nem volt idejük áttanulmányozni a tervezetet és kéri annak visszavonását. Sztakics Éva RMDSZ-es alpolgármester cáfolta az MPP állítását. „Nem így működik az önkormányzat, hogy »becsapunk« tervezeteket. Még pénztelen megkapta mindenki a hétfői ülés teljes anyagát, így lett volna idő átolvasni, de a polgári pártiak ezt nem tették meg” – mondta Sztakics. Antal Árpád, a város RMDSZ-es polgármester szerint a határozat révén azt a tavaly decemberi polgármesteri rendeletet erősítették meg, amelyben Bálint József leváltása után újraosztották annak feladatkeretét. ◀

Román lapszemle

A közigazgatásban dolgozók politikai alapon történő kinevezései miatt a kormány képtelen újraéleszteni a gazdaságot. A közpénzt olyan igazgatóságokra pazarolják el, amelyeknek semmilyen haszna nincs. (Ziarul Financiar) ► A Comarnic-Brassó útvonalra tervezett autópályánál háromszor hosszabbat, kevesebb pénzért építene meg Montenegróban a Romániából kivonult Aktor vállalat. (România liberă) ► A temesvári közlekedésrendészet egykori főnöke, Dorin Epure pert vesztett egy nyilvános szemlélyel szemben. (Adevărul)

Cotroceni-i alkotmány

Jelentősen kiterjeszti és megerősíti az államfő hatalmát és jogköreit a Boc-kormány által előkészített alkotmánymódosítási tervezet – vallja a politikai megfigyelők és politikusok nagy része.

Bogdán Tibor

▶ Ellenzéki politikai körök egyértelműen bírálják a kormány alkotmánymódosítási elképzeléseit, amelyekkel azonban a kormánykoalíció kisebbik partnere, az RMDSZ sem ért egyet maradéktalanul.

Csökkentett létszám, határidő...

A legfontosabb módosítások a törvényhozói testület struktúrájára vonatkoznak. Ezeknek megfelelően – és Traian Băsescu államfő (népkarattal szentesített) elvárásaival teljes összhangban – a parlament a jövőben egyetlen kamarából, a Képviselők Házából állna. Ugyancsak az államfő – és a kérdésben tartott referendumon résztvevők többsége – kívánásának megfelelően a honatyák számát a jelenlegi 471-ről há-

romszáza csökkentenék.

Amint azonban a tervezetből kitűnik, az egykamarás rendszer valójában nem egyszerűsítene le a törvényhozási folyamatot. A jogszabálytervezetek mindegyikét ugyanis két alkalommal szavaznák meg, külön-külön plenáris ülésen, harminc napon belül. A Képviselők Háza csupán rendkívüli esetek alkalmával hagyhatja jóvá egyszerű szavazattöbbséggel a harminc napos határidő csökkentését.

A miniszterelnököt, akár csak eddig, a jövőben is az államfő jelölné ki. A kormányfő-jelöltnek tíz nap állna rendelkezésére a kormánytagok kiválasztásához, valamint a kormányprogram kidolgozásához. A módosításoknak megfelelően a parlamentnek úgyszintén tíz napon belül döntenie kell a be-terjesztett listáról és programról. Amennyiben a törvényhozói testület a kijelölt időhatáron belül nem voksol, akkor a javaslatokat elutasítottnak tekintik, az államfő pedig újabb miniszterelnök-jelöltet nevesít.

Ha a törvényhozói testület egymás után két kijelölt miniszterelnök személyét is elutasítja, akkor a módosítások nyomán a jelenlegi hatvan napról negyvenötre csökkenne a parlament feloszlásához szükséges időszak.

... megnövelt államfői hatáskörök

Ellenzéki forrásokból kiszivárgott hírek szerint Emil

Boc miniszterelnök négy-szemközti megbeszélésén, magával Traian Băsescu államfővel tárgyalta meg az alaptörvény tervbe vett változtatásait, miután a kabinet elképzeléseit tartalmazó dokumentumot megküldte az államfői hivatalnak. Ennek megfelelően a változtatások kiszélesítik az államfői jogköröket, és bár Traian Băsescu újabb mandátumra nem jelöltheti magát, a beiktatásra javasolt vonatkozó szövegrészek bebiztosítják őt egy újabb esetleges felfüggesztés ellen. Erre ugyanis csakis az Alkotmánybíróság jóváhagyásával kerülhet sor, amely immár nem konzulta-

tív, hanem kötelező érvényű lesz. Amennyiben a taláros testület úgy határozná, hogy az államfő nem követett el súlyos alkotmányvétséget, a felfüggesztési folyamatot leállítják.

Ugyanakkor a parlament köteles harminc napon belül kifejezni álláspontját az államfő által szorgalmazott referendumok kapcsán.

A kormány változatának megfelelően egyébként a felfüggesztett államfőt helyettesítő, ideiglenes megbízással kinevezett államfő gyakorlatilag nem rendelkezik semmilyen hatáskörrel. Így nem jelölhet kormányalakításra újabb miniszterelnököt,

amennyiben a parlament egy jelöltet már elutasított. Az újabb jelölés ugyanis a tulajdonképpeni államfő hatáskörében marad. Az ideiglenes államfő ugyanakkor nem intézhet üzenetet a honatyákhoz és nem válthatja le a kormányt.

Magyar vélemény

Az RMDSZ maga is szükségesnek tartja a parlamenti rendszer lényegi átalakítását, ám továbbra is a kétkamarás rendszer fenntartását szorgalmazza. A módosítások természetesen érintik a romániai nemzeti kisebbségeket is. Így például

az RMDSZ kezdeményezése, a kormány által kidolgozott tervezetbe bekerült az a fontos módosítás is, amely a hatodik cikkelyt további bekezdéssel egészíti ki. Ennek értelmében a jövőben az állami hatóságok konzultálni fognak a kisebbségekhez tartozó állampolgárok szervezeteivel mindazoknak a döntéseknek az esetében, amelyek az etnikai, kulturális és vallási identitás megőrzésére, fejlesztésére és kinyilvánítására vonatkoznak.

Kritikátlan másolás

A felületesség ez alkalommal sem hiányzott a kormány munkájából. A kidolgozott és a kormányülésen elfogadott alkotmánymódosítási tervezet nem egy kitételelől kiderült, hogy azt a jelenlegi alaptörvényből ollózták ki, szó szerint, figyelmen kívül hagyva a megváltozott körülményeket. Az egyik ilyen kitétel például arról szól, hogy Románia NATO-csatlakozásáról a parlamenti tagok kétharmados többségével elfogadott törvényt dönt. A rendelkezés nyilvánvalóan értelmetlen, hiszen az ország immár 2004. március 29-e óta NATO-tag, a szóban forgó törvényt pedig már, úgyszintén 2004-ben, megszavazta a parlament. Hasonlóképpen a módosítások megalkotóinak figyelmetlenségéről tanúskodik az a szövegrész is, amely az egykamarás változó törvényhozói testület két házában együttes üléséről tesz említést. ◀

Az osztályfőnök és a stréber. Traian Băsescu „értékes útmutatásait” követi Emil Boc

Fotó: Agerpres

Központi kérdés: a kétharmad kivívása

Nincs az az ember ma Magyarországon, aki – bármiben reménykedik is – pontosan meg tudná mondani, hogy a jövő vasárnap mit hoz a pártok és persze elsősorban a társadalom életében.

Gyulay Zoltán

▶ Ami biztos: az országgyűlési választások első fordulójában fölényesen nyert a Fidesz, és ez az abszolút győzelem arra jogosítja fel a pártot, hogy elnöke, Orbán Viktor az 1998 és 2002 közötti időszakhoz hasonlóan várja a köztársasági elnök felkérését kormányalakításra, még hozzá koalíciókötési kényszer nélkül.

Bonyolult rendszer

A Nézőpont Intézet legfrissebb felmérése szerint a megkérdezettek 57 százaléka véli úgy, hogy csak jót tenne Magyarországnak, ha a Fidesz (teljes nevén Fidesz–Magyar Polgári Szövetség, akcióegységben a Kereszténydemokrata Néppárttal) a második fordulóban meg tudná szerezni a kétharmados többséget; 72

százalékuk pedig örül az első forduló kimenetelének. Tegyük hozzá: április 11-én a Fidesz már megszerezte a szavazatok 53,37 százalékát, ami összesen 206 mandátumot jelent (ebből 119 egyéni választókerületből), az eddig kormányzó Magyar Szocialista Párt (MSZP) 7,25 százalékkal 28, az újonc Jobbik 6,74-el 26, és az ugyancsak most először indult Lehet Más a Politika (LMP) 1,3-al öt képviselőt állíthat.

Ez az eredmény persze még nem végleges, ugyanis a rendkívül összetett magyar választási rendszer az egyéni és területi (megyei) listás képviselői helyeken kívül ismeretűven úgynevezett kompenzációs (országos) listát is, amelyről az egyébként elvesztő „töredékszavazatokat” egy bonyolult algoritmus alapján szétosztják a parlamentbe bejutó pártok kö-

zött, még hozzá oly módon, hogy a kisebb pártok több plusz mandátumhoz jutnak. A 386 tagú magyar Országgyűlésben 121 hely még betöltetlen, de ebből csak 57 az egyéni mandátum: az első fordulóban ennyi helyen nem született döntés, mivel egyik jelöltnek sem sikerült megszereznie az abszolút (50 százalék plusz 1 szavazat) többséget. Érdekeség, hogy az 57 választókerület csaknem mindegyikében a fideszes jelölt vezet, jobbra meggyőző fölényrel, egyedül Budapest XIII. kerületében végzett egy szocialista jelölt az élen.

Ki kinek a javára?

A korábbi választásokon ilyenkor megindultak a háttérben az alkudozások. Az ilyen tárgyalások azonban ezúttal elmaradtak, mivel valamilyen formában mind a négy bejutott párt leartott egyfajta babért. Az abszolút győztes természetesen a Fidesz, hiszen első lett; az MSZP annak örül, hogy a leendő ellenzék legerősebb pártja lehet, a Jobbik, hogy megkérte a tavalyi európai uniós választáson elért

eredményét, az LMP, hogy sikerült parlamenti belépőt váltania. Ebből következően a máskor szokásos „ki kinek a javára” visszalépésekkel sem találkozhattunk, csupán öt kerületben – tegyük mindjárt hozzá: igencsak meglehetősen sokon –

A szocialisták – úgy mond – „Orbán Viktor túlhatalmának” a megakadályozására négy képviselőjelöltjének a helyét ajánlotta fel az LMP-nek, mire az új szerveződés egyenesen kikérte magának a gesztust. Felháborodásukat azzal magyarázták, hogy a nevük a jelenlegi pártoktól (mindegyiktől) eleve elhatárolást jelent, ezért nem kérnek az „összemosásból”. Egyébként ezzel magyarázzák, hogy ők sem mondanak le senki javára. Mellesleg több MSZP-s jelölt szórólapján az olvasható, hogy azért kell vasárnap rá szavazni, mert „igen, lehet más a politika”. Ez rávilágít a legnagyobb dilemmára: a pártok az utolsó lehetséges pillanatra azt számolják, hogy hol van még mozgósítható tartalék, kitől lehet támogató rétegeket átcsábítani. Még egy visszalépés kavart viha-

rokat: az egyetlen olyan választókerületben, ahol négy jelölt maradt állva, a Jobbik lemond az egyetlen független jelölt, a városában rendkívül népszerű Molnár Oszkár edelőnyű polgármester javára. Molnár korábban a Fidesz jelöltje volt, de mivel rasszista, vállalhatatlan kijelentéseket tett, pártja ejtette őt. A központi döntést a Jobbik helyi alapszervezetében botrányosnak minősítették, és többen is az asztalra csapták a tagkönyvüket. Eközben az első fordulóban drámai módon elvérzett Magyar Demokrata Fórum helyi szervezete csekély számú szavazóit a Fidesz támogatására szólította fel.

Nincs kétharmados párt

Jelenleg nincs Európában olyan párt, amelynek kétharmados többsége lenne. A legnagyobb mandátumarányval jelenleg a török Recep Tayyip Erdogan iszlám gyökerű pártja kormányoz: a parlamenti helyek 62 százalékával rendelkezik. Franciaországban Nicolas Sarkozy Népi Mozgalom Uniója (UMP) az 577 tagú nemzetgyűlésben

314 mandátumhoz jutott (54 százalék). Tavaly a Fidesz „Európa-csúcsa”, 56,37 százalékkal jutott be a strasbourgi parlamentbe.

A radikális jobboldal előretörése európai tendencia. A szlovák, az olasz és a dán kormánykoalícióban is van populista, szélsőjobboldali párt, de a Jobbik támogatottsága az egyik legmagasabb. A szélsőjobb az EP-választáson Nagy-Britanniától Hollandián át Ausztriáig jól szerepelt.

Ökopártok eddig hagyományosan Németországban és Ausztriában kerültek kormányközelbe (a német Zöldek 1998 és 2005 között a szociáldemokratákkal kötöttek koalíciót), és a tavalyi EP-választáson Franciaországban is megerősödtek.

A baloldali gyengesége sem példa nélküli: Lengyelországban évek óta nincs szociáldemokrata/szocialista párt, és ez egyelőre nem is látszik megváltozni. Németországban 2009 őszén a szociáldemokraták az 1945 utáni legrosszabb eredményüket érték el, a szavazatok mindössze 23 százalékát szereztek meg. ◀

Lap-top

A nap címe. Kit szidott meg Basescu, *România liberă*.

Magyarzat. A kérdésnek jelzésértéke is van, ugyanis akit a teljhatalom nem néz jó szemmel, az nagyjából írhatja – természetesen a politikai – végrendeletét. Nos, fekete pontot kapott a szerdai kihelyezett kormányülésen Berceanu szállítási és Videanu gazdasági miniszter, dicséretet akasztott le viszont – eltalálták – Udrea miniszterasszony, a turisztikai. Házi feladatot többen kaptak, Vlădescu pénzügyminiszter bátortást kapott, Boc biztatást, hogy legyen keményebb. A lap szerint a legrosszabbul Blaga belügyminiszter járt, ő egyenesen figyelmeztetést kapott. Úgy tűnik, „a hivatalos nyilatkozatok ellenére, amelyek szerint a kormány átalakításáról nem volt szó”, arról is szó volt. Egyszóval tartalmas kis találkozásnak nem lehettünk tanúi.

Ki tévedett? A *maharadza elnök* című vitriolos cikkében a *Jurnalul național* főszerkesztője, Victor Ciutacu (Csutak Győző?) érdekesen fordít meg egy kérdést. Valóban, miért méltatlankodik mindenki azon, hogy az Alkotmánybíróság tacscra tette a drága ANI-t, miért nem azt firtatják inkább, hogy a sok zseni (Monica Macovei, a parlament, Traian Basescu) hogyan hozhatott létre egy eleve alkotmányellenes törvényt.

Tízből három: hukk! Körülményektől függ, hogyan hat a nemzeti büszkeségre a *Gândul* bejelentése: a briteket, spanyolokat, görögöket és olaszokat megelőzve, a román fiatalok harminc százaléka heti rendszerességgel berúg. Az ír, német és osztrák fiatalok tartják a lépést a románokkal. Mindez egy Eurobarométer felmérés eredménye. A következmények – mind az egészségügyiek, mind a társadalmiak – elborzasztóak. Az alkoholizmus Romániában is népbetegség, amelynek a mértéke nem csökken.

A nap állhíre. Tőle szokatlan engedékeny gesztushoz folyamodott Traian Basescu elnök: szemtanúk előtt bejelentette, hogy a parlamenti küszöböt leengedi kilenc százalékra. Azon még gondolkodik, hogy ezt akkor tegye meg, amikor az Alkotmányt módosítja (csütörtökön), vagy csak amikor a választási törvényt (pénteken).

Minden napra egy mondat

„Ha zsenit játszol, azzá leszel.” Salvador Dali

Tapintat

Horváth István

Kipukkadás

Zajcsek ordít, hogy őt nem hagyják tanulni, fogja magát, beül az új szemétládjába, magára húzza a fedelet, és orrhagyon énekel. Wlach jelt ad, egyszerre mindenki elhallgat és feláll.

Zajcsek rémülten dugja ki fejét, azt hiszi, a tanár jött be. Vad röhögés. Zajcsek megvetően kiköp a lábából, és undorral magára húzza a fedelet.

Hanem most tényleg belép Kőköröcsin. Halálos csend: egyszerre mindnyájunknak eszébe jut Zajcsek, aki a szemétládjában ül. De Zajcsek másodszor már nem hagyja becsapni magát, nem mozdul.

És most rettenetes óra következik. Az egész osztály egyetlen hullámzó rekeszizom, amit képtelen erőfeszítéssel szorít le a halálos röhögés. A fojtott röhögés forróláza lüktet a vérvörös arcon. Mindenki a pad fölé hajol. A csönd, melynek fenekén egy esetleges kipukkadás borzasztó réme vonaglik, ingerlően zúg a fülünkben. (...) A szemétláda gyanúsán mozog. Kőköröcsin emelt hangon fejtegeti II. József érdemeit; hátulról meglöknék, egy hang sűg rekedten a fülemben “vigyázz, jön a pad alatt Löbl, már a negyedik pad alatt van!” (...)

A szemem majd kiugrik. Most... most vége... még egy pillanat... robban... Ebben a percben a tanár a következő viccet csinálja:

- Auer... mit mozgolódik maga, mint egy sajtukucac? Soha még bohózatírónak olyan hatása nem volt közönségére. Mint gátját áttépő áradat: harsan fel a röhögés. Percek röhögünk, felszabadulva, hörögve. A tanár csodálkozva néz, és elnézően mosolyog - magában megállapítja, hogy milyen frappáns és ellenállhatatlan humora van neki.

Karinthy Frigyes: *Tanár úr kérem. Röhög az egész osztály*

SZELLEMI DÉZÉS

Ki kivel parolázik?

Tudják, mi az egyik legnagyobb dilemma nálunk, erdélyi magyaroknál az anyaországi változások után? (Legalábbis azok szerint, akik azt hiszik: itt is sok minden megváltozik, mégpedig az ottani akarat alapján). Az, hogy kivel fog az új magyar kormányfő tárgyalni, Markó Bélával, avagy Szász Jenővel.

Ez utóbbi egyik híve, akivel néha vitatkozom, a minap így fogadott: „Na lesz most Jézus Markónak és az RMDSZ-nek, mert Orbán Viktor nem fog ám Gyurcsány elvtársaival parolázni!” „Hát mint Gyurcsány elvtársával biztosan nem, de mint saját elvtársával biztos parolázik, akár fogadok is rá!” – vágtam ki.

Am nem értette, s meg kellett magyaráznom, hogy Markó eddig sem úgy tárgyalt Gyurcsánnyal mint elvtársával, hanem mint az éppen aktuális magyar miniszterelnökkel. Csakis ilyen minőségben! Ugyanis a dolgok természete szerint a határon túli magyarok vezetői magyar-magyar ügyben elsősorban a magyar kormánnyal kell hogy tárgyaljanak, függetlenül attól, hogy azt melyik párt hozta létre, mivel elsősorban a kormánynak és nem az ellenzéknek vannak arra eszközei, hogy akár anyagilag, akár politikailag és erkölcsileg segítsen. Aki ezt nem érti meg, az egyszerűen politikai analfabéta, halvány gőze sincs arról, miként lehet az érdekeket érvényesíteni. Különben e kérdéskörrel csak a napokban fejtette ki véleményét az *UMSZ* hasábjain Markó Béla, hangsúlyosan említve a mindenkori magyar kormánnyal való jó együttműködés szükségességét. S miért kell Orbán Vikornak mégis Markóval parolázni? Azért, mert tényleg elvi társak. Mégpedig annak okán, hogy mind az RMDSZ, mind a Fidesz néppártként határozza meg magát, aminek nyomatéka képviseleik Brüsszelben a néppárti frakcióban ülnek egymás mellett. Nincs tudomásunk róla, hogy a magyarságot érintő ügyekben eddig egymás ellen szavaztak volna.

De még azért is érdeke a Fidesznek az RMDSZ-szel való együttműködés, mert a román kormánykoalíció fontos tagja, három miniszterrel, egy miniszterelnök-helyetessel, s több államtitkárral. Ki hinné el Orbán Vikornak, hogy Szász Jenőnek, a székelyudvarhelyi tanácsosnak és parlamenten kívüli zsebpártjának nagyobb a súlya, mint a kormányzó RMDSZ-nek? Egy ilyen ostobaságot csak tapasztalatlan politikus követne el, ő viszont nem az. Alkalmasint azt is tudja, hogy ő és

Sike Lajos

kormányja jobbra csak jelképes segítséget tud adni nekünk.

Nekünk viszont azt kell tudnunk, hogy a mi gondjainkat a legszebben hangzó nemzeti szövegekkel sem lehet Bukarest nélkül megoldani. Ugyanis tetszik, nem tetszik, még a pénzt is onnan kapjuk, nem pedig Budapestről.

Fürdővízzel a gyermeket

Kedden szomorú jelenetnek lehettünk tanúi: ünneplő ruhába öltöztetett gyermekek vonultak, kezükben táblával, rajta a tanügyi követeléseivel. És történt mindez Erdélyben, egyik megyeszékhelyünkön. Nem Buzăuban, nem Bukarestben, hanem a Székelyföldön.

Tavaly Tusnádon, az EU-táborban hallottam, és mélyen megmaradt bennem: tanügyi kérdésekben ugyancsak jártas, volt államtitkár képviselőnk, Kötő József mondta, hogy nálunk „az iskola alattvalókat nevel”. Nem a gyermekekért van tehát az oktatás és a nevelés, folytatnám én, hanem egy rendszerért – amelyet a múltban is, és most is ugyanúgy hívnak: oszthatatlan és egységes román nemzetállam. Az teljesen mellékesnek tűnik, hogy kik vannak hatalmon: a

nemzeti kommunisták-e vagy a nemzeti liberálisok, szociáldemokraták stb. – a gyermek ágyúttöltelék: sólyom, pionír, kampánybábu. A tanárok, tanítók, nevelők pedig kiképzőtisztek, őrmesterek, káplárok. Márpedig amíg ez van, addig felesleges

Zséhánszky István

minden, hiszen az alapcél elhibázott: az oktatás nem lehet futószalag, és a termékek nem lehetnek robotok.

Mínálunk a gyermekek bevetése pártmunka a javából. Miként ez az egész mostani tanügyi felfordulás, amelynek közepette bevetik őket. A hatalmon kívül rekedtek marják, ócsárolják a hatalmon levőket. Meg akarják buktatni őket, el akarják lehetetleníteni a törvényt. Ehhez választották eszközül a tanügyieket és a gyermekeket. Cinikus munka...

Kétségtelen, hogy a tanügyiék rosszul fizetett állami alkalmazottak, nem nehéz nekik ígérgetni, nem nehéz felbujtani őket. Már csak azért sem, mert a tervezett elbocsátásokkal egyidőben készül új tanügyi törvény valamelyest más hozzáállást kíván a tanároktól, tanítóktól. Amint érdekvédelmi szervezetünk szövetségi elnöke megfogalmazta az új oktatási törvénytervezet a jelenlegi időszak legnagyobb problémája, amely a közélet egyik legfontosabb területét érinti: egy átfogó reform keretében a döntéseket átruházza a helyi

közösségekre, egyszerre decentralizálja a finanszírozást is és objektív szabályokat állapít meg a forrásfelhasználást illetően.

Ez a keret, tenném hozzá, de az oktatás tartalmát illetően végre hasznos ismereteket is kellene tanítaniuk az oktatóknak, gondolkodásra is kellene nevelniük, nem ártana, ha a végzetek néhány, a mai világban hasznos készséggel lépnének ki az iskolából. Az új tanügyi törvény megengedné, hogy a kisebbségi számára sajátos módon oktassák a román nyelvet – nem úgy, mint a román gyermekeknek, akiknek ez a nyelv az anyanyelvük, hanem úgy, ahogyan a pedagógia tudománya és a hatékony nyelvoktatás megköveteli a más anyanyelvűek számára. És a kisebbségi gyermekek ezentúl anyanyelvükön tanulhatnak Románia földrajzát, történelmét – megszűnne az ezzel kapcsolatos diszkrimináció, és ezáltal csökkenne az alattvalói, másodrendű állampolgári státusz szorítása. Hát nem borzasztó mindez? – szinte hallani a tiltakozók kifakadását.

A nemzeti totalitarizmusban nevelkedett

pedagógus jobban fél ettől, mint a kicsi fizetéstől vagy az elbocsátástól. Jöjjön hát az általános sztrájk!

Világos, hogy nálunk a tanügyi nem a gyermekekről szól. Őt kiöntik a fürdővízzel. És még ez a jobbik eset. Jobb, mint az, amit most művelnek vele. Most csatába küldik a gyermeket, egy olyan ütközetbe, amihez annak semmi köze. Ugyanazt teszik vele, mint a maffia pribékjei, akik utcára vetik a gyermeket pénzt kunyerálni. S hogy a művelet sikeres legyen, előzőleg megdolgozzák: szájába adják a koldus-repertoárt, táblákat akasztanak a nyakába vagy adnak a kezébe. Ismerős kép, nemde? És ha ez sem elég, akkor fizikailag is felkészítik a szerencsétlent: nyomorékká teszik, hogy szánandóbb legyen. Hogy láttára adakozóvá váljék a járókelő. Ez, esetünkben, még hátravan...

De a lelki károsítás garantált. A pedagógusok munkája – a hőzöngése, a példája – maradandó nyomot hagy. A gyermek egész életén át viseli azt. Ez már nem fizetés kérdése, nem szakszervezeti harc, hanem bűn. Tessék csak végiggondolni!

Tisztelet azoknak a pedagógusoknak, akik nem folynak az árral, nem csatlakoznak a lélekromboláshoz.

Most csatába küldik a gyermeket, egy olyan ütközetbe, amihez semmi köze. A lelki károsítás garantált.

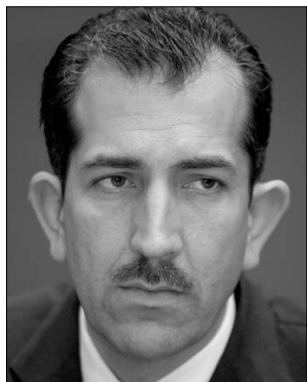
Röviden

Nagyobb elbocsátás

Kétezer dolgozójából hét-százottól válik meg az észak-erdélyi autópályát építő Bechtel – derül ki az amerikai vállalat közleményéből, miközben egy nappal korábban még csak 510 fős elbocsátást „vallottak be” a Kolozs megyei munkaügyi hivatalnál. Az érintettek kéthavi bérrel távoznak a vállalatától, amely az állami oldalról érkező finanszírozás késésével magyarítja a döntését.

Állások létrehozása

Azon cégeknek, amelyek új munkahelyeket létesítenek és munkanélkülieket alkalmaznak, csak a fizetés utáni adót kellene megteríteniük az ál-

lam felé, így mentesülnének például a társadalombiztosítás alól – erről döntött a szenátus tegnap. „Meggyőződésem, hogy lesznek, akik élnek ezzel a lehetőséggel” – nyilatkozta Gyerkó László Hargita megyei szenátor (képünkön). A törvénytervezetről a végső döntést az alsóház hozza meg.

Adóemelés ellen

Mindenféle adóemelés ellenzne Adriean Videanu gazdasági miniszter (képünkön), ugyanis egy ilyen döntés a gazdasági növekedést negatí-

van érintené. A tárcavezető arról beszélt az egyik napilapnak, hogy a pénzügyminiszter garanciát vállalt előtte a minimáladó megszüntetésére 2011 január elejétől.

Túlélő légiipar

A légiforgalom fennakadása negatívan érinti a repülőgépes szállítási ágazatot, de kevésbé valószínű, hogy véget szakítsa a nagy európai légitársaságok számára (Lufthansa, Air France-KLM, British Airways) – állapították meg a Fitch elemzők. Az izlandi vulkánkitörés átmenetileg azonban visszafogja a válság után enyhébb növekedésnek indult ágazat fejlődését.

Duplát érnek a szerződések

Kovács Zsolt

A térség legnagyobb termékiállítását nyitották meg Sepsiszentgyörgyön tegnap, ahol négy nap alatt húsz-huszonöt ezer személy látogatására számítanak. A szervezők szerint a Szent György Expót is elérte a válság, hiszen az elmúlt évekhez viszonyítva egyaránt csökkent a helyi és a külföldi kiállítók száma, ezért zsugorodtak a kiállítófelületek árai is. „Idén hatvan cég vesz részt a vásáron, közülük huszonötön Magyarországról érkeztek. Ezzel szemben például tavaly nyolcvan kiállító volt jelen” – jelentette ki Ördög Lajos kiállítás-szervező, aki a jelenlegi gazdasági körülmények között elfogadhatónak tartja ezt a visszaesést.

Elzárkozó helyiek

Mint Ördög Lajos elmondta, idén külön standot ajánlottak fel a helyi termelőknek, de nem volt rá igény. Az Új Magyar Szó a kiállítás-szervezőtől megtudta, évente változó, hogy milyen üzletágak képviselői vesznek részt a legnagyobb számban az expón. A 90-es

évek elején az élelmiszeripari cégek voltak többségben, mert akkor érkeztek a nagy gyártók az országba. Azt követően egy ideig a fűtés-technika-, majd az építkezés és az alternatív energiát előállító felszerelések domináltak. Idén pedig teljesen vegyes a kínálat, egyetlen ágazat sem képviselteti magát hangsúlyosabban.

Visszaeső forgalom

A Szent György Expó hagyományos vására a magyarországi cégeknek, amelyek a nehéz gazdasági körülmények ellenére is keresik az új piaci lehetőségeket – erről beszélt Bogár Ferenc, az ITD Hungary befektetésösztönző társaság képviselője. Szerinte a kiállítás fontos együttműködési területe a háromszéki és magyarországi cégeknek, annak ellenére, hogy a két ország közötti kereskedelmi forgalom húsz százalékkal csökkent. „Ez a visszaesés a válság miatt elfogadható. A két ország egymás fontos külkereskedelmi partnere maradt, jelenleg Románia Magyarország ötödik legnagyobb exportpiaca, a válság előtt a második volt” – mu-

tatott rá az ITD Hungary képviselője.

Kézenfekvő Erdély

Romániában eddig több mint tízezer magyarországi vállalkozás telepedett meg, ezek jelentős része Erdélyben tevékenykedik, csak Háromszéken ezere tehető a számuk. Bogár Ferenc szerint ezek a cégek két dolgot választják Erdélyt, egyrészt mert közel van a

határhoz, másrészt meg azért, mert nincsenek nyelvi korlátok. Gazdasági válság idején ez a fajta közelség felértékelődött, hiszen a vállalkozók már nem elég bátrak számukra idegen területre merészkedni. Kovászna megyében számarányukat tekintve a magyarországiak a legfontosabb befektetők – tette hozzá Bagoly Miklós, az Asimcov vállalkozói szövetség elnöke.

Lemondott kiállítások

Antal Árpád sepsiszentgyörgyi polgármester is a válság hatásait emelte ki, amikor elmondta: ezekben az időkben egy megkötött szerződés kétszer olyan értékes, mint máskor. Ugyanakkor eredményként értékelte, hogy megvalósult a Szent György Expó, hiszen Magyarországon és Romániában is sok hasonló vásárt lemondtak. ◀

Antal Árpád és Ördög Lajos a tegnap kezdődött háromszéki kiállítás megnyitóját ünnepelte. A szerző felvétele

A nagy veszteségek éve volt 2009

Egyetlen európai uniós ország sem zárt pozitív mérleggel tavaly – derül ki az Eurostat által közzétett adatokból. A legnagyobb államháztartási hiányt Írország „termelte ki”, miközben a legokosabban Spanyolország gazdálkodott. Románia a 8,3 százalékos deficitjével a gyengébben teljesítők közé tartozik, eladósodottsága viszont egyelőre nem veszélyes.

ÚMSZ

Románia bruttó nemzeti terméke (GDP) 491,2 milliárd lejre csökkent (a 2008-ban mért 514,6 milliárdról) 2009-ben, a válság kiterjedésének évében. Az államháztartási hiány eközben a GDP-hez képest 8,3 százalékra emelkedett az

azelőtti évi 5,4 százalékhöz képest. A harmadik legfontosabb makrogazdasági mutató, a kormányzati adósság mértéke szintén sokat romlott tavaly, az Eurostat adatai szerint Románia tartozásai 2009-ben 116 és fél milliárd lejre ugrottak fel (a GDP 23,7 százaléka), miközben az azelőtti évben

még csak 68 és fél milliárd lejes hitele volt az országnak.

Bár Bukarest adóssága meglehetősen gyors ütemben növekedett, – főképp a Nemzetközi Valutaalaptól felvett hitel miatt – az ország még így is a közösség viszonylag kevésbé eladósodott államai közé sorolható.

Ebben a tekintetben minket csak Észtország (7,2 százalék), Luxemburg (14,5 százalék) és Bulgária (14,8 százalék) előz meg. A legnagyobb adósság az EU-ban Olaszország és Görögország 115 százalékos feletti mutatókkal, miközben 12 ország haladja meg az euróövezetben elfogadott 60 százalékos felső küszöböt. A kormányzati eladósodottság uniós szinten a nemzeti termék 61 százalékáról 73 százalékra emelkedett.

Tavaly a uniós országokban általános tendencia volt a GDP csökkenése, az EU bruttó terméke összességében mérve 11 804,7 milliárd

euróra csökkent a 2008-ban mért 12 500 milliárdról. Az államháztartási hiány is elszabadult: közösségi szinten a GDP 2,3 százalékáról 6,8 százalékra ugrott fel. A legnagyobb deficitet Írországban (14,3 százalék), Görögországban (13,6), Nagy-Britanniában (11,5), Spanyolországban (11,2), Portugáliában (9,4), Lettországban (9), Litvániában (8,9) és Romániában (a fent említett 8,3 százalék) mérték. Miközben egyetlen uniós ország sem zárt pozitív mérleggel, a legjobb mutatókkal (fél százalékos deficit) Spanyolország büszkélkedhet. ◀

Újabb roncsjegyek

Fleischer Hilda

Az idei roncsprogram első két hónapja sikerként könyvelhető el, hisz a beváltott értékjegyek több mint 55 százalékát hazai gyártmányú autókra cserélte a lakosság – jelentette ki Borbély László környezetvédelmi és erdészeti miniszter tegnap, bukaresti sajtótájékoztatóján. Az eddig kiadott 110 ezer vásárlási utalványt jövő héten újabb ötvenezerrel pótolják. „Az értékjegyekre eddig 419 millió lej fordítottunk, az utánpótlás megközelítőleg újabb 90 millióba fog kerülni. Megéri erre költeni, hiszen a környezetre káros, régi autókat ki kell vonni a forgalomból” – fogalmazott Borbély, akitől

megtudtuk: a program beindítása óta, az országban 11 700 új autót vásároltak az értékjegyek felhasználásával. A tárcavezető arra is kitért, hogy az Európai Bizottság már jogsértési eljárást indított Románia ellen, mivel egyes településeken a levegő minősége nem megfelelő. „Egyszerűen csak arra volt szükség, hogy felkeltsük az emberek érdeklődését, és meggyőzzük őket, hogy ne üljenek az értékjegyeken” – nyilatkozta a miniszter. A mezőgazdasági járművekre vonatkozó roncsprogram nehézkesebben megy, a 17 ezer lej értékű jegyekre mostanáig 110 kérést adtak le, s csupán hat darab traktort vásároltak. ◀

HIRDETÉS

2% hogy kevesebben nélkülözzenek!

www.caritas-ab.ro

Ajánld fel adód 2%-át a Gyulafehérvári Caritasnak hogy minél kevesebb ember nélkülözjön!

Név: Caritas Alba Iulia Adószám: 4562770

Bankszámlaszám: RO62 RNCB 0003 0015 6949 0009

Légy társunk te is a szegénység enyhítésében!

Információk: Fehér megye: 0258-812.118, Hargita megye: 0266-315.763, Hunyad megye: 0254-549.843, Kovászna megye: 0267-315.457, Maros megye: 0265-250.191

Médiapartnerek: 24 Ore Muresene; Antena 1, Gyulafehérvár; Csiki Hírlap; Csiki TV; Digital3 TV; Erdély FM; Erdélyi Magyar Televízió; Fun FM; Csikszerebia; Gyergyó TV; Gyergyói Kisújság; Hargita Népe; Kolozsvári Rádió; Krónika; Marosvásárhelyi Rádió; Marosvásárhelyi Televízió; Népszerűség; Paráang TV; Polyp TV; Prima Rádió; Profi Rádió; Radio Ardeleanul; Radio Atlas FM; Radio SON; Rádió GaGa; Régió Rádió; Sepsil Rádió; Sláger Rádió; Star Rádió; Slii TV; Székely TV; Udvarhelyi Híradó; Új Magyar Szó; Unirea de Alba; Vásárhelyi Hírlap; Vasárnap; Zi de zi; Ziarul de Mureș; Ziarul Văii Jiului.

Feketelistán a sztrájkolók?

ÚMSZ

► A szervezetlenség jellemezte országsszerte a pedagógusok egynaposra hirdetett munkabeszüntetését, amely nem okozott nagy zavart a tizenkettedikesek informatikai érettségijében. A szakszervezetek sztrájkfelhívásához elsősorban az erdélyi pedagógusok csatlakoztak, sok iskolában azonban akadálytalanul zajlott a tanítás. Több megyében elterjedt a hír: „feketelista” készül a tiltakozásban részt vevő tanárokról, akiket elsőként között bocsátanak el tanügyi leépítések esetén.

Nincs feketelista

Kolozs megyében a tanügyben dolgozók kilencven százaléka csatlakozott a tiltakozó akcióhoz, mintegy 4880 tanár sztrájkolt megyeszerte. Lapunk értesülései szerint a megye területén csupán hat iskola nem függesztette fel tevékenységét. „A kolozsvári kollégáinkat mélyszélesen felháborítja és elfogadhatatlannak tartják az új tanügyi törvénytervezetet. Ezért nem tanítottunk és nem érettségiztettünk a sztrájk napján” – mondta el lapunknak Lucia Cojocar, a Szabad Tanügyi Szakszervezet kolozsvári elnöke. A kin-

A pedagógusokat is megosztotta a tegnapi meghirdetett országos sztrájk

Fotó: Mediafax

cses város magyar iskoláinak tanárai azonban kevésbé voltak határozottak: a Báthory István Elméleti Líceum pedagógusai nem vettek részt a sztrájkban, amíg a Brassai Sámuel Elméleti Líceumban dolgozók támogatják a tiltakozást, az érettségi azonban a tanintézményben zavartalanul folyt. „A diákok nagy része be se jött ma az iskolába, hiányzókat sem írtunk” – számolt be a lapunknak Kósa Mária, a Brassai igazgatója. A kolozsvári tanfelügyelőség cáfolta a Szabad Tanügyi Szakszervezet vezetőjé-

nek vádját, miszerint „feketelistát” vezetnének a sztrájkoló tanárokról.

Kovácsna megyében szintén zavartalanul folyt a tegnapi érettségi, bár a sztrájkot itt is támogatta a pedagógusok nagy része. Farkas Csaba, az érettségi vizsga szervezésével megbízott Kovácsna megyei tanfelügyelő lapunknak kifejtette: a munkabeszüntetés egyáltalán nem zavarta az informatikai felmérést. Az érintett diákokat időben értesítették arról, hogy mikor kell vizsgáznuk, bizonyos iskolákban átprogramozták a vizsgarendet, volt, ahol dél-

után, a tiltakozás után benyolították le a megmértetést. Nagy Gábor, a Szabad Tanügyi Szakszervezet háromszéki elnöke arról számolt be lapunknak, hogy a Kovácsna megyei tanintézmények kivétel nélkül mind részt vettek a tiltakozó akcióban, a pedagógusok arra készülnek, hogy nem zárják le az iskolai évet, ha a kormány nem teljesíti követeléseiket.

Van feketelista

Maros megyében a tanárok hetven százaléka tagadta meg a munkát, bár az

érettségit itt is zavartalanul megtartották. A „feketelista tényét” cáfolta ugyan a tanfelügyelőség, de az illetékesek elismerték, nyilván tartják, hogy ki sztrájkolt. „A tanfelügyelőség feladata, hogy ellenőrizzük a sztrájkolókat” – válaszolta lapunk érdeklődésére Illés Illdikó Maros megyei főtanfelügyelő-helyettes, akitől azt szerettük volna megtudni, hogy milyen következményei lesznek a tegnapi tanügyi munkabeszüntetésnek, esetleg számíthatnak-e a sztrájkolók szankciókra. Kérdésünkre nem érkezett egyértelmű válasz.

A nagyváradai Ady Endre Líceum tanárait megosztotta a sztrájkfelhívás. Bár az akció céljával szinte mindenki egyetértett, a tiltakozás módját sokan elhibázták tartották – számolt be a belső konfliktusról Tóth Márta igazgató. „Komolytalan a szakszervezet és jelentős az elkeseredés. Hatékonyabb érdekképviseletre lenne szükség, a pedagógusok, a gyerekek szempontjából egyaránt, ezek az akciók biztosan nem vezetnek eredményre” – fogalmazott az intézményvezető, aki elmondta, az érettségizetés a tiltakozás ellenére itt is zavartalanul folyt. ◀

Röviden

Mobil véréadás

A véréadás helyszíni lebonyolítására alkalmas autóbuszokat indít útjára júniustól az Egészségügyi Minisztérium – jelentette be tegnap a szakértő. A járművek révén különböző cégek székhelyén vagy közterületen is lehetővé válik a véréadás. A buszok regionális leosztásban dolgoznak majd, Bukarestben, Moldvában, Dobrudzsában, Erdélyben és a Bánságban.

Látszószoba az ügyeletem

Két játszósobát alakított ki egy nagybányai civil szervezet a helyi ügyeleti kórház gyermekosztályán. A kezdeményezésre azért volt szükség, mert a vizsgálatra váró gyerekek felügyelete a zsúfoltság és a túlterheltség miatt egyre több problémát jelentett. A beruházás összeréteke eléri a 11 ezer lejt.

Sztrájkol a Cantacuzino

Sztrájkba léptek a bukaresti Cantacuzino Intézet munkatársai, mert attól tartanak, a tuberkulózis elleni védőoltás importja miatt munka nélkül maradnak. Molnár Géza, az egészségügyi miniszter tanácsadója elmondta: elbocsátásra nem kerül sor, a munkaeletet átcsoportosítják, és év végén újraindulhat a hazai vakcina gyártása.

Talpig zöldben a Föld-napon

ÚMSZ

► „Mindannyian felelősek vagyunk bolygónk jólétéért, a levegőért, amit belélegzünk, ezért idén, a biodiverzitás évében, tudatosabban, körültekintőbben kellene környezetünkhöz viszonyulnunk” – fogalmazott tegnap, a Föld napján Borbély László környezetvédelmi miniszter, aki szerint bár Románia fantasztikusan gazdag környezettel rendelkezik, kevesen értékelik ezt. „Olyan állatfajta és növényvilág van országunkban, például a dél-moldvai sztyeppe, amely Európaszinten is egyedinek számít” – magyarázta Borbély, hozzátéve, két nappal ezelőtt az Európai Bizottság tagjaival folytatott megbeszélést. Ennek eredményeképpen felvi-

lágosító kampány indul a környezettudatos szemlélet népszerűsítéséért.

Kerékpárra pattan Borbély László

„Őstől például azt tervezük, hogy három ezer romániai iskolában indul a szelektív hulladékgyűjtést népszerűsítő és oktató program” – tudtuk meg a tárcavezetőtől, aki arra számít, hogy a műanyag palackok gyűjtése is népszerű lesz. „Az is elképzelhető, hogy adunk egy lejt, egy kiló palackért ösztönzőként. Ha a kommunizmusban meg tudták oldani a több kilós üvegek mindennapos begyűjtését, napjainkban sem kellene problémát jelentsen a műanyag palackok szelektálása” – figyelmeztetett Borbély. A Föld napján indította

útjára a szakértő az Ecoweb programot, amely az online környezetvédelmi nevelés számára kíván felületet biztosítani. „Ez egy olyan adatbázis, amely összekapcsolja a környezetvédelmi neveléssel foglalkozó szervezeteket, magánszemélyeket” – ismertette a projektet Borbély, aki felhívta a figyelmet arra, az ilyen jellegű kezdeményezések esetén nagyon fontos a személyes példa. „Én például május 15-e után kerékpárral járok be a minisztériumba” – fogadkozott a tárcavezető.

Miss Eden: talpig szemétkben

Egyedülálló ünnepi rendezvény a Föld napján az a holnapra meghirdetett szépségverseny, amelynek tematikáját szintén a környezettudatosság és a környezetvédelem határozza meg. Marosvásárhelyen rendezik meg a Miss Eden 2010 nemzetközi szépségverseny romániai döntőjét, amelyen a versenyzők az alternatív öltözködés bemutatására és a „természetes” szépség illusztrálására vállalkoznak. Az egzotikusnak ígérkező divatbemutatót szemléltetik, hogyan készíthetünk hulladékból látványos és viselhető ruhadarabokat. „A szemétdivat” diktatorai sajátos alternatívát kínálnak az újrhasznosításra és a szelektív hulladékgyűjtésre. ◀

Borbély László tegnap ismertette az Ecoweb hálózatot Fotó: Tofán Levente

HIRDETÉS

KOLOZSVÁR, 2010. ÁPRILIS 23 - 24.

7. ERDÉLYI HUMOR FESZTIVÁL

ÁPRILIS 23., PÉNTEK, 18 ÓRA, AUDITORIUM MAXIMUM

Felméri Péter, Szomszédnéni Produkciós Iroda, Open Stage, Humoristák versenye, Könczey Elemér, Zsóok Levente

ÁPRILIS 24., SZOMBAT, 19 ÓRA, HUMORFESZT GÁLA, KÖZTÁRSASÁG (REPUBLICA) MOZI

Kovács András Péter (Showder Klub) Badár Sándor (Comedy Central)

Belépők elővételben a Köztársaság mozi és a Magyar Opera jegypénztáránál válthatók.

Pénteki napijegy: 10 lej. Humorfeszt Gála: 15 lej.

www.humorfeszt.ro

SZERVEZŐ ::

SZOMSZÉDNÉNI PRODUKCIÓS IRODA

DINAMIKA EGYESÜLET

MÉDIAPARTNER ::

új magyar szó

▶ Röviden

Széchenyre emlékeztek

A reformkor nagy alakjára, gróf Széchenyi Istvánra emlékeztek tegnap a szatmári Szent István Körben. Kereskényi Sándor irodalomtörténész előadása után Sike Lajos, a helyi Széchenyi Emlékbizottság ügyvivője a magyarországi központi ünnepekről számolt be.

Liliom Gyergyóban

A Rusznák Gábor által rendezett Molnár Ferenc: *Liliom* című előadását játsza a sepsiszentgyörgyi M Studio a gyergyószentmiklósi Figura Stúdió Színház színháztermében április 27-én, kedden este.

Adományok az orgonáért

A *Koncertek az orgonáért* című jótékonyági zenés áhítatok második kiadását tartják Kolozsváron április 25-én, vasárnap, a Kétágú templomban. A felajánlott adományokat az 1775-ben épített Kesstner-orgona felújítására fordítják.

Értesítő támogatásról

A Kulturális és Örökségvédelmi Minisztériumnak alárendelt Országos Kulturális Alap (Fondul Cultural Național – FCN) meghirdette ideai első pályázati időszakát, amelynek keretében a pozitív elbírálásban részesülő kulturális pályázatok vissza nem térítendő támogatásban részesülnek. Útbaigazítás: az www.afcn.ro honlapon.

Csíki könyvújdonságok a budapesti seregszemlén

A Budapest Nagydíj ünnepélyes átadásával tegnap kora este megnyílt a közel ötvenezer kötetet felsorakoztató XVII. Budapesti Nemzetközi Könyvfesztivál.

Kánya Gyöngyvér, Budapest

▶ A Könyv és a Szerzői Jog Világnapjához kapcsolódó három és fél napos rendezvényt szép katalán szokás szerint virág és könyv ajándékozásával nyitotta meg Paczolay Péter, a Magyar Alkotmánybíróság elnöke, Aliza Bin-Noun, Izrael budapesti nagyköveteinek társaságában. Csehország, Lengyelország, Olaszország, Franciaország, Németország, Oroszország, Spanyolország, Kanada, Kína és Románia nagy sikert arató díszvendég-bemutatója után idén ugyanis Izrael kultúrája, kortárs irodalma és könyvkiadása vendégeskedik Budapesten, gazdag programmal, s egy világhírű íróval, Amos

A csíkszeredai kiadó a Millenáris Park standjain újdonságokkal várja a könyvbarátokat

A szerző felvétele

Ozzal, akinek *Élet és halál riemei* című új kötete magyarul, a fesztiválra időzítve látott napvilágot.

Erdélyi magyar könyvajánló

A csíkszeredai Pallas – Akadémia Könyvkiadó immár tizenhét éve állandó résztvevője az ötven-hatvanézer látogatót vonzó fesztiválnak. A budai Mil-

lenáris Park Jövő Háza elnevezésű csarnokában található önálló standján most is mintegy kétszázötven könyvcímet kínál, köztük három újdonság: Albert Ildikó *A Bölcsesség kezdete – Szentföldi útjegyzetek*, Ferdinandy György Trópusi szerelem és Sarány István *Erdélyi Fioretti – Ferencsek kényszerlakhelyeken* című köteteket. A kiadó önálló bemutatkozási lehetőséget

kap, ma délután három órától a Román Kulturális Minisztérium standján majd holnap fél négytől egy külön teremben mutatja be új köteteit és szerzőit.

Román szerzők magyar fordításban

A kortárs román irodalom idén különböző generációkhoz tartozó írókkal képviselteti magát a rendezvényen: a

nemzetközileg is elismert Gabriela Adameșteanuval, aki a magyarul éppen ma megjelent *Elveszett délelőtt (Dimineața pierdută)* című regényét mutatja be, amelyhez a magyarországi olvasóknak külön előszót írt, Daniel Mafteiuval, aki az Európai Elsőkönyvesek Fesztiválján vesz részt, valamint Horia Garbea költővel, aki ma délután négy órától a Román Kulturális Minisztérium standján olvas fel. Ugyanitt kerül bemutatásra a magyar és román gyermekek *Gyermekálmom* című rajzos könyve is, amely a „Noi citim” (Olvasunk Alapítvány) kezdeményezésére jött létre.

Német–magyar eszmecsere

Idén először – a támogatás megvonása miatt – nincs a fesztiválon önálló német nemzeti stand, helyette azonban van Berlin – Budapest, Német – Magyar Irodalmi Fesztivál szintén április 22-e és 25-e között, ahol a két ország három-három neves írója Arnold Stadler, Tillman Rammstedt és Moritz Rinke, Esterházy Péterrel, Kiss Noémivel és Dragomán Györggyel együtt tart beszélgetéseket és felolvasásokat. ◀

Üzenetek a ló gyomrában

Sipos M. Zoltán

▶ Időkapcsolóval üzenének a jövőnek: a kolozsvári Mátyás szoborcsoport restaurátora, Kolozsi Tibor szobrászművész és az Amaryllis Társaság tervei szerint május 15-én a szoborcsoport ló és lovas elemek belsejébe ünnepélyes keretek közt üzeneteket zárnának. „Az időkapcsoló ötlete a szoborcsoport

lovas alakjának felnyitása kor pattant ki a fejemből. Nagyon kíváncsiak voltunk, hogy vajon találunk-e valamilyen írásos dokumentumot, vagy régi tárgyat, pénzérmét, újságpírt, amit a szoboregyüttes felállításakor helyeztek volna a ló, vagy valamelyik elem belsejébe” – avatott be a részletekbe a szobrászművész. Kolozsi elmondta, legnagyobb megdöbbené-

sükre nem találtak sem írást, sem tárgyi emléket, ami a régmúlt időket idézte volna, pedig akkoriban ez bevett szokás volt.

Így jutott eszükbe, hogy ezúttal írásos üzenetet hagyhatnának az utókoraknak: azoknak a kolozsváriaknak üzennek, akik valamikor még egyszer, egy restaurálás alkalmával kíváncsiak lesznek a szobor belsejére. ◀

Szent György Napok – kultúra után szórakozás

Kovács Zsolt

▶ Világstárok fellépését, rangos kulturális és szórakoztató programot ígér Erdély legnagyobb városünnepé, a Szent György Napok, amelynek kulturális központú hete után ma kezdődött a szabadtéri része.

A városnapok a tavalyi recept szerint zajlanak és közel 500 programot vonultatnak fel. Grubisics Levente főszervező szerint az április 23. és 25-e között megrendezett szabadtéri fesztivál nemzetközi sztárja a '80-as években nagy népszerűségnek örvendő diszkózenekar, a Bad Boys Blue, amely szombaton 23 órától áll színpadra. A magyar zenei élet kiemelt fellépője a rock and roll nagymestere, Fenyő Miklós, aki húsztagú zenekarral és tánc-karral érkezik Sepsiszentgyörgyre, hogy a vasárnap esti tűzijáték előtt szórakoztassák a közönséget.

A Szent György Napok idei vendége lesz azonban a magyar blues királya, Deák Bill Gyula is, aki szombaton 19,30-kor kezdi koncertjét. A 30. születésnapját ünneplő Compact együttes orszá-

gos turnéja keretében lép fel a városnapokon, míg a hip-hop műfaj kedvelőinek a Puya koncertet ajánlják a szervezők.

Az alternatív zenét a Magashelyi Underground és Bocskor Biborka képviseli, illetve a PostAllSession rendezvény keretében a régi posta épületében az Anima Sound Sistem lép fel.

Az ingyenes táncjáték iránt érdeklődők ma 22 órától a 4 for Dance előadását, nézhetik meg, amelyet a Magna Cum Laude együttes koncertje követ. A mulatós zene kedvelői szombaton 17 órától a 3+2 együttes zenéjére rophatják. Vasárnap 17.30-tól a Szent György színpadon koncertezik a Váradi Roma Café. Emellett minden este üzemelnek a közönség által kedvelt dzsessz és blues kocsimák, valamint tánccházak.

A Szent György Napok keretében ugyanakkor Erdély legnagyobb kézműves vására is megrendezésre kerül, melyen több mint 100 mester részvételére számítanak. Veress Ferenc szervező, a Háromszéki Népművészeti és Kézműves Egyesület elnöke elmondta: idén a Lásbas-ház

előtti útszakaszon lesznek felállítva a kézműves sátrak, és nem hiányoznak a fafaragók, a bútorfestők, a kerámiások, a bőrdíszművesek és a mézeskalácsosok sem. Veress szerint a rendezvényen összesen 20 szakma képviselteti magát, mely inkább kiállítás, mint vásár jellegű.

A lovas hagyományok iránt érdeklődők a sportcsarnok melletti területen nézhetik meg a jurttát, illetve a lovasjász és huszár felvonulást.

A sepsiszentgyörgyi önkormányzat vasárnap 13 órától a Bod Péter Megyei Könyvtár Gábor Áron termében osztja ki az idei Pro Urbe díjakat, azoknak, akik „pénz és taps nélkül” szolgálták a sepsiszentgyörgyi közösséget.

A tanácsstagok döntése szerint idén Antal Miklóst, a Székely Mikó Kollégium nyugalmazott matematika-fizika tanárát, Molnár Gizellát a Tamási Áron Színház művészt, Puskás Attila pedagógust, volt politikai foglyot és Maria Panaitoiut a Mihai Viteazul Liceum nyugalmazott vallásánárát illeti meg a Pro Urbe díj. ◀

HIRDETÉS

Április 23., péntek

Az év 17. hete és 113. napja, hátravan 252 nap

Ma a **Béla** nevű olvasóinkat köszöntjük.

A Béla férfinév török eredetű, a kora középkori eurázsiai sztyeppén széles körben használatos boja méltóságnévből származik, talán ezért is fordul gyakran elő a magyar királyok nevei között. Holnap **György** napja lesz.

Vasárnap **Márkok** ünnepelnek.

Hétfőn az **Ervinek**et köszöntjük.

Évforduló

• 1564-ben született William Shakespeare, angol költő, drámaíró, színész és ugyanezen a napon hunyt el, az 52. születésnapján 1616-ban.

• 1600-ban hunyt el gróf Pálffy Miklós, országbíró, hadvezér, Győr 1598-as visszavívója.

Vicc

A skót elmegy a fogorvoshoz. Hosszas vizsgálat után így szól a fogorvos:

– Sajnos ezt ki kell húzni.
– Na és az mennyibe kerül? – kérdezi a skót.

– 6 font.

– Ilyen drága? És ha csak megláztatná?

Recept

Kukoricalisztes pite

Hozzávalók: 10 dkg zsír, 10 dkg porcukor, 2 tojás, 60 dkg kukoricaliszt, 2 dl tejföl, só, 1 dl tej, 3 dkg élesztő, 3 dl tej, szilvalekvár.

Elkészítése: A zsiradékot a cukorral kikeverjük, hozzáadjuk a tojásokat, a tejfőlet, sót, lisztet, a 3 dl tejet és az 1 dl langyos tejben felfuttatott élesztőt. A masszát zsirozott, lisztezett tepsibe öntjük. A tészta tetejét szilvalekvár-kupacokkal szórjuk és kisütjük, majd porcukorral hintjük.

A hatos lottó nyerőszámai:
44, 22, 8, 29, 1, 36.

Gondolatjel

Visky István rovata

Ha túlságosan magas polcra helyezük azt, akit szeretünk, akkor előbb-utóbb igazságtalan vádakat özönével fogjuk elárasztani. Különös ellentmondás ez, de sok igazság van benne. Ha ugyanis azt, akit szeretünk, nem magunk mellett tartjuk, hanem imádatunk magasságába emeljük, akkor elmulasztjuk megismerni. Ha pedig nem ismerjük meg igazán, elkerülhetetlenül hamis dolgokat fogunk először gondolni, majd pedig mondani neki. Az igazi szeretet ezért nem a másik imádatára és felmagasztalására törekszik, hanem a közelségre, amit együtt tölthet a másikkal. Minden magasztalásban van valami hamis, valami kérdés. Ha az imádat magasságába emelünk valakit, akkor dicsekedünk is vele, még ha nem is vesszük észre.

Horoszkóp

KOS (III. 21.–IV. 20.)

Egyik ismerősétől meghívást kap, amit ne utasítson vissza. Sőt, hozza a legjobb formáját, legyen elbűvölő és a legelőnyösebb öltözékét válassza ki ma estére.

BIKA (IV. 21.–V. 20.)

Zajlanak az események a környezetében és Önnek központi szerep jut. Szerelmmel kapcsolatos reményei beteljesüléshez közelednek.

IKREK (V. 21.–VI. 21.)

Készüljön fel az Önre váró eseményekre és őrizze meg mindíg a lelki egyensúlyát. Figyeljen arra, hogy kívül osztja meg érzéseit.

RÁK (VI. 22.–VII. 22.)

Vásárlás közben újabb áremeléseket tapasztal. Felháborodását nem tudja magában tartani. Estére enyhülni látszik.

OROSZLÁN (VII. 23.–VIII. 23.)

Jól helyezkedik és most azzal sem törődik, hogy kisebb szabálytalanságokat kell elkövetnie az eredmény érdekében. Holnap váratlan fordulatok lehetnek, amit a saját javára tud fordítani.

SZŰZ (VIII. 24.–IX. 23.)

Úri dolga van. Senki sem zaklatja és ha a mobiltelefonját is kapcsolja, nyerhet néhány órát. Használja ki, mert egyre ritkábban lesz erre lehetősége!

MÉRLEG (IX. 24.–X. 22.)

Kevesebbet izgul a kötelezettségei miatt, mint máskor. Ez nem azt jelenti, hogy kibújik a felelősség alól, csupán hagyja, hogy a dolgok a maguk útján haladjanak.

SKORPIÓ (X. 23.–XI. 22.)

Jó formában érzi magát, tevékeny, fáradhatatlan. Mégsem ér el ennek arányában sikereket. Több türelemre és kitartásra van szüksége.

NYILAS (XI. 23.–XII. 21.)

A híradásokból úgy érezheti, hogy felgyorsult Ön körül a világ. Hivatásában is a gyorsaság és a leleményesség lesz elsődrendű.

BAK (XII. 22.–I. 20.)

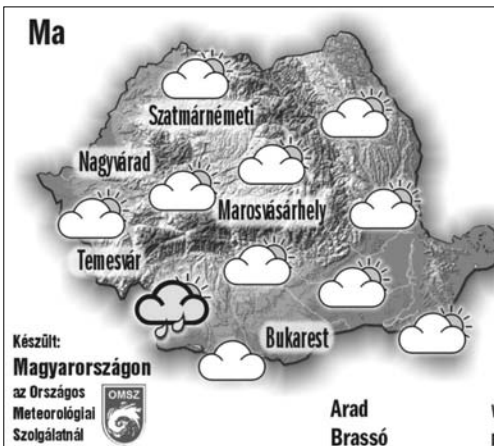
Kissé zaklatott, vigyázzon arra, hogy ne vádoljon meg valakit, aki közel áll Önhöz. A későbbiek során megbánná, ha nem a megfelelő hangnemben beszélne az illetővel.

VÍZÖNTŐ (I. 21.–II. 19.)

Végezze tempósan munkáját és maradjon ideje kikapcsolódásra. Élvezni fogja az ösztönösen előtörő vágyakat. Barátai igyekeznek a kedvében járni.

HALAK (II. 20.–III. 20.)

Hirtelen beköszönt a szerencse és a boldogság. Maradjon tevékeny, hogy mindenből a lehető legjobbat tudja kihozni! A Vénusz szerelmmel ajándékozza meg.

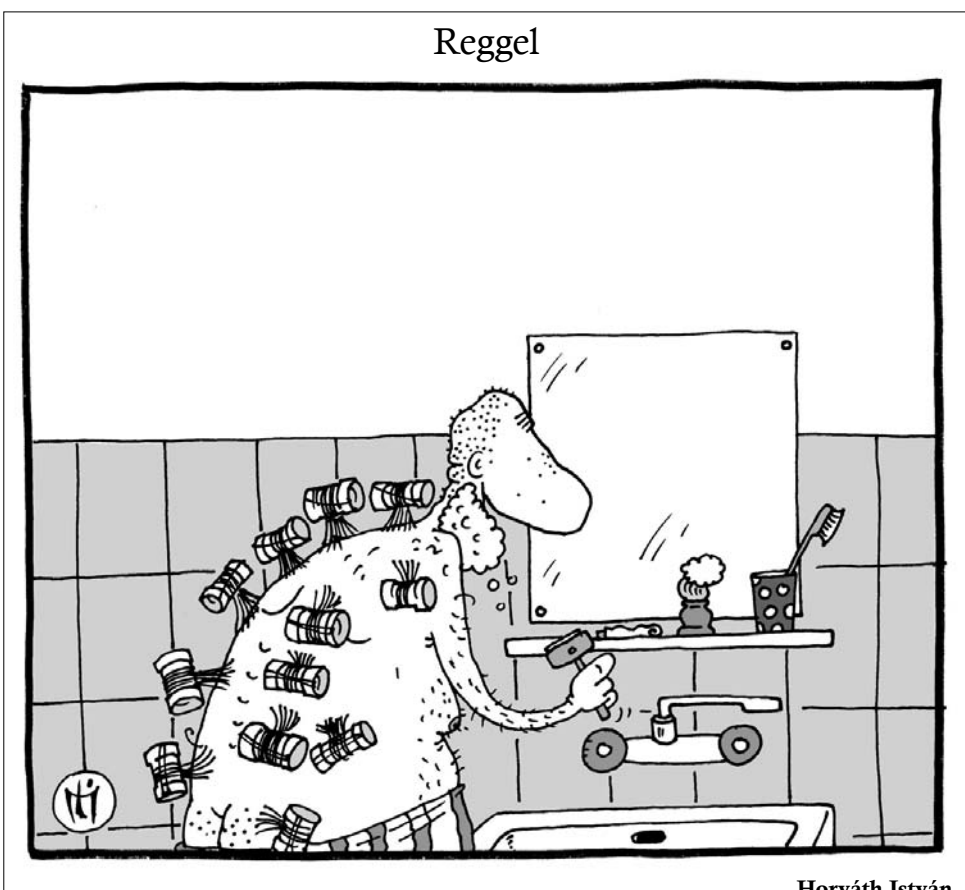

A következő napok időjárása

Szombat	17°C	Az időnként erősen megnövekvő gomolyfelhőzetből néhol előfordul kisebb záporosó.
Vasárnap	20°C	Túlnyomóan napos idő lesz, csak kevés felhő várható valószínűleg csapadék nélkül.

Jelleg

	Délutáni hőmérséklet	Holnap hajnali hőmérséklet
Arad	18°C	6°C
Brassó	17°C	4°C
Bukarest	18°C	6°C
Csikszereda	16°C	0°C
Kolozsvár	17°C	4°C
Marosvásárhely	17°C	5°C
Nagyvárád	18°C	5°C
Szatmárnémeti	16°C	3°C
Temesvár	18°C	6°C

Horváth István

	KÖRÖS DAGANAT	A VÉGÉN ZIZEGI!	PENGETŐS HANGSZER	NYAK-BAVETŐ	ANYAGI VESZTEGÉS	TEÓRIA	MÉTER	LASSAN JÁRJ, TÖVÁBB ...	MAGATOK
KODÁLY SZÜLŐ-VÁRDSA									
IGYEKSZIK RÁVENNI							SÍR UNALMAT KIFEJEZŐ		
RÁDIUSZ		VIRSLI-JELZŐ BESZÉLNI KEZD							...FOLDOZ; JAVÍTGAT
FORTÉLY					TALLINN LAKÓJA TŰZET SZÜNTET				
TEL-AVIV LAKÓJA								ORIENS ŐSZI ESŐ JELZŐJE	
SZÜLŐ-FAJTA				ÖSSZESZIO					
DISZ-NÓLAK			FÉRFINEV NÉMA GABI!						
GÉPIESEN TANUL						ÁLLAT-KERT SOR VÉGE!			
VIHAR-MADÁR									

új magyar szó

Szerkesztőség és kiadó:
013 701 Bukarest, P-ja Presei Libere nr. 1, corp B, etaj III, cam. 342-353 Telefon: 031/405-4088, Fax: 021/317-8847, E-mail: office@maszol.ro

Mb. felelős szerkesztő:
Salamon Márton László

Vezető szerkesztő:
Cseke Péter Tamás

Vezető publicista:
Ágoston Hugó

Főmunkatársak:
Biró Béla, Lokodi Imre, Székedi Ferenc, Szűcs László

Szerkesztők:
Moldován Árpád Zsolt (Aktuális), Bogdán Tibor (Háttér), Darvas Beáta (Kultúra), Nagy Vajda Zsuzsa, Szakács Zsuzsanna (Gazdaság), Turós-Jakab László, Vásárhelyi-Nyemec Réka (Sport), Farkas István (Média), Orosz Anna (Életmód), Szonda Szabolcs (Színkép)

Olvasószerkesztő:
Osváth Annamária

Tudósítók:
Antal Erika – 0788-760573 (Marosvásárhely), Sipos M. Zoltán – 0728-780582 (Kolozsvár), Totka László – 0788-715848 (Nagyvárád), Horváth István – 0788-822442 (Csikszereda), Kovács Zsolt – 0788-715766 (Sepsiszentgyörgy), Csibi Márti – 0749-462069 (Gyergyószentmiklós), Kánya Gyöngyvér – +36 20 532 8751 (Budapest), Mayla Júlia – 0745-682401 (Beszterce), Fleischer Hilda – 0788-715712 (Bukarest), Sike Lajos – 0788-715687 (Szatmárnémeti), Tamás András – 0744-781709 (Nagyenyed)

Képszerkesztő:
Tofán Levente

Grafikus:
Horváth István

Tördelőszerkesztők:
Lőrincz Imola, Mihăițeanu Albert

Gazdasági igazgató:
Chirode Linda

Terjesztési menedzser:
Béres Attila – 0788-318353

Területi megbízottak:
Baricz István – 0788-488739, Erdős Lajos – 0741-424094 (Gyergyó), Tósa András – 0788-715481 (Kolozs, Szilagy)

Jogtanácsos:
Czédly József

Hirdetési ajánlat a honlapon és a szerkesztőségben. Előfizethető a Román Postánál (katalógusszám: 19302), a Rodipet-kirendeltségeknél, pénzzalvánnyal (mandat postal) közvetlenül a szerkesztőségnek és előfizetés-szervezőinknek. Forgalmazza a Rodipet és magánterjesztők.

Előfizetési díjak:
1 hónapra 15 lej,
3 hónapra 38 lej,
6 hónapra 75 lej,
12 hónapra 148 lej

Nyomda: Garamond (Kolozsvár)

ISSN 1841-5520

Az Új Magyar Szó bármely részének másolásával kapcsolatos minden jog fenntartva. Értesítéseket átvenni csak az Új Magyar Szóra való hivatkozással lehet. A szerkesztőség fenntartja magának a jogot, hogy a beküldött leveleket rövidítve, illetve szerkesztve közölje.

MÉDIAPARTNEREK

Apróhirdetés

Fiatalos, dinamikus 100 %-ban magyar tulajdonú kereskedelmi cég keres kötetlen munkaidős projektmenedzseri munkakörre kollegákat.

Feltétel: román-, magyarnyelv-tudás és jogosítvány.

A fényképes önéletrajzokat erzsebet.sabau@rotterom.ro e-mail címre kérjük.

agnus
RADIO 88.3 FM
www.agnusradio.ro

Kolozsváron mostmár mindenütt HALLHATÓ!

FM 88.3 98.102.106.108 MHz

rtm

MAROSVÁSÁRHELYI RÁDIO
98.9 FM

Paprika rádió
fülön csíp
95,1 fm

KOLOZSVÁRI RÁDIO
ahol talál a szó

Szombat

2010. április 24.

DUNA TV
8.00 Dunaszökítés - Antitökső
9.00 Élő egyház
9.25 Hol volt, hol nem volt...
9.45 Kutyaélet (anim. sor.)
10.40 Vissza Sherwoodba!
11.00 Az egyházi művészet kincsei
11.35 Négy évszak Európában
12.45 Híradó, Időjárás-jelentés
13.00 Déli harangszó
13.01 Vers
13.30 EtnoKlub
14.40 Daktari
15.35 Tér-Hatás
16.00 Talentum
16.50 Szerelmes földrajz
18.00 Talpalatnyi Zöld
18.30 Kirakat
19.00 HÍRÓRA
Sport, Időjárás-jelentés
20.00 A zene az kell
20.30 Las Bandidas (francia-mex.-am. akció-víg.)
22.05 Lélek Boulevard (szór. műsor)
22.35 Dunasport
22.50 Johnny Stecchino (olasz vígj.)

m1
6.45 Hajnali gondolatok
9.00 Híradó
9.10 Európa Magyarországon
9.40 Bob, a mester
10.05 Thomas, a gőzmozdony
10.30 A kis Amadeus
11.05 Inami
11.25 Víziduma
11.30 Ötösfogat (kalandfilmsor.)
12.00 Teknőc a láthatáron
13.00 Déli harangszó
13.01 Hírek
13.05 Ut Dél-Afrikába
13.40 Egészség ABC
14.10 Női szemmel
14.40 Fogadóóra
15.10 Pro natura
16.05 Hogy volt?!
17.50 Segítség, örököltem! (magyar rom. vígj.)
19.05 Életképek (magyar sor.)
20.30 Híradó este
21.00 SzerencseSzombat Luxor, Ötöslottó és Joker sorsolása
21.40 Jó társaság (am. vígjáték)
23.35 Hírek - Időjárás-jelentés

m2
6.50 Ma Reggel
8.55 Hogy volt?!
10.55 M I É R T ?
12.15 Nekem ne lenne hazám?
13.00 Déli harangszó
13.01 Natúra
13.25 Kék arany: a víz jövője
14.15 Hangok
14.45 Mindentudás Egyeteme
15.40 Gényusz
16.05 Retrock
17.00 Bors (magyar sor.)
17.55 Széchenyi napjai
19.40 Könyvkalauz
20.05 Esti beszélgetés Müller Péterrel
20.35 Vuk (magyar rajzf.)
21.00 Híradó este
21.23 Időjárás-jelentés
21.25 A párdac és a gödölye (magyar filmdráma)
22.45 Segítség, örököltem! (magyar rom. vígj.)
0.00 A bunker (magyar tévéfilm sor.)
0.50 Magyar bulizene
1.45 Gényusz
2.10 Ez történt Ma Reggel

RTL KLUB
7.30 Top Shop
8.00 Kölyöklklub
Benne: Tsubasa kapitány, Kalózmesék
10.10 Disney rajzfilmek
11.00 Slayrs
- A kis boszorkány
11.25 Hívjon! Játsszon! Nyerjen!
12.25 A dadus (am. vígj. sor.)
13.00 RTL Klub Híradó
13.10 Autómánia
- Autós magazín
13.50 Kung-fu (am.-kan. akciófilm-sor.)
14.45 Daybreak
- Időbe zárva
15.40 Tengeri őrjárat
16.40 Robin Hood (filmsor.)
17.40 Földcsuszamlás (katasztrófa film)
19.30 RTL Klub Híradó
20.00 Fókusz Plusz Magazin
20.30 Reszketsek betörők 3.
22.35 Bölcsőd lesz a kopersód
0.35 A nagyemő (sp. vígj.)
2.30 A Mick Jagger-projekt

TV2
7.25 Tv2 matiné
10.00 Mókás állatvilág (angol term. sor.)
11.00 Doktorológia Leslie Nielsen módra
12.00 Babavilág
12.30 TEST-BESZÉD
13.30 Top Speed
13.30 A láthatatlan ember (am. sor.)
14.30 A kiválasztott - Az amerikai látnok (am. filmsor.)
15.30 Rejtélyek kalandorai (kalandfilmsor.)
16.30 A Partiórség (auszt. sor.)
17.30 Knight Rider (am. sor.)
18.30 Trinity kórház (am. filmsor.)
19.30 Tények - Hírműsor
20.05 Magellán - ismeretterjesztő magazin
20.35 Irigy Hónaljmirigy
21.35 Papák a partvonalon (am. családi vígj.)
23.20 A barlang (am.-német horror)
2.40 EZO.TV

HÍR TV
8.00 Híradó
8.30 Soroló
9.05 Széles út
- Motoros életmód-magazin
9.30 BBC Reporters
10.05 Felfedező
10.30 Arcok a liftben
11.05 Különkiadás
13.00 Déli híradó
13.30 Hungarorama, Közvetlen ajánlat
14.05 BBC Click
14.30 BBC Extra - On/Off
15.05 Garázs
- Ahonnan az autózás indul!
15.30 BBC Hard Talk
16.05 Zöld övezet
16.30 Ingatlanpiac
17.05 BBC Extra
17.30 Európai híradó
18.00 Hírek
18.30 BBC Reporters
19.05 Szülött
20.00 Híradó
- Friss napi információk
20.30 Riasztás (ism.)
21.05 Keresztmetszet
- Riportmagazin
22.00 Híradó 21
22.30 BBC Hard Talk (ism.)
0.05 Vetítő (ism.)

TVR 1
7.00 Pro patria
7.25 Az emlékek éneke... az ének emléke (ism.)
7.55 Jelek
8.25 Világgraszáló előadás
9.00 Disney Klub
10.00 Noé bárkája
10.30 Én, te mi (ism.)
11.00 Hannah Montana (amerikai filmsor.)
12.00 A család sztárja
13.00 Rajtunk Európa szeme
14.00 Hírek
14.20 Találkozunk a TVR-nél (talk show)
16.30 Mioritza Niuz
17.00 Utazó egy életen át
17.30 Tévenciklopédia
18.30 Folklorkincsek
19.40 Sport
20.00 Hírek, Időjárás
21.10 A lány és a farkasok (francia filmdráma, 2008)
23.00 A Simpson család (filmsor.)
0.00 Mioritza Niuz (ism.)
0.35 Savior (amerikai filmdráma, 1998)

Vasárnap

2010. április 25.

DUNA TV
8.40 Marsupilami (francia anim. sor.)
9.05 Zengő ABC
9.20 Kalando-Zoo a Kifutók mögött
9.45 Münchhausen báró csodálatos kalandjai
11.00 Katolikus szentmise közvetítése Budapest
12.00 Kiscenciklopédia
12.45 Híradó, időjárás-jelentés
13.01 Vers
13.05 Élő egyház
13.30 Élő népzene
14.00 Csellengők
14.30 Lila akác (magyar vígj.)
15.45 Dunáról fúj a szél
15.50 Izórkók: Tiszakécske
16.25 Dunaszökítés
18.10 Mese
18.40 Arcélek
19.00 Hírek
19.30 Világörökség (ism.)
20.00 Választás 2010
0.30 Divathét
1.00 Dunasport
1.15 Chaplin szereti a zenét
1.40 Pillanatképek Svédországból

m1
9.10 Főtér
10.05 "Így szól az Úr!"
10.15 Katolikus krónika
10.40 Tanúságtévők
11.20 Unitárius magazin
11.45 Evangélikus ifjúsági műsor
11.50 Az utódok reménye
12.20 Útmutató
13.01 Hírek
13.10 Tele van a város akárcfa virággal...
14.10 Hogy volt?!
16.40 Hírek
18.20 Panoráma
- Világpolitikai magazin
19.00 Magyarország története
19.30 Híradó este
- Sport hírek
- Időjárás-jelentés
19.55 Magyarország választás 2010
0.05 Hírek
- Időjárás-jelentés
0.15 Kultúrház
- Kulturális talkshow
1.10 Innováció az emberért
1.40 Telesport
- Motorsport

m2
9.05 Aladdin kalandjai
9.20 Félix levelei (német anim. sor.)
10.10 Derek, a fenegyerek
10.30 Sarah Jane kalandjai
12.35 Fürkész történetei
13.01 Engedjétek hozzám
13.05 Így szól az Úr!
13.15 Katolikus krónika
14.05 A sokszínű vallás
14.20 Unitárius magazin
14.45 Evangélikus ifjúsági műsor
14.50 Az utódok reménye
15.20 Zsidó konyha
15.30 Útmutató
16.00 Bolyai-díjas tudósok
16.50 Ezek a mai fiatalok!
18.20 Filmsztárok a vadonban
19.15 Kukori és Kotkoda
19.30 Híradó este
- Sport hírek
- Időjárás-jelentés
19.55 Magyarország választás 2010
0.00 Kívánságiroda (német tévéf.)

RTL KLUB
7.30 Top Shop
8.00 Kölyöklklub
Benne: Tsubasa kapitány, Kalózmesék
11.00 Trendmánia
11.30 Hívjon! Játsszon! Nyerjen!
12.40 meneTrend
13.00 RTL Klub Híradó
13.15 A dadus (am. vígj. sor.)
13.45 Magyar autósportmagazin
14.05 Forma-1 - Magazin
14.40 Red Bull Air Race
15.10 Dívatdíktátorok (sor.)
16.05 Őslények kalandorai (filmsor.)
17.10 SOS Mallorca (német akcióf.)
19.30 RTL Klub Híradó
- Esti kiadás
20.10 Nem férek a bőrödbé (am. vígj.)
22.05 Választás 2010
23.00 Heti hetes
- Vidám, aktuális talk-show
0.20 Agglegény a pácbán (kan. vígj.)
2.00 Portré
- Riportmagazin

TV2
7.45 Tv2 matiné
Benne: Bajkeverő majom, Őslények országa
10.20 Nagy Vagy!
11.20 Világszám
11.50 Két Testőr
12.20 Stahl konyhája
12.50 Kalandjárat
13.20 Borkultusz (magyar kult. mag.)
13.50 Szárguló vipera (am.-német akciófilm-sor.)
14.50 Hegylakó (kan.-francia kalandfilmsor.)
15.50 Álomgyári feleség (am.-auszt. sor.)
16.50 Baywatch Hawaii (német-am. kalandfilmsor.)
17.50 Táncoslábú kamaszlányok (am. filmdráma)
19.30 Tények - Hírműsor
20.00 VÁLASZTÁS 2010
23.40 Frizbi Hajdú Péterrel (magyar talk show)
0.40 A királyság (filmsor.)
1.40 Harcosok klubja (am. filmdráma)

HÍR TV
8.00 Híradó
8.30 Soroló
- A vidék magazinja
9.05 Ingatlanpiac (ism.)
9.30 Felfedező (ism.)
10.05 Keresztmetszet
- Riportmagazin (ism.)
11.00 BBC Extra
- Cracking Wall
11.30 BBC Extra - On/Off
12.05 Ősök tere (ism.)
13.00 Déli híradó
13.30 Közvetlen ajánlat
14.05 Különkiadás
A kultúra külön kiadásban
16.05 Arcok a liftben (ism.)
16.30 Széles út
- Motoros életmód-magazin (ism.)
17.05 Garázs - Ahonnan az autózás indul!
17.30 GyógyHír
- Egészségügyi magazin
18.00 Híradó
- Friss napi információk
18.30 Hírvilág
19.05 Keresztmetszet
- Riportmagazin
19.55 Választás 2010

TVR 1
6.20 Teleshopping
7.10 A hit világa
9.00 Rajzfilmek
9.55 Zene
10.00 Mondd mi fáj
10.40 Akárcsak a könyvekben
11.30 A falu élete
- Kína Nagydíj
13.00 Politikai agenda
14.00 Hírek, Időjárás-jelentés
14.20 Déli óra
- szórakoztató műsor
15.20 Tévészínház: William Shakespeare
16.35 Vidám filmotéka
17.00 Danut Kft. (1)
18.00 Hírek, Sport, Időjárás
18.10 Danut Kft. (2)
19.25 Loto 6/49 és Noroc sorsolás
19.40 Sport
20.00 Hírek, Időjárás-jelentés
21.10 Egy fiúról (angol-amerikai-francia-német romantikus film, 2002)
23.00 100%-os jótállás (talk show)
0.00 Psych (amerikai sor.)

Hétfő

2010. április 26.

DUNA TV
7.00 Hattól Nyolcig
9.00 Kirakat
9.25 Isten kezében
9.55 Élő népzene
10.20 Kiscenciklopédia
11.30 Család-barát
12.45 Híradó, időjárás-jelentés
13.00 Déli harangszó
15.00 Híradó
15.10 Kikötő - Friss
15.20 A labdarúgó világ bajnokságok története
16.45 Kiscenciklopédia
17.00 Halld Izrael!
17.30 Heuréka! Megtaláltam!
18.00 Zorro (am. kalandfilmsor.)
19.00 Híradó
20.00 Derrick (krimisor.)
21.00 Édes kis malackám (am.-angol vígj.)
22.35 Híradó
22.50 Közbeszéd
23.10 Megállítjuk 1 millióért
23.15 Váltó
- Gazdasági Híradó
23.30 Sportaréna (magyar sportműsor)
0.15 Rév Livia zongorista

m1
10.00 Zöld-foki-szigetek
10.50 Nappali
13.00 Déli harangszó
13.15 Időjárás-jelentés, Sport hírek
13.30 Kárpát Expressz
14.00 Szomszédok
14.35 Roma Magazin
15.05 Domovina
15.35 Ez történt Ma reggel
17.25 Körzeti híradó
18.45 A vadon bűvöletében (angol tévéfilm sor.)
19.35 McLeod lányai (ausztrál kalandfilmsorozat)
20.20 Megállítjuk 1 millióért
20.30 Híradó este
20.55 Sport hírek
21.00 Időjárás-jelentés
21.05 Kétfény
- Bűnügyi magazin
22.00 Az Este - Hétfő
22.40 Míg a halál el nem választ (am. filmdráma)
0.15 Prizma
0.30 Hírek
- Időjárás-jelentés
0.35 Memento
0.45 Teadélután

m2
6.20 Hajnali gondolatok
10.00 Rondó
10.50 Magyar évszázadok
11.40 SZÓSZÉL!)
12.30 Ájtáró
13.01 Híróra
13.16 Időjárás-jelentés, Sport hírek
13.30 Kárpát Expressz
13.55 Záróra
- Hercegnő Mária
14.45 Kerekék és lépések
15.30 1100 év Európa közepe
15.55 Vadócba rózsát...
16.55 Magyar rock
17.50 Egy lépés előre (sor.)
18.15 Zene az életben
18.35 Ez történt Ma Reggel
20.20 Innovációs percek
20.45 Thomas, a gőzmozdony
21.00 Híradó este
21.20 Sport hírek
21.25 A Fagyos folyó lovasa (filmsor.)
22.15 Tűzvonalban (magyar filmsor.)
23.05 Záróra
23.55 McLeod lányai (kalandfilmsor.)

RTL KLUB
6.30 Top Shop
7.00 Reggeli - Ébresztőshow
11.05 Top Shop
13.00 RTL Klub Híradó
Déli kiadás
13.10 Hívjon! Játsszon! Nyerjen!
14.30 Fél kettő - Magazin a legjobb történetekkel
15.10 Antwone Fisher története (am. életr. dráma)
17.20 Rubi, az elbűvölő szörnyeteg (mex. sor.)
18.20 Mónika
- A kibeszélőshow (talk show)
18.25 RTL Klub Híradó
- Esti kiadás
20.05 Vacsoracsata
- Gasztroréalitá
21.05 Fókusz
- Közszolgálati magazin
21.40 Barátok közt (magyar filmsor.)
22.20 Győzike
- Reality komédia
23.20 Showder Klub
0.30 Poker After Dark 2009
1.45 Ments meg! (filmsor.)

TV2
7.00 Magellán
7.25 Tények Reggel
- Hírmagazin
8.00 Mokka
10.00 Stahl konyhája
10.10 Babapercek
10.20 Telekvíz
- Telefonos játék
11.35 Teleshop
12.45 Kiáltás szabadságért (angol filmdráma)
14.25 Kvízó
- Telefonos játék
15.55 Lassie (am.-kanadai filmsor.)
17.00 Életünk napjai (am. filmsor.)
18.25 Joshi Bharat (talk show)
19.30 Tények - Hírműsor
20.05 Áll az alku
- A játék-show
21.15 Aktív - TV2 magazinja
21.50 Jóban Rosszban (magyar filmsor.)
22.25 NCIS (am. krimisor.)
23.30 Gyilkos számok (am. krimisor.)
0.30 Kutyaasztóban (am. krimisor.)
1.30 Tények Este
- Hírműsor

HÍR TV
7.30 Soroló (ism.)
8.00 Híradó
Friss napi információk
9.05 Kontraszt
10.05 Különkiadás (ism.)
A kultúra külön kiadásban
12.05 Ingatlanpiac
12.30 Hírvilág (ism.)
13.00 Déli híradó
13.30 Hungarorama, Közvetlen ajánlat
14.05 Soroló (ism.)
14.30 Garázs (ism.)
15.05 Európai híradó (ism.)
15.30 Napról napra (ism.)
16.05 Péntek (ism.)
17.05 Célpont
17.30 Palotta
18.00 Híradó
18.30 Panaszkönyv
19.05 Vonalban - politikai show (ism.)
20.00 Híradó
21.05 Rájátszás
22.00 Híradó
22.35 Lapzártá - Vitaműsor újságírókkal
23.05 Ősök tere
23.30 Pálya
0.05 BBC World Híradó
0.30 Panaszkönyv

TVR 1
7.00 Hírek, Sport, Időjárás-jelentés
8.00 Ébresztő
9.00 Hírek, Sport, Időjárás-jelentés
9.15 Ébresztő
10.10 Szerelmes Don Juan (filmsor.)
11.15 Rajtunk Európa szeme
12.15 Mondd mi fáj
12.45 Titkok a palotában (filmsor.)
14.00 Hírek, Sport, Időjárás-jelentés
14.45 Egyszerűen izletes
15.00 Teleshopping
15.30 Krónika
17.00 Tudsz sportot?
17.55 Zöld csapat
18.25 Titkok a palotában (sor.)
19.40 Sport
20.00 Hírek, Időjárás
21.10 Jó és rossz között
22.10 Mad Men - Reklámőrültek (filmsor.)
23.00 A nő (amerikai dokumentumfilm)
0.00 Hírek, Sport, Időjárás-jelentés
0.15 Nocturne (show)

TVR 2	PRO TV	ANTENA 1	PRIMA TV	DISCOVERY	SPORT.RO	ACASA	BUKARESTI RÁDIÓ
6.15 Teleshopping 7.00 Folklorkincsek 8.00 Miért ABC 9.00 Figyelem gyerekek! 9.35 Szabad a szembejövő sáv 10.30 IT Zon@ 11.00 Rögbi: Dinamo - Steaua - Stiinta Petrosani 13.00 Ég és Föld között 13.35 Figyelem, énekelnek 15.00 Természet és kaland 15.30 Románok hagyomány 16.00 Torna Európa Bajnokság 19.00 Dokumentumfilm 19.30 Oroszlánok arénája (reality show) 20.30 Elegem van 21.00 Időzsaru (filmsor.) 22.00 Hírek, Sport 23.10 A Wendell Baker balhé (amerikai vígjáték, 2005) 0.55 Gitárok ideje 1.50 Lehet, hogy nem tudtad 2.00 Utopia (ism.) 2.30 Egyeseknek tetszik (ism.)	4.00 Happy Hour - szórakoztató műsor (ism.) 6.00 Felkészülni, kész, főzz! (ism.) 7.00 Pro Tv hírek, Sport, Időjárásjelentés 10.00 Mi történik, doktor úr? 10.30 Átváltoztatjuk (ism.) 12.00 Pro Motor - autós műsor (ism.) 13.00 Pro Tv hírek, Sport, Időjárásjelentés 13.05 A pletykafészek (amerikai filmsor.) 14.00 Érted táncolok versenyműsor Jr. Stefan Banicaival és Lulia Vanturral (ism.) 19.00 Hétfévi Pro Tv hírek, Sport, Időjárásjelentés 20.30 XXX (am.-cseh akcióf., 2002) 23.15 Én vagyok a vég (amerikai akciófilm, 2007) 1.15 Nic (francia-görög fantasy, 2005, ism.)	7.00 Híradó 9.00 Reggeli műsor: Jó reggelt, szomszéd! 10.00 Beethoven 10.30 101 dalmát kiskutyája (anim. film) 11.00 Benny Hill (sor.) 12.00 Film 100% - kulturális magazin 12.30 Felicia 13.00 Híradó, Sport, Időjárásjelentés 13.30 Göröngyös mennyország (amerikai kalandfilm, 2001) 16.00 Híradó, Sport, időjárás 16.30 Pénzügyi hét Gabriella Firea 17.00 Marco Polo (amerikai kalandfilm, 2007) 19.00 Híradó, Sport, Időjárásjelentés 20.30 Szórakoztató műsor Mihai Bendeac-val 21.50 Kenyér és cirkusz (talk show) 22.45 Őfelsége titkolt ügynöke (amerikai-német vígjáték, 1997)	7.00 Kandikamera 8.00 Tarzan (sor.) 8.30 Saman király 9.00 Hulk 9.30 Autófórum 10.00 Teleshopping 10.30 Kandikamera 11.00 Ingatlan Blitz 11.30 Sport, diéta és egy sztár 12.00 Ötcsillagos otthon 13.00 S.O.S. - mentések meg a házam (reality show, ism.) 16.15 Mondenii Show - szórakoztató műsor 18.00 Hírek, Időjárásjelentés 19.00 Sport 19.30 A cseresznye a tortán (reality show) 20.30 A falu (amerikai thriller, 2004) 22.30 10 éve a Kötekedők krónikája 0.00 A hősnő (amerikai kalandfilm, 2004) 2.00 Hírek, Sport, Időjárás 3.00 Anyacsere (reality show, ism.)	7.00 Túlélés törvényei - Túzgyűrű 8.00 Viharvadászok 9.00 Végzetes másodpercek 10.00 X-Machines - Szupergépek 11.00 Chop Shop - Londoni műhely 12.00 Újjáépítők 13.00 Kolónia - Kapcsolat 14.00 Viharvadászok 15.00 Végzetes másodpercek 16.00 Állítólag 17.00 Túlélés törvényei - Zambia 18.00 X-Machines - A szupergépek 20.00 Amerika kapuja 21.00 Töréspont - Busz 22.00 Time Warp - Amikor megáll az idő 23.00 Hogyan készült 0.00 Katasztrófa: ahogy én láttam 0.30 Végzetes másodpercek 1.00 Ross Kemp - Gengszterbandák nyomában 2.00 Rács mögött külföldön - Pokol a Paradicsomban	7.00 Sport.ro Hírek 11.00 Labdarúgás: Liga 2 13.00 Labdarúgás: Liga 2 15.00 Labdarúgás Bulgária: Slavia Sofia - TSKA 17.00 Mitica Ligája 18.00 Hírek 19.00 Mitica Ligája 20.00 Skandenberg Országos Bajnokság 2010 21.00 Sport Hírek 21.30 BoxBuster 23.00 Fogadás a félelemmel 23.45 European Poker Tour 0.30 Wrestling SMACK	8.45 Kaméleonok (filmsor.) 10.00 Elbűvölt Hold (filmsor.) 11.15 Szenvedély (filmsor.) 13.30 Terra Nostra (filmsor.) 15.30 Elrabolt sorsok 16.30 Maria Mercedes (filmsor.) 18.30 Mindörökké együtt (filmsor.) 20.30 Vigyázz mit kívánsz (amerikai családi vígjáték, 2009) 22.15 Viperafészek (filmsor.) 0.15 Terra Nostra (filmsor.)	magyar nyelven a regionális stúdiók középhullámú adásában 15.00 Híradó 15.10 Hétfévi magazin Marosvásárhelyi rádió 8.00 Jó reggelt, Erdély!, Híradás, Telefontársasjáték, Nyelvtör, Világjárók 10.05 Térő 14.00 120 perc. A hétféve eseményei, Jó rájuk emlékezni, Templomaink, Portréműsor Kabaré, Vetélkedő 16.00 Híradó, Aranyemberek, Gramofon: a '30-as évek slágerei, Verseken tündöklő Erdély, A hét zeneműve KOLOZSVÁRI RÁDIÓ 2.00 Éjszakai váltás 8.00 Hírek, műsorism., sport 8.30 Térő 9.25 Cifra palota 9.55 Hírek, műsorism. 15.00 Slágerlista 16.00 Hírek, műsorism. 16.10 Lemezlavarda 16.30 Falfrika (francia vígjáték sor.) 17.00 Láthatár 17.30 Sorsok az operaszínpadon 17.55 Hírek, műsorism.

TVR 2	PRO TV	ANTENA 1	PRIMA TV	DISCOVERY	SPORT.RO	ACASA	BUKARESTI RÁDIÓ	
7.00 Folklorműsor 8.00 Természet és kaland (ism.) 8.30 A térképen túl (ism.) 9.00 Motomágia 9.30 Mosoly négy keréken 10.00 Farm - magazin 11.00 Dalolók 11.30 Csavargó horgász (ism.) 12.00 A mágius kő (sor.) 12.35 Gyermekműsor 13.30 Viva Kuba (kubai-francia film, 2005) 15.00 Lehet, hogy nem tudtad 15.15 Jamie (sor.) 15.45 Európai Torna Bajnokság 19.30 Videoterápia 20.30 Elegem van 21.00 Eureka (sor.) 22.00 Hírek, sport 23.10 Közös férj (olasz romantikus vígjáték, 2004) 0.50 Bazár 1.25 Figyelem, énekelnek (ism.) 2.40 A Wendell Baker balhé (amerikai vígjáték, 2005, ism.)	6.00 Vigyázz! Kész! Főzz! (angol filmsor.) 7.00 ProTv hírek, sport, időjárásjelentés 10.00 Mi történik, doktor úr? 10.00 20 év után (talk show) 11.00 Házasodjunk, vagy tán mégse? 11.00 Romantikus vígjáték, (1982) 13.00 ProTv hírek, sport 13.05 Apropos tv 14.00 Maktub - A sivatag törvénye (minisorozat) 15.00 Számkivetett (amerikai kalandfilm, 2000) 18.00 Románia, szeretlek 19.00 Hétfévi Pro Tv hírek 20.30 Divertis - Land of Jokes 21.30 Divertis 22.30 Érzéki csalódás (amerikai vígjáték, 2001) 0.30 Apropos tv (ism.) 1.30 A maffia lánya (amerikai-olasz filmdráma, 1991, 3. rész)	7.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés 9.00 Jó reggelt, szomszéd! 10.00 Marco Polo (amerikai kalandfilm, 1. rész, ism.) 12.00 Xena (amerikai kalandfilmsor.) 13.00 Híradó, sport, időjárásjelentés 13.30 Benny Hill (sor.) 14.00 Kazaam, a szellem (amerikai vígjáték, 1996) 16.00 Híradó, sport, időjárásjelentés 16.30 Mihai Bendeac szórakoztató műsora 17.45 Divertis Mall - szórakoztató műsor 19.00 Híradó, sport, időjárás 20.00 SuperBingo Metropolis 23.30 Ha jönnek az idegenek (ausztrál-új-zélandi-amerikai akcióthriller, 2001) 1.30 Kazaam, a szellem (am. vígjáték, ism.)	7.00 Kandikamera 8.00 Tarzan (filmsor.) 8.30 Saman király 9.00 Hulk 9.30 A ház. Építkezés és design 10.00 Teleshopping 10.30 Kandikamera 11.00 SOS - mentések meg a házamat 12.00 Levintza bemutatja 12.30 Aki tud az nyer 13.30 Framos. Feleséget keresek (reality show) 15.00 Kötekedők krónikája - szórakoztató műsor 18.00 Hírek, időjárásjelentés 19.00 Sport 19.30 A cseresznye a tortán 20.30 Anyacsere (reality show) 22.00 A gyűrű titka (amerikai thriller, 2004) 0.00 Mulholland - Gyilkos negyed (amerikai thriller, 1996) 2.00 Hírek, sport, időjárás 3.00 Mondenii Show (ism.)	7.00 Hogyan készült 8.00 Nagy durranások 9.00 A robbantók (dok. sor.) 10.00 Bonneville, a sebességrekordok fővárosa 11.00 Ötödik sebesség 12.00 Amerikai hotrodok 13.00 X-Machines - A szupergépek 15.00 Trükkös tesők 16.00 Állítólag... - Pusztító erejű hangszórók 17.00 Kolónia - Kapcsolat 18.00 Hogyan készült - Bronzharang 19.00 Nagy durranások - Newcastle 20.00 A robbantók 21.00 Iparkodjunk - Üveg 22.00 Féltónás tini 23.00 A borzalom pillanatai 0.00 MacIntyre alvilági útikalauza 1.00 Végzetes másodpercek 2.00 Trükkös tesők - Badger minitank 3.00 Rács mögött külföldön	7.00 Sport.ro Hírek 7.30 ProMotor 8.00 Hírek 10.00 Sport.ro Hírek 11.00 Labdarúgás: Liga 2 13.00 Labdarúgás: Liga 2 14.00 Hírek 15.05 Fogadás a félelemmel 16.00 Mitica Ligája 18.00 Hírek 18.45 Férfi kézilabda: Steaua MFA - Granollers 20.15 Skandenberg Országos Bajnokság 2010 21.00 Sport.ro Hírek 22.00 K1 World GP Yokohama 0.15 Labdarúgás Argentína	7.30 Mindörökké együtt (sor.) 8.45 Kaméleonok (sor.) 10.00 Retrospektíva 11.15 Szenvedélyek (sor.) 13.30 Terra Nostra (sor.) 15.30 Elrabolt sorsok (sor.) 16.30 Maria Mercedes (sor.) 18.30 Mindörökké együtt 19.30 Kaméleonok (sor.) 20.30 Egy bébiszitter naplója (am. vígjáték, 2007) 22.45 Meséljünk 23.45 Viperafészek (sor.) 0.45 Terra Nostra (sor.)	9.00 Nash Bridges - Trükkös hekus (sor.) 11.00 A jeggyűrű (am. rom. vígj.) 13.00 Az álcsalád (am. vígj.) 15.00 A múlt vétki (kan. dráma) 17.00 Fájdalmas emlékek (am. filmdráma) 19.00 Esküdt ellenségek (am. sor.) 21.00 A férjem védelmében (sor.) 23.00 Clara Sheller (vígj. sor.) 1.00 Egy bártáncosnő vallomása (filmdráma) <i>ma</i>	gyar nyelven a regionális stúdiók középhullámú adásában 10.00 Egyházi műsor Marosvásárhelyi rádió 10.00 Híradás, Ultrarövid ráadás 11.00 Híradás, gyermekműsor 12.00 Híradás 12.05 Igehirdetés, Délkör 13.00 Híradás 13.05 Szól a nóta 14.00 Zenés üzenetek 16.00 Híradó 16.10 Zenés üzenetek 17.00 Vasárnapra válogattuk KOLOZSVÁRI RÁDIÓ 2.00 Éjszakai váltás. 14.00 Műsorism. 14.05 Dalposta 15.40 Vidékről vidékre 16.25 Térő 17.15 Rádióistentisztelet, evangélikus egyházi műsor 17.58 Műsorism.

TVR 2	PRO TV	ANTENA 1	PRIMA TV	DISCOVERY	SPORT.RO	ACASA	BUKARESTI RÁDIÓ	
7.00 Szépségközpont (ism.) 8.00 Viva Kuba! (kubai-francia film, 2005, ism.) 9.40 Lehet, hogy nem tudtad 10.00 Hírek, Sport, Időjárás 10.15 Berlin, Berlin (sor.) 10.45 Találkozunk 12.00 Hírek, Sport, Időjárás 12.45 A farm (ism.) 13.45 Teleshopping 14.30 eForum 15.00 Együtt Európába 16.00 Szépségközpont (sor.) 17.00 Ász (amerikai filmdráma, 2003, 4. rész) 18.00 Euronews 18.10 Berlin, Berlin (sor.) 18.40 Csodák (sor.) 19.10 Montalbano felügyelő (olasz filmsor.) 21.00 Az oroszlanok arénája (reality show) 22.00 Hírek 23.10 Visszajátszások 0.30 Forró helyzetek (vígj. sor.)	7.00 Pro Tv hírek 9.55 Könyvbemutató 10.00 Fogyasztanak, kérem! 12.00 Fiala és nyugtalan (amerikai sorozat) 13.00 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés 14.00 Maktub - A sivatag törvénye (olasz-német minisorozat) 16.00 Fiala és nyugtalan (amerikai sorozat) 17.45 Happy Hour - szórakoztató műsor 19.00 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés 20.30 Ördögök szigete (amerikai akciófilm, 1997) 22.15 State és Románia (sor.) 23.30 Pro Tv hírek 0.00 CSI New York (amerikai-kanadai filmsor.) 1.00 Ördögök szigete (amerikai akciófilm, 1997, ism.) 3.00 Pro Tv hírek, Sport	6.00 Híradó, Sport 8.00 Jó reggelt Razvannal és Danival 10.00 Sajtószemle Mircea Badeával 11.00 Egy rém rendes család (filmsor.) 12.00 Kenyér és cirkusz (talk show, ism.) 13.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés 14.00 Columbo: Pillangó a sötétség árnyékában (amerikai krimi, 1994) 16.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés 17.00 Közvetlen hozzáférés 19.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés 20.30 Én irányítok (reality show) 19.30 Aki tud az nyer - versenyműsor 20.30 Farnos. Feleséget keres (reality show) 22.15 Lököttek 23.15 Ruby Bridges (amerikai filmdráma, 1998) 1.00 Kétes szenvedélyek (ism.) 3.00 Hírek	7.00 Supernanny (reality show) 8.20 Sport Florentinával 8.30 Teleshopping 9.00 Galileo (ism.) 9.30 Viceversa (reality show) 10.30 Halálos szívverés (kanadai-amerikai akciófilm, 2002) 12.30 Teleshopping 13.00 Kandikamera 13.30 Teleshopping 14.00 Született feleségek (sor.) 15.15 A cseresznye a tortán 16.15 Galileo - szórakoztató műsor 17.00 Lököttek 18.00 Hírek, Időjárásjelentés 19.00 Sport 19.30 Aki tud az nyer - versenyműsor 20.30 Farnos. Feleséget keres (reality show) 22.15 Lököttek 23.15 Ruby Bridges (amerikai filmdráma, 1998) 1.00 Kétes szenvedélyek (ism.) 3.00 Hírek	7.00 Amerikai hotrodok 8.00 Végzetes másodpercek 9.00 Hogyan készült? 10.00 Piszkos munkák 11.00 Amcsi motorok 12.00 Fegyvertények 13.00 Hogyan csinálják? 14.00 A túlélés törvényei - Oregon 16.30 Hogyan készült? - Golfütő 17.00 Állítólag... 18.00 Amcsi motorok 19.00 X-Machines - A szupergépek 20.00 A túlélés törvényei - Válogott kalandok 21.00 Hogyan készült? 22.00 Végzetes másodpercek 23.30 Csendes szörnyetegek - Útonállók 23.30 Megtörtént bűnügyek - Nő a tóban 0.30 MacIntyre alvilági útikalauza 2.30 A túlélés törvényei 3.30 X-Machines - A szupergépek Sea Hawk	7.00 Sport.ro Hírek 8.00 Sport.ro Hírek 9.00 Sport.ro Hírek 10.10 Külön kiadás 12.00 Sport.ro Hírek 13.00 Sport.ro Hírek 13.10 Gladiátorok 14.10 Tenisz Bajnokok Ligája: Roma 15.00 Sport.ro Hírek 17.00 Pontos sportidő 18.00 Sport.ro Hírek 19.05 Információk 21.00 Sport.ro Hírek 22.00 Wrestling SMACK 23.00 Local Kombar Superstars 0.00 Mulatózók 0.30 Hírek	7.30 Mindörökké együtt (sor.) 8.45 Kaméleonok (sor.) 10.00 Elbűvölt Hold (sor.) 11.15 Szenvedély (sor.) 13.30 Teleshopping 14.00 RBD (sor.) 15.30 Elrabolt sorsok 16.30 Maria Mercedes (sor.) 17.30 Igaz történetek 18.30 Mindörökké együtt (sor.) 19.30 Kaméleonok (sor.) 20.30 Predesztináltak (sor.) 21.30 A bosszú álarcja (sor.) 22.30 Éjszakai történetek	8.00 Amy-nek ítélve (am. filmsor.) 10.00 Foyle háborúja (angol tévéfilm sor.) 13.00 Őrangyal (am. tévéfilm sor.) 14.00 Nash Bridges - Trükkös hekus 15.00 Foyle háborúja (angol tévéfilm sor.) 17.00 Jeggyűrű (am. rom. vígj.) 19.00 A Partiórség (auszt. tévéfilm sor.) 20.00 Nash Bridges - Trükkös hekus (sor.) 21.00 Bűnös szándék (tévéfilm sor.)	magyar nyelven a regionális stúdiók középhullámú adásában 15.20 Magyar zenei lexikon Marosvásárhelyi rádió 11.00 Hírnegyedóra, Sport, Rádióújság - Hasznos tudnivalók Híradás 12.10 Művelődési hírek 12.35 Kispad - sportműsor 13.05 Zenés üzenetek 14.00 Délutáni váltás - tájékoztató és szórakoztató műsor Hírnegyedóra 16.00 Híradás, Sport, Rádióújság 17.00 Híradás, Törvénytár 17.55 A nap hírei röviden KOLOZSVÁRI RÁDIÓ 2.00 Éjszakai váltás. 8.00 Hangoló 9.50 Hírek, műsorism. 15.00 Slágeróra 16.00 Hírek 16.15 Hétköznapok igazsága 17.00 Nap-óra 17.30 Zenelánc 17.55 Hírek, műsorism.

Kinyitották a bőröndöt

Labdarúgás

Hírösszefoglaló

► Marian Iancu betartotta az ígértét, s tegnap hivatalosan kérte a román Profi Labdarúgóligát (LPF), hogy újra nyissa meg az úgynevezett „Aktatáska-ügyet”, amelyben George Becali korrupcióval vádolják. Korábban ugyanis a Román Labdarúgó-szövetség (FRF) tárgyalta a két évvel ezelőtt történt esetet, csak hogy a fegyelmi bizottság azóta átkerült a ligához.

Eltiltották a dezertőröket

Andrei Mărgăritescu, Ianis Zicu, Adrian Cristea és Gabriel Boștină a szezon végéig már nem léphet pályára a Dinamo színeiben, a bajnokság végén pedig átigazolási listára kerülnek, amiért a Kolozsvári CFR elleni kupamérkőzés után nem voltak hajlandók edzőtáborba vonulni és elhagyták a csapatot. A dezertőr futballisták pénzbírságot is kaptak, a klub részvé-

A Temesvári FC tulajdonosa most azt kéri, hogy a FRF fegyelmi szabályzatának hatvanadik cikkelyét alkalmazzák a Steaua-tulajdonos Becali esetében. Ez alapján ha Becali büntetésnek találják, a Steauát azonnal visszatorolják a második ligába, a klubot 100 és 300 ezer lej közötti pénzbírsággal sújtják, az európarlamentari képviselőt pedig két évre kitiltják a stadionokból és eltiltják bármilyen, labdarúgással kapcsolatos tevékenységtől. „Ez a mi válaszuk Becali alattomos beavatkozásá-

ra a Varga-Bălan-ügy tárgyalásánál” – jelentette ki Iancu, s hozzátette: a nemzetközi szövetségnél (FIFA) is jelzik kérésüket, mert kételkedik abban, hogy az LPF valóban újratárgyalja az esetet. A Temesvári FC tulajdonosa azzal példálózik, hogy az Argeș FC-t is kizárták az élvonalból, miután tulajdonosát, George Penescu megvesztegetési vádakkal bíróság elé állították. Az „Aktatáska-ügy” annyiban különbözik, hogy Becali nem játékosoké vagy az ellenfél játékosai-

nak ajánlott fel pénzt, hanem riválisának ellenfelét próbálta pénzzel győzelemre ösztönözni.

Amíg azonban ez az ügy újra napirendre kerül, a Steaua és a Temesvári FC a pályán is megmérkőzik egymással, mégpedig az élvonalbeli bajnokság hétvégi 29. fordulójában. A vasárnap esti, bukaresti összecsapást a házigazdák szurkolóinak a kérésére 20 óra helyett 20.30 órától rendezik.

A 29. forduló teljes programja: ma: Pt. Neamț-Ploiești-i Astra (18 óra, *GspTV*), Dinamo-Iași (20.30 óra, *Antena1*); holnap: Tg. Jiu-Brassó (15 óra, *GspTV*), Galac-Rapid (17 óra, *DigiSport*), Kolozsvári CFR-Gyulafehérvár (21.30 óra, *DigiSport*); vasárnap: Medgyes-Beszterce (15 óra, *GspTV*), Craiova-Urzi (17 óra, *DigiSport*), Steaua-Temesvári FC (20.30 óra, *DigiSport*); hétfő: Curtea de Argeș-i Internațional-Vaslui (20.30 óra, *GspTV*). ◀

nyesei pedig azt fontolgatják, hogy megtiltják nekik, hogy az egyesület sportbázisaiban edzessenek. Marius Alexe pénzbüntetést kapott, de ha nyilvánosan bocsánatot kér viselkedéséért, visszatérhet az élvonalbeli együtteshez. Ousmane N'Doye és Florin Bratu büntetéseként szintén visszatartják fizetésének 25 százalékát, de őket visszafogadták a Liga I-es keretbe.

Maradnak a veteránok

Kézilabda

ÚMSZ

► Szerződést hosszabbított Laurențiu Toma és Rudi Stănescu, a Konstancai HCM két legrégebbi kézilabdázója. „Konstancán játszom 1999 óta. Sok öröm ért itt, és ha eddig nem sikerült egy európai topcsapathoz kerülnöm, akkor inkább itt maradok” – mondta a balkezes szélső Toma, az idei Bajnokok Ligája-szezon eddigi gólkirálya. Stănescu nyilatkozata alapján a tengerpartiák jövőre már nem elégszenek meg a nyolcaddöntőbe jutással, sokkal előrébb szeretnének jutni a legrangosabb európai klubtornán. Mindkét kézilabdázó Konstancán tervezi befejezni pályafutását. Az idén amúgy várhatóan címvédést ünnepehetnek, hiszen három fordulóval a szezon vége előtt 38 ponttal állnak a tabella élén a Resicabánya (34 pont), a Bákó (30), a Tg. Jiu (29), a Steaua (28), a Suceava (26) és a Székelyudvarhelyi KC (20) előtt. A hétközi 24. fordulónban ugyanis, mint ismert, az SZKC 33-30-ra

legyőzte a resicaiakat. A többi eredmény: Kolozsvári U-Bákó 25-26, Temesvári Poli-Suceava 24-34, Dinamo-Tg. Jiu 24-32, Szatmárnémeti-Nagybánya 25-29. Most hétvégén a 25. fordulót rendezik, a következő párosítás szerint: szombat: Tg. Jiu-SZKC (18 óra); vasárnap: Konstanca-Brassó, Resicabánya-Temesvár, Suceava-Kolozsvári U (mind-egyik 11 órától), Nagybánya-Dinamo (12 óra, *DigiSport*). A Bákó-Steaua-mérkőzést jövő hétre halasztották, mivel a bukarestiek vasárnap 18.45 órától a KEK elődöntőjében lépnek pályára. A spanyol Fraikin BM Granollers csapatát fogadják – összecsapásukat a Sport.ro élőben közvetíti.

A női élvonalbeli pontvadászatban a Râmnicu Vâlcea-i Oltchim már bebiztosította címvédését, így a holnapi, zilahi vendégszereplésének már nincs tétje. A szombati 23. forduló további párosítása: Roman-Déva, Konstanca-Buzău, Galac-Brassó, Resicabánya-Brăila, Nagybánya-Bákó (mind-egyik 11 órától), Rapid-Kolozsvári U (12 óra, *DigiSport*). ◀

Hosszabbítás után elődöntős a Medgyesi Gaz Metan

Jarret Howell bajnoki elődöntőbe segítette a Medgyes csapatát. Fotó: Mediafax

Kosárlabda

ÚMSZ

► Négy mérkőzés után még csak az egyik párosítás ismert a román férfi kosárlabdabajnokság elődöntőjéből. Amint arról korábban beszámoltunk, az egyik fél három győzelméig tartó sorozatban elsőként a címvédő Ploiești-i Asesoft biztosította be továbbjutását, majd szerda este a Medgyesi Gaz Metan is kvalifikált a legjobb négy közé. Az erdélyi csapatnak hazai pályás sikerei után Bukarestben alaposan meggyűlt a baja a Steuával, amely keddi győzelme után, szerdán csak két játékrésznyi hosszabbítás után hajtott fejet, 100-98-as végeredménnyel. „Nagyon nehéz mérkőzés volt, mert nem számíthatunk két idegenlégiósunkra” – magyarázta Bruno Soce, a medgyesiek trénera, aki még az

Asesoft elleni első mérkőzésen sem küldheti pályára a sérült Mitchell és Phelpsét.

A másik ágon azonban az ötödik mérkőzést is meg kell majd rendezni, mivel a Kolozsvári U-Mobilteco-Marosvásárhely- és a Nagyszebeni Atlasiib-Temesvári Elba-párharcoknál is 2-2-es összesített alakult ki. A Maros-parton mindkétszer a házigazdák nyertek, szerda este 67-63-ra verték a Marcel Tenter edzette kolozsváriakat. „Nagyon jól védekeztünk, de technikai szempontból nem vagyok elégedett a harmadik és negyedik negyedben mutatott támadójátékunkkal. Gyorsan meg kell oldanunk ezt a problémát” – magyarázta a tréner, aki vasárnap 19 órától hazai pályán harcolhatja ki az elődöntőbe jutást. Az Atlasiib szerda este 78-74-re győzött a Béga-partiak otthonában, így a továbbjutás szombaton dől el Nagyszebenben. ◀

Röviden

Bajor siker a Lyon ellen

Robben 69. percben lőtt bombagóljával 1-0-ra nyert a Bayern München a vendég Lyon ellen a Bajnokok Ligája elődöntő első mérkőzésén. A találkozót mindkét fél tíz emberrel a pályán fejezte be: a németektől Ribéry (37. perc), míg a franciáktól Toulalant (54. p.) állította ki a játékvezető.

A listavezetőhöz látogat a Fradi

Az élvonalas Székesfehérvári Videoton otthonába látogat a Ferencváros labdarúgócsapata szombaton, az élvonalbeli bajnokság 24. fordulójában. A tabellán jelenleg második Debreceni VSK ma 20 órától a Kaposvár együttesét látja vendégül. A további program: szombat: Újpest-Paks, Pápa-Honvéd, Kecskemét-Zalaegerszeg, Győr-Nyíregyháza, vasárnap: MTK-Vasas, Diósgyőr-Haladás.

Schumit védik a többiek

A korábbi Forma-1-es versenyző, Ralf Schumacher és David Coulthard, valamint a Mercedes sportigazgatója, Norbert Haug egyaránt megvédte a három év kihagyás után idén visszatért, de egyelőre a vártnál gyengébben teljesítő hétszeres világbajnok Michael Schumachert. „Szilárd meggyőződés, hogy Michael a lehető legmegfelelőbb irányba halad, és nemsokára remek eredményeket fog elérni” – fogalmazott Haug. A 91-szeres futamgyőztes testvére, Ralf hasonlóan nyilatkozott a Bild című napilapban: „Három év szünet után nem tud azonnal ugyanúgy sorozatosan győzni, mint korábban.” Coulthard szerint Ross Brawn eredetileg Jensen Buttonra tervezte az autót, és idő kell ahhoz, amíg azt Schumacher vezetési stílusának megfelelően átépítik.

Három pont, játék nélkül

A 26. forduló mérkőzését rendezik szombaton 11 órától a másodosztályú labdarúgó-bajnokság második csoportjában. A párosítás: Pitești-i Argeș-Temeskovács, Marosvásárhely-Szilágysomlyó, Craiovai Gaz Metan-Nagybánya, Lupény-Bihar FC, Déva-Mioveni. Az Aradi UTA ismét játék nélkül gyűjti be a három pontot, mert a Drobeta Turnu Severin korábban visszalépett a bajnokságtól. Ezúttal a Kolozsvári Universitatea is játék nélkül kapja meg a győzelemért járó pontokat, hétvégi ellenfelét, a Petrosényi Jiult ugyanis kizárták.

Csúcsot döntöttek a magyar hokisok

A magyar jégkorong-válogatott 1927 óta íródo történetében most először fordult elő, hogy egymást követő három mérkőzésen nem kapott gólt, így a Ijubljanai Divízió I-es világbajnokságon rekordot állított fel a csapat. A mostani tornán sorrendben a lengyel (6-0), a horvát (8-0) és a brit (2-0) együttes sem tudott betalálni Hetényi Zoltánnak, illetve Rajna Miklósnak. A magyar válogatott ma 21 órától a feljutásért játszik a házigazda szlovénokkal.

A Manchester United ér a legtöbbet

Az angol bajnok Manchester United a világ legértékesebb labdarúgóklubja – legalábbis ez derül ki a Forbes magazin legfrissebb tanulmányából. A gazdasági válság a legnagyobb klubokat sem kímélte: a 20 legértékesebb klub átlagos értéke 8,5 százalékkal csökkent az utóbbi évben. A magazin becslése alapján a Manchester United értéke 1,835 milliárd dollárra tehető, a klub az elmúlt egy évben két százalékos veszítést értékéből. A lista második helyén a Real Madrid (1,323 milliárd, 2 százalékos csökkenés), a harmadikon az Arsenal (1.181 milliárd, 2 százalékos csökkenés), a negyedik a Barcelona (1 milliárd, 4 százalékos növekedés), az ötödiken pedig a Bayern München (990 millió, 11 százalékos csökkenés) áll.

Alina Dumitru aranyérmes

Cselgáncs

V. Ny. R.

► Európa-bajnok lett Alina Dumitru 48 kg alatti súlycsoportban, miután tegnap dél-

Alina Dumitru újabb érmet gyűjtött

után a döntőben legyőzte a magyarországi Csernoviczki Évát. A pekingi olimpián aranyérmes román cselgáncsozó a fináléig vezető úton előbb az ír Lisa Kearney-t, majd a belga Charline Van Snicket multa felül a selejtezőben, míg az elődöntőben a spanyol Oiana Blancót búcsúztatta. A bécsi kontinensviadalon megszerzett aranyérme immár a hatodik a gyűjteményében. A tegnapi nyitónapon lépett tatamira Corina Căprioiu (57 kg) és Andreea Cătună (52 kg) is. Előbbi az osztrák Sabina Filzmoserrel csapott össze a lapzártnak után rendezett döntőben, míg utóbbi már az első körben kiesett. A 66 kg-os férfiak mezőnyéből Dan Fâșie nem jutott tovább az elődöntőbe a vigaszágról. ◀

Kicsoda Ön, Méliusz József?

Erdőben, a szavak emlékerdejében élünk. „Én nem vagyok úgy én, ahogyan írok, hanem ahogyan olvasnak...”

HANG.: – Kicsoda ön?

M.: – Hang, ennél rémületesebb kérdést nem is szegezhet nekem. Nincs megválaszolhatóbb, mint ez a kérdés, amelyet óhatatlanul önmagamra kell lefordítanom: ki vagyok én?

HANG.: – Kicsoda ön?

M.: – Igen. Ki vagyok én? Ki vagyok én?... Az Aréna című könyvem második elégiájából, a Hopplá elégiából, gyakran idézték a 145. versszakot.

HANG.: – „Az ember egyszer tűz másszor kő néha semmi néha visszhang egyszer és végül holt, de néha: minden.”

M.: – Ám a 146. versszak mindjárt hozzá mondja:

HANG.: – „A szó nem üzet, a vers nem régiségbolt. Hopplá!”

M.: – Hopplá!

HANG.: – Kicsoda ön?

M.: – Igen, ki vagyok én? Van-e ember, van-e író, akinek annyi, oly mérhetetlen az erkölcsi ereje, hogy mindent végig kimondjon önmagáról? És amit kimond, ő-e az? Valóban, ki vagyok én? Minthogy – úgy lehet – író vagyok. A színész elmondhatja magáról: a szerepeim összessége vagyok. A siker vagyok, amikor legyőzöm a szerepet és megint másként vagyok én én, amikor magam vagyok a bukás, amikor csak a pusztaság szerepe vagyok. Az író szerepe a könyv. A költő szerepe a költemény...

HANG.: – „A szó nem üzet a vers nem kincstári régiségbolt.”

M.: – Igen, a szavak... A szavak emlékeznek. A nyelv emlékeztet. Az írói munka emlékezni. A költészet emlékeztet. Képzeltünk, legképtelenebb álmaink is semmi más, csak az emlékezet szabad, öntörvényű működése. Akárcsak a szó. Mindig a jelen időben írjuk le, olvassuk, mondjuk. Olyan mélyről és oly távolról érkezik, ahová hébe-hóba csak a legbonyolultabb eszközökkel ér el a tudomány. (...)

HANG.: – De kicsoda ön?

M.: – Szavak. Ez vagyok én. Mondatok. Sorok. Könyvek. Csak az a bizonyos, ami az anyanyelvem szavai, mondatai, szerkezete által vagyok. A szavak emlékeznek, az anyanyelvben a történelem. Az idő állandó változásai közepette, mint minden ember, az vagyok, amik a szó viszonyulásai. Bejárha-

atlan emlékregeteg vagyok. A szavak erdeje, mások szavainak végtelen kiterjedésű rengetegei közé ékelve. Vagyok a mások szavainak pusztaságában, nagyvárosaikban, falvai körül, mások szavának erdeiben és dzsungelében. A szavak emlékerdeje... Én nem vagyok úgy én, ahogyan írok, hanem ahogyan olvasnak...

HANG.: – Kicsoda ön?

M.: – Most épp egy könyv vagyok. A megjelenő könyvem. A Sors és jelkép.

HANG.: – Kicsoda ön?

M.: – A Sors és jelkép első kiadása. 1946 júniusában jelentem meg e könyv alakjában. Már akkor emlék voltam: emlékezés emlékekre, a magam és a mások szavai. Az emlékezés regénye voltam és vagyok. Huszonhét év múlva másodszor fel-támadó könyv. A mostani kiadású teljes címem furcsa és hosszú, de pontos:

HANG.: – Sors és jelkép avagy egy erdélyi utazás regénye ezerkilencszáz negyvenháromban tizenkét fejezetben elbeszélve.

M.: – Most ez vagyok én. Egy utazás 1943 háborús tavaszán, a háborús határokon innen. Mondom, emlékezés, vérsavós félelmekkel átítatott emlékezés. Fuldoklás a humánnumért. A humánnumért kiáltó, reménykedő emlékezés. Önmarcangolás. A könyvet 1943 végzetes tavaszáról írtam. Akkor kezdtem el és az 1944-es romániai fordulat küszöbén fejeztem be. Életem. A ház, amelynek falai között és kertjében írtam. Temesváron. Egy ház, amelybe Makkfalváról hoztam ládában régi paraszt-rokokó kályhacsempéket, Fényedről faragott kaput, még a második világháború előtt, két háború között. Háború volt.

HANG.: – Kicsoda ön?

M.: – A gazdátlanú vált kapu kidőlt. Valahol annak a háznak a padlásán, pincéjében hevernek romjai. Abban a házban, amelyben ezt a könyvet írtam. A virágos és csillagos csempék összetörték... A barna fenyőgerendák a mennyezeten. Alattuk írtam meg ezt a háborús utazást, a fantasztikus utazást a Maros mentén Enyedre. Aztán Szebenbe. Aztán Brassóba. Fasizmus. Háború. Éjszaka. Vonatok, tankokkal megrakodva a frontra. Vonatok sebesültekkel vissza. A halottak ott maradtak. Egy

utazás a háború határain innen. Vád és önmarcangolás. Barátaimmal, Szemlér Ferenc, Endre Károly, Kacsó Sándor, Nagy József és együtt mégis, azokkal is, akiktől a Bécsi Döntés határa választott el...

HANG.: – Kicsoda ön?

M.: – És találkoztam árnyakkal, az örülten bolyongó Varga Katalinnal, Avram Iancuval. Detektívek és rémlátomások üldöztek.

HANG.: – Kicsoda ön?

M.: – Minden bennem találkozott. A fasizmus rémségei. A háború elviselhetetlensége. A szó a háborúban: erőszak és üldözöttség, terror és rettenet. Minden, amit addig és az után megélttem: emlékezés. Emlékezés és üzenet. A fasizmus elnyomása. A háború. A véres háború. A hideg háború. Az erőszak... A kényszer elviselhetetlen. Így írtam ezt a könyvet. Ott Temesváron. Jó könyv? Rossz könyv? Mit tudom én! Ó, az a kert!... Az ifjúság kertje!... Vajon mivé lett az a kert?...

HANG.: – Kicsoda ön?...

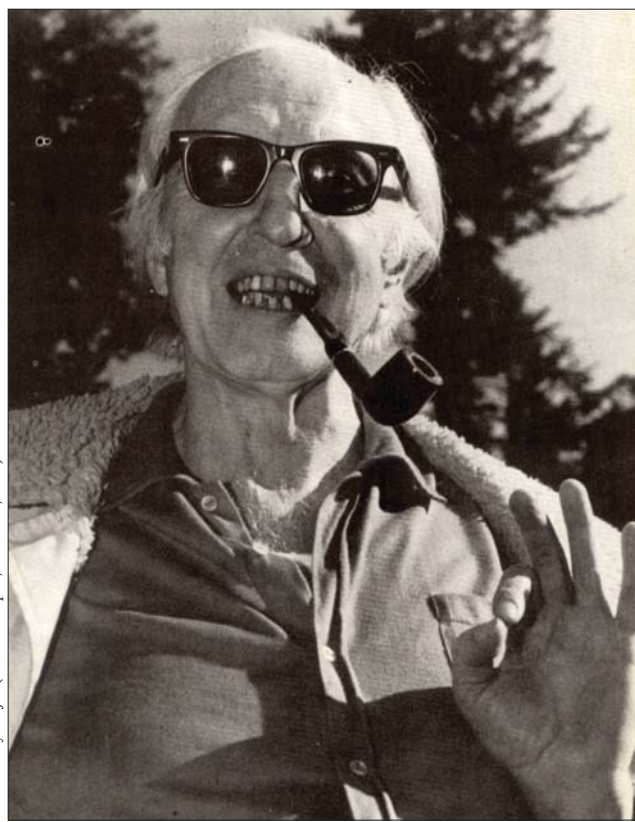
M.: – Egyebet sem teszünk. Emlékezünk. Az emberi reménység lehetséges. Mert az önmagára emlékező szó maga a reménység. Ebben a szóban: reménység – a reményvesztés és a megmen-tett remény emésztő, kémleletlen párharca emlékezik tulajdon történetére. Ó, anyanyelvem: hazáim! Az írás: kétségbeesés és remény. Erkölc. Nem kevesen álomban élnek. Az erkölcs felriasztja őket. Az erkölcs felzendül a gyűlölet, a megvetés, az intolerancia ellen. (...)

HANG.: – Kicsoda ön?

M.: – Az Illúziók kávéháza című könyvem utolsó szavai: idézet Apáczai Csere Jánostól:

HANG.: – „Az utókor, amelyre nézve te régi lesz, minden szeretet és részrehajlás nélkül, gyűlölet vagy irigység nélkül fog megítélni. Mindazokat pedig, kik a nagy tudatlanságnak a palástját szőtték, el fogja átkozni. Végre azokat, kik a haladást készakarva meg-alázták, pokolra szánják...”

M.: – Micsoda szavak! Micsoda stílus! Háromszáz évvel ezelőtt! Ezek a mondatok! Háromszáz éve emlékeznek bennem önmagukra. Állandóan, szünet nélkül olvasom a szavakat. Mi az olvasás, ha nem emlékezés?

Méliusz József a hetvenes évek elején

Az emlékezetet olvasom állandóan. Minden emberi lélek a történelem memóriája –; a jó és a rossz összekeveredő és szétváló emlékezete. Nemcsak az íróé! Nemcsak a költőé. Három sor az Aréna verseiből:

HANG.: – „Ne a mások vérevel írd tulajdon véreddel töltöd a töltőtollad Van ilyen bolond is.”

M.: – Persze, nem került volna sor a második világháború alatt a Sors és jelkép megírására, ha előzőleg nem épp a Város a ködben című

regényemet írtam volna meg. Az első világháború regényét. A népet és a nemzetiségeket és a Gondolatot üldöző, elnyomó, toleranciát nem ismerő, elnemzetlenítő Osztrák–Magyar Monarchia utolsó éveit, az elnyomó hatalom bukását. A kertben a diófát, amely alatt kisgyermekkoromban ólomkatonákkal játszottam ... (...) Házunkkal szemben a titokzatos úriházat, amit áhitattal nevezünk „kastélynak”...

HANG.: – áhitattal nevezte „kastélynak”...

M.: – Aztán a nagy bérházat, amelyben laktunk. A pincét, ahol mi gyermekek eljásztoittuk a háború rémületeit és kegyetlenségeit...

HANG.: – Igen, a felnőttek kegyetlenségeit...

M.: – A teret, ahol kitört a forradalom. A templomot, amelyben térdre omolva imádkoztunk. Miért is? ...

HANG.: – Miért is? (...)

M.: – Az utóbbi négy-öt évben ez vagyok: a könyveim. Az Aréna című. Fél évtizedig írtam. Benne egész életem. Az Illúziók kávéháza. Benne egész életem. Város a ködben. Benne egész életem. Harminc évvel a megírása után jelenhetett meg. Sors és jelkép. Benne egész életem. És vagyok az is, amit a könyveimről írtak. Együtt a jó és az eltaszítás. Ok és ürügy mindenképp a félreértésre.

HANG.: – Kicsoda ön?

M.: – ...Mint legkülönb, halott barátain: Gaál Gábor, Fábry Zoltán, Sinkó Ervin...

HANG.: – mind halott...

M.: – és élő barátaim: Arthur London és Eugen Jebeleanu és Geo Bogza ... És magyar barátaim itthon és határokon túl. A hírhedten gorboma Miroslav Krleža... Találkoztunk Zágrábban. Két csokor piros szegfűt tettem le Sinkóék sírjára a Mirogój temetőben. Szertartás. Akárcsak Gaál Gábor sírjánál a Házsongárdon. Prágából beszéltem meg vizionlátásunkat Fábryval. Stószon.

Folytatása a 2. oldalon

Méliusz József (sz. Temesvár, 1909–mh. Bukarest, 1995)

Író, publicista, költő, műfordító. Középiskoláit szülővárosában végezte, Budapesten érettségizett (1928). Műegyetemi tanulmányokat folytat Budapesten, majd református lelkészi képzést szerez. Az Ifjú Erdély, az Erdélyi Fiatalok, majd 1934-től a Korunk munkatársa, 1935-től a Braszói Lapok tudósítója. A háború idején Dél-Erdély illegálisa kiüldözésében vesz részt. 1945-ben az MNSZ központi sajtóirodájának vezetője, majd a Romániai Magyar Írók Szövetségének főtákará (1946), Gaál Gáborral közösen szerkeszti az Utunkat. 1948-49-ben a Kolozsvári Állami Magyar Színház főrendezője, majd igazgatója. Koholt vádak alapján letartóztatják, hat év után szabadul (1955). Hazatérve az Állami Irodalmi és Művészeti Kiadó aligazgatója (1957-59), a Romániai Írók Szövetségének alelnöke (1968-72). Avantgárd törekvések jellemzik mind költői, mind prózai munkásságát. Késői indulás után időskori szívós termékenységgel írja meg sajátos műfajú (napló)regényeit. Művészete elválaszthatatlan Európa – és benne a román kultúra – szellemi nagyjainak vonulatától, akikkel termékeny baráti kapcsolatokat ápolt. * Művei: A nép ír (1945); Ének 1437-ről (Verses krónika. Tv. 1945); Tanú a nép

(Tv. 1945); Párizs után (politikai közzírás, Kv. 1946); Sors és jelkép (Kv. 1946, 2. javított kiadás Buk. 1973); Együtt a világgal (versek, 1957); Októberi szél (Egy publicista jegyzetei. 1957); Ameddig ellátok (versek, 1960); Kitépett naplólapok (1961); Okos volt-e Okos Marci? (Regényke. Méliusz Annával. 1961); Beszélgetés a rakparton (versek, 1963); Legszebb versei (1964); Aréna (versek, 1967); Az új hagyományért (cikkek, tanulmányok, 1969); Város a ködben (függelékben a regény kéziratának története, 1969, 2. kiadás 1981. RMI); Az illúziók kávéháza (Vallomások. 1971, Bp. 1990); Én és az oroszlan (ifjúsági regény, Méliusz Annával. 1972); Kávéház nélkül (Emlékezet és vallomás. 1977); Tranzit kávéház (Utazás és álom. 1982); Horace Cockery-Múzeum – Horace Cockery darabokra tört elégiája (1983, Bp. 1988); Válogatott költemények 1930-1980 (1984); Napnyugati kávéház (1986); A barátság kávéháza – tegnap (1988). Harminc versét németre ültette át Franz Liebhard (1965); románra verseit Emil Giurgiućă, Radu Boureanu, Paul Drumaru, Kocsis Francisko, regényét Oraşul pierdut în ceaţă címmel Constantin Olariu (1974), az Arena elégiáit Virgil Teodorescu (1975) fordította.

Kritikusai, utókora

Avantgárd elkötelezettség

...Úgy tűnik, mindmáig a legjelentősebbet mégis a prózában alkotta Méliusz. A még 1938–1940-ben, Gaál Gábor sugalmazásának eredményeként született és különféle véletlenek és törvényszerűségek következtében csak 1969-ben megjelent Város a ködben (amelyet a szerző „a regény regényével” egészített ki, polemikusan) az első világháború körüli évek Temesvárat idézi fel, magyarok, románok, németek együttélését, közös problémáit és ezek változását a Proust utáni modern európai próza szintjéhez közelítve, a magyar epika XX. századi rangján. Méliusz regénye különösen szerencsés házasságból született: az író avantgárd elkötelezettségéből és az Ilyés Gyula, Veres Péter fémjelzte magyar szociográfiai irodalom tapasztalatainak hasznosításából.

Vallomás ez a regény, a prousti eszközökkel felelevenített gyermekkori élményekről és azokon keresztül egy osztály bűneiről; de nemcsak a bűneiről, hanem teljes életéről, úgy, ahogy azt a gyermek, majd később a felnőtt megismerte – innen a három évtized távolából sem csökkenő művészi időszerűsége, amelyet csak növel a könyv stílusának szépsége, nyelvének árnyaltsága.

A Város a ködben azok közé a regények közé tartozik, amelyeket sajnálunk letenni a kezünk közül...

(Kántor Lajos: *Elkötelezetten, 1971. In: Korváltás, Kriterion, 1979*)

Darabokra tört elégiák

Egy rendhagyó módon szerkesztett Méliusz-versekgyűjtemény győz meg igazán a lírai életmű egységéről, a költői pálya szerves alakulásáról (Válogatott költemények. Kriterion Könyvkiadó, Bukarest, 1984. Válogatta és az utószót írta Szász János.) Egy költészet pályáivének szokatlan bemutatása ez a kötet, hiszen a leg-

újabb szövegektől az első költeményekig fordított időrend szerint (1977-80-tól 1930-ig) követhető a Méliusz-líra. Az egyes alkotói periódusok bizonyos művei mára elért – kiharcolt! – koherens költészetfel fogás alapjáról ítéltettek filológiai érdekességűeknek, mások meg lényeges szövegeknek. E kötet nem az egyes alkotói szakaszok közötti vagy az azokon belüli egyenetlenségekre figyelmeztet, hanem a folytonosságra és az esztétikailag értékes művek jelenlétére.

Az értelmező számára így

kiteljesülését jelző Horace Cockery „darabokra tört elégiájá”-tól visszatekintve minősíthetjük egy szerves folyamat részének.

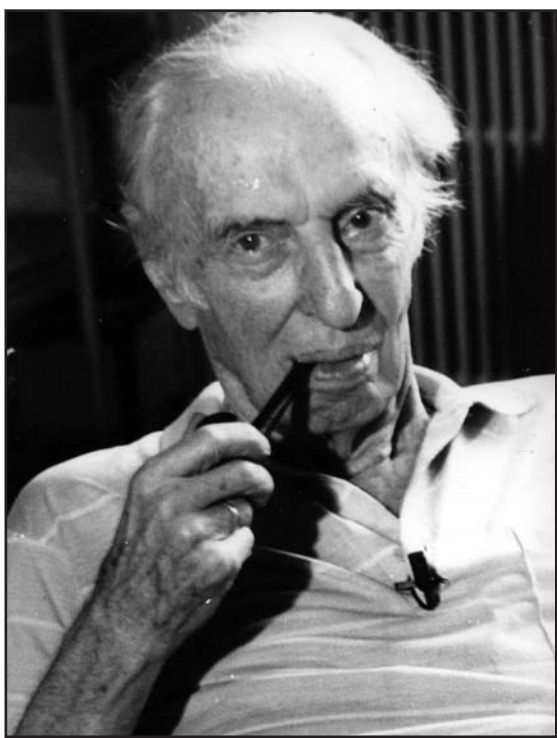
(Borcsa János: *Éhe a teljeségnek. Méliusz lírájáról – a költő 80. születésnapján.*

In: *Szövegsgéztenger, Komp-Press, Kolozsvár, 1997*)

Meglásd, meghalok

Becsukott ajtó mögött pipáztunk, nem valami fényes kedélyállapotban... Keserűen körbemutatott:

– Meglásd, Géza bácsi,

Méliusz József portréja (1993)

a szerző kínálja fel a lehetőséget egy olyan olvasathoz, amely a versek-szövegek egymásra hatásának, helyzet energiájuk kisugárzásának fokozott figyelembevételével valósítható meg. Ezáltal a korai, véletlenek és társtalanak tetsző kísérletek az új nézőpontjából – az elért csúcokról tekintve szét – nyírik el igazolásukat egyrészt, másrészt az újabb, bonyolult művészi struktúrák felől tapint-hatjuk ki azok előzményeit a koraiakban. A harmincait évek Ben Hepburn ciklusát például – mint magányos jelenséget – csak a költői pálya

meghalok, marad utánam ez a nagy szemétdomb, mert meggy innen minden a szemétre. Senkit nem fog érdekelni, amit írtam. Elfelejtetek.

– Jóska bácsi, nem fog semmi a szemétdombra menni, hiszen megígérttem, hogy ha egyetlen intézmény sem tart rá igényt, akkor elvisszem én a kéziratokat.

Ezt mindig szertartásosan elmondtam és megfogadtam; sokszor csupán a fogadalmam megismétlését akarta kicsikarni az öreg. De most mélyebbről jött a panasza, nagyobb volt a fájdalom,

ma. Ekkor mondtam meg neki, amit addig is gondoltam, ám kimondani nem akartam:

– Jóska bácsi halála után néhány évvel, de az is lehet hogy jó néhány évvel, az érdeklődés az életműve iránt növekedni fog. Jóska bácsi személyisége egész életében akadályozó tényező volt. Egyrészt nagyon kevés megértő barátja akadt, annál több „távolságtartó ismerőse”, hogy ne mondjam: el-lensége. Másrészt a szerkesztőkre se nagyon hallgatott. Még a könyvei formátumára vonatkozó, talán nem mindig előnyös elképzeléseit is áterőszakolta... Ha már nem lesz Jóska bácsi, akkor ezek a tényezők sem állnak majd fenn. Az életmű pedig az alkotó személyiségétől függetlenedő életet kezdhet.

Efféléket mondtam, meg még cifrábbakat. Hallani lehetett a pipafüst zaját, amint sűrűl a levegő.

– Öregem, te ezt komolyan mondd? Hát persze. Ha megkérdeztelek... Nem hiszem, hogy igazad lesz.

Mindketten pontosan tudtuk, hogy ez utóbbi mondat hangsúlya: reménykedő; hogy mégis igazam lesz.

En komolyan gondoltam, amit életemben egyetlen egyszer Méliusznak is elmondtam: személyisége nem igazán kedvez az életműve fogadtatásának. Nem akartam bántani, csupán őszinte voltam. Sosem akartam bántani. Nagyban szerettem „az öreget”, aki már akkor is öreg volt – legalábbis az én szememben –, amikor megismerkedtünk. A személyiségére tett észrevételeim sem „elmarasztaló minősítések” (voltak), hanem egyszerű ténymegállapítások. Mely ténymegállapításoknak az is részét képezi, hogy ha valakit nem igazán fogadnak el – akkor természetesen (hiszen kettőn áll a vásár!) ez azokat is minősíti, akik nem fogadják el. És ezzel az észrevétellel sem elmarasztalni akarok („el- vagy befogadókat”), csupán leírni egy helyzetet.

(Szavai Géza: *Íme, Méliusz! In: Torzmagyar, Pont Kiadó, Budapest, 2004*)

Széki Ferenc

A magunk ideje

Nagyon szerettem volna ott lenni azokon az előadásokon, amelyek a bukaresti Magyar Kulturális Intézetben idézték fel Méliusz József emlékét és munkásságát, de más irányú elfoglaltságaim miatt képtelen voltam rá. Így itthon, csendben emlékeztem, végignézve azokat a könyveit, amelyek a múlt század hetvenes-nyolcvanas éveiben nagyon sok fiatal tollforgató számára Európát, a nyitottságot, a szellemi bezárttság és elszigeteltség elleni küzdelmet jelképezték. És még valamit. Bármilyen nehéz körülmények között is, de az irodalom részvételét az igazi emberi értékek, a humanum megbecsüléséért folytatott küzdelemben. Más romániai magyar írók-költők – fölösleges a jól ismert neveket felsorolni – mindezt inkább közösségi-nemzeti alapon tették, de valamennyien találkoztak abban, hogy szavaikkal, gondolataikkal még akkor is részt vettek a közéletben, ha mondanivalójukat metaforák mögé és sorok közé rejtették.

Manapság ez a részvétel egyre ritkább. Persze jól ismerem a kézenfekvő magyarázatokat: a közéleti szerepet átvették a politikusok, ma már semmi szükség ilyesfajta szóvivőkre, hiszen mindenki azt mondhat, amit akar; az irodalom társadalmi szerepe teljesen megváltozott, visszavonulhat önmaga művészi-esztétikai határai mögé és így tovább. Ha pedig valaki úgy gondolja, hogy szépírását mégiscsak közölni kellene – és ha lehet, még mindig nyomtatva és papíron –, akkor ott vannak az egyre láthatatlanabb irodalmi lapok, a kiadók pályázati beadványai, egyes megyei és helyi költségvetések tetelei, amelyek igazolják, hogy nemcsak az utak és a csatornák, nemcsak a reklám és a kommunikáció, hanem az irodalom támogatása is szerepel a szerteágazó foglalatosságok között.

Egy-két – főként az interneten megjelenő, csipkelődő – írás ellenére, úgy tűnik, a jelenkori romániai magyar irodalom (mielőtt a többször lezárt és többször újraindult vitát elindítanám, hozzá is teszem, hogy a szakpolszóló földrajzi értelemben használatom), illetve művelődés-közéleti érdeklődése, legalábbis a bárki által olvasható

szövegekben, mélypontra zuhant.

És ennek számos következménye van. Az egyik: a közéleti tér megtelt legfeljebb másfél tucatnyi múltban fogant, unos-untalan ismételt irodalmi idézetekkel, amelyek a legkülönbözőbb típusú és színhelyű rendezvényeken azt a benyomást keltenek, mintha elfelejtettünk volna gondolkodni, mintha a jelenkor szellemi frissessége, bárhová kitekinthető nyitottsága ellenére még mindig az idők és a terek bezártóságát választanánk, nem a jelenben és a jövőben, hanem mindig csak a történelemben keresnénk a fogódzókat. Mindezt pedig óhatatlanul kisugárzik egész magatartásunkra és így mennek el mellettünk azok a vonatok, amelyekre felszállhatnánk. (Vizsgálja meg egyszer már valaki, hogy a romániai román és az erdélyi magyar középiskolák milyen arányban használják ki azokat a lehetőségeket, amelyek nem magyarországi, hanem európai pályázati lehetőségekre vonatkoznak. Vegyük már észre, hogy miközben az erdélyi magyar szakközépiskolák növendékeit ilyen meg amolyan jurtaépítő táborokban hívogatják, addig a hasonló román társaik Németországban, Franciaországban, Angliában, Dániában, Írországban és máshol gyakorlatoznak a szakmában.) A másik: a közéleti térben – természetesen ideérttem az internetet is – igen gyakran olyan romániai magyar szövegek jelennek meg, amelyek összefüggéseikben merényletek a gondolkodás és a logika, kifejezőkészségükben pedig a magyar nyelv ellen.

Nem akarom én mindezt a jelenkori irodalmárok nyakába varrni, de egy valami bizonyos: akárcsak a hatalom, a közélet sem szereti az űrt és nem mind-egy, hogy azt kik és hogyan töltik be. Amiért mindenki ír, fotózik, lapokba esemeszik és imélezi, azért a szavaknak és leírásoknak megvan a maguk súlya.

Ugyanúgy, ahogyan a magunk idejében Méliusz Józsefnek és kortársainak is megvolt. Az emlékezés azt is kellene hogy jelentse: vegyük jobban észre a magunk idejét. Mert ha azt elvesztjük, akkor a jövőben már az sem lesz, amit idézzenek tőlünk.

Kicsoda Ön, Méliusz József?

Folytatás az 1. oldalról

Úton voltam hozzá, de már nem találkoztunk. Meghalt, mielőtt Stósz elértem volna. Az emlékezés, a szó, a gondolat: utazás. Egyszerre: belső utazás és utazás a külső világban. A világ egy. Szétszakíthatatlan. Nekem a világ: Európa. Európa nem rajtunk kívül, bennünk van. (...) Én vagyok a felhők bolhászó öreg jegenyefák lombja: amit az ablakomból látok, itt Bukarestben, ahol élek és írok... Mi mindenről írtam és mi mindenről nem írtam én! Könyvem csak a háború

után jelenhetett meg. Aztán megint sokáig nem, több évtizedig semmi. Három és fél évtizeden át készülődtem arra, amim az utolsó öt esztendőben napvilágot látott. Írtam a háború-előtről, a háború-utánról, hosszú elnémulásokkal máig. A humánnumért. És hányszor tévedtem. A humánnumért. A humánnum ellen. Szüntelenül emlékeztem. A humánnumért. Semmit sem tagadok meg. És mindent megtagadok. Mindig most kell helytállni. Nem tegnap és nem holnap. Nem könnyű a válasz a kérdésre: hol az a hely?

HANG.: – Hol az a hely?
M.: – Állandó bennem a szorongás, helyt tudok-e állni?...
HANG.: – Kicsoda ön?
M.: – Ki vagyok?... Azt hiszem, nem tudok helytállni a rémisztő kérdés előtt... Nem tudom megfogalmazni, ki vagyok. Valószínűleg a tévedéseim, a sikertelenségeim, a vereségeim, a félreértettségem, a magam félreértése, a mások, félre- és meg nem értése, ez vagyok én. A kérdés: hol, mikor tévedtem, mindig én magam adtam fel magamnak. Bennem a történelem. Azóta vagyok író,

amióta szemben találtam magam a kérdéssel: mikor, hol tévedtem? Két világháborút értem meg. Két világháborút még kicsoda háborúkat...
HANG.: – „...Háború volt és hasaltam a bokáim porban és megtelt vele kiszáradt szám és vezényszóra felugrottam villanyárammal töltött szögesdrót előtt – háború volt... parancsnok pofozott... – háború volt, azé a büntetlenség akié a fegyver... háború volt háború volt háború volt háború volt...”
M.: – Igen. Háború volt. Ez a háború is én voltam.
HANG.: – Kicsoda ön, Méliusz József?

M.: – Megéltem két világháborút, további háborúkat és megmaradtam. Talán semmi; sem mondja ki értetőbben szavaim emlékeztet, szavaim tévedéseit, mint az, hogy megéltem e háborúkat, a fasizmust, az üldöző és pusztító nacionalizmust, az erőszakot a szavakon, a szavak beszennyeződését és a szavak felkelését. Szavaim beszennyeződtek és felkeltek önmaguk ellen, legyőzni tulajdon magukat. Tiszta szavakat írni. Emlékező, fiatal, önmagukkal azonos, lázadó szavakat, anyanyelvemen. Az önmagával küszködő reményesség szavait. Igen, bizakodni... A szó a pőrre vet-

keztetett történelem. Ki vagyok én? – Nem találok a feleletet...
HANG (mind elhalóbban): – Kicsoda ön? Kicsoda ön? Kicsoda ön? Kicsoda ön? Kicsoda ön? Kicsoda ön? Kicsoda... Kicsoda...

(Kicsoda Ön? Filmesszé. Részletek. A forgatókönyv írója és rendezője Bokor Péter; övé a film ötlete is. Hang: Kovács György. Az idézetek az *Aréna*, illetve a *Kávéház nélkül* című kötetekből. Külső felvételek a Város a ködben és a Sors és jelkép színhelyein. M. az íróasztalánál. – Fekete-fehér, 16 mm., hangos, 60'. Román Televízió Magyar adása, Bukarest, 1973. július 22.)

Méliusz József évszázada

A bukaresti Magyar Kulturális Intézet igazgatója, Bretter Zoltán március ötödikén megemlékező konferenciát szervezett Méliusz Józsefről, a hányatott sorsú, eleven életművet hátrahagyó íróról, költőről, műfordítóról, a huszadik század egyik meghatározó erdélyi alkotójáról és közéleti szereplőjéről. A konferencián a következő előadások hangzottak el: Pomogáts Béla, irodalomtörténész (Budapest): Hívó és áldozat, Egyed Péter, egyetemi professzor (Kolozsvar): Méliusz József, a rejtőzködő költő, Geo Șerban, irodalomtörténész (Bukarest): Méliusz, intelektualul român, Borcsa János (Kézdivásárhely): Tendenciák Méliusz József szépírói művében (felolvasva Bretter Zoltán), Horváth Andor, egyetemi docens (Kolozsvar): Méliusz-arcok az időben, Gálfalvi Zsolt, irodalomtörténész (Marosvásárhely): Cédulák, Kovács Albert, professzor (Bukarest): Tanúságtétel Méliusz Józsefről. Az előadások szövegét Bretter Zoltán külön kiadványban készül megjelentetni. A résztvevők megtekintették Bokor Péter portréfilmjét, majd kerekasztal-beszélgetésen vettek részt. A beszélgetés egyik részlete – tartalmi szempontú szerkesztésben-tömörítésben – alább olvasható. Tematikus számunk összeállításához a Méliusz-szövegeket Cseke Gábor válogatta. (Á. H.)

Kényszerek és választások

Beszélgetés, részletek

Pomogáts Béla: Méliusz egy abszolút kemény kritikát mondott az 56-os forradalomról, amivel mi elégedetlenek voltunk, mert mi más-ként láttuk. Aztán valamikor a 70-es években Méliusz Budapesten járt és Tánzos Gábor akart egy békülési akciót szervezni, hogy béküljön ki azokkal, akiket ő az 56-os forradalomról előadott nézeteivel megsértett. Méliusz megkötötte ezeket az embereket, előállt és azt mondta, hogy ő 56-ról olyan dolgokat írt le, amiket nem lett volna szabad, és ezért most megkövetlek benneteket, bocsánatot kérek, ma már egész más-ként gondolkodom erről, veletek tartok, veletek együtt érzek, és tekintetek a barátoknak. Ezt meg is írta.

Bretter Zoltán: Arról mondott valamit, hogy 56-ról miért volt az a véleménye, amit leírt?

Pomogáts Béla: Ő azt mondta, hogy meg volt tévesztve. Hogy őt a hivatalos bukaresti propaganda félrevezette. 56-ban mindenki aláírta a forradalmat elítélő közleményt. Kötelezték őket arra, hogy aláírják. Az akció nagy megbékéléssel és kölcsönös szeretettel végződött. Ugyanis mi nem voltunk bosszúállók. Egyébként azt, hogy 56-ban ő mit írt 56-ról én nem tartom olyan nagyon lényeges kérdésnek, mert azért itt Erdélyben mindeki rá volt kényszerítve, Kemény Jánostól Sütő Andrásig, hogy megfelelő nyilatkozatot aláírjon, olyanok is aláírták, és itt épp Kemény Jánost említem, aki angyali természet volt, távol állt tőle mindenféle politikai nyilatkozat, pláne egy ilyen ügyben. Nincs ennek perdöntő jelentősége. Amikor én le voltam csukva, a börtönben én is aláírtam mindenfélét, még azt is majdnem aláírtam, hogy kidíszítáldtam Bécsbe.

Egyed Péter: Én '76 márciusában ismerkedtem meg Méliusszal. Akkor már publikáltam a kolozsvári *Utunk*-ban és a *Korunk*-ban és elmondtam, hogy ott voltam Méliusznál. „Pfüj!!!” – egyből megváltozott az álláspont. Én egyetemista voltam, és elkezdtem megnez-

ni, hogy ez miért van így. A történet nagyon régi. A régi Helikon és a kezdeti Korunk közti kezdetben jónak mondható, de később borzalmas acsarkodásba vágó viszonyára vezethető vissza. Tehát Méliusz mint kolozsvári író, baloldali polgár, megalapozta a hírnevét Kolozsváron, és erre csak rájött az, hogy amikor kinevezték a kolozsvári színház élére, egy olyan műsropolitikát vezetett be, mint ma Tompa Gábor, amit mindenki utált. Mint igazgató vasakarattal véghezvitte az akaratát. Később lerúgták, 49-ben már csak főrendező volt. De ezekben az ún. irodalmi és színházi berkekben olyan hírneve volt, hogy beszélni nem lehetett róla. A *Korunk*-nál is Méliusz a régi *Korunk*-hoz tartozott, akitől az új *Korunk* bizonyos mértékig elhatárolta magát.

Horváth Andor: Most, hogy újraolvastam a kötete-

ben az a fejleménye, amiről Egyed Péter beszélt, színházigazgató lesz, egyfajta kulturális hatalomnak a képviselője és birtokosa. Következik a letartóztatás és a börtön. Ezt rendkívül nehéz feldolgozni. A szövegekben ez rejtjelezve van. A börtönből kétféleképpen lehetett kijönni. Ha itt, mondjuk, Balogh Edgárt úgy tekintjük, mint egy típust, akkor Méliusz egy másik típus. Bármilyen abszurd, a börtönből kijöttek emberek úgy is, hogy megerősödtek a kommunista hitükben. Ennek vannak külföldi és vannak hazai példái is. Ezt nagyon nehéz megfajteni, megérteni, de mintha a szüneted is beépülhetett volna abba a hivatástudatba, abba a küldetésstudatba, amely tizenöt-húsz éve kezdődött és amelyben a börtön kezelhető volt úgy is, mint egy kellemetlen, fájdalmas, de szükségszerű, elfogadható, feldolgozható zárójel. (...) Méliusznak a hite megren-

Méliusz József vendégségben a Magyar Kulturális Központban, Gálfalvi Zsolt és Szávai Géza társaságában. Ez volt elhunytá előtti utolsó hivatalos fellépése

it, én is elgondolkodtam Méliusz és a hatalom viszonyán. Utaltam is rá egy keveset, de nem fejtettem ki. Én azt hiszem, hogy látni kell bizonyos nagy buktatókat, törekeket, nagy választásokat. Végül is arról van szó, hogy egy baloldali elkötelezettségű ember 44-ben megéli annak a rendszernek a győzelmét, amelyikben régóta hisz, amelynek az eljövételét várja. Annak az ideológiának, annak az osztálynak, annak a rendszernek a győzelmét. Ez az első mozzanat. Ebből normálisan következik az, hogy egy ilyen értelmiségi közel kerül a hatalomhoz vagy bekerül a hatalomba. Ennek az ő életé-

dült. Ez magyarázható alkattal is, az őt ért magánéleti tragédiával is, és persze ez nála sem volt egyszerű folyamat. Mert hogyan kerülhet meg egy baloldali meggyőződésű értelmiséginek a hite, hogyha neki tulajdonképpen nincs alternatíva a horizontján, tehát arról nem lehet szó az ő esetében, hogy a megrendülése kilépést, átállást jelent, vagyis szembefordulást magával a rendszerrel és a baloldalisággal. Itt azután közbejön az 56-os epizód, amelyik tovább bonyolítja, de bizonyos fókig meg is oldja a helyzetet, mert az belőle az azonnali tanulság, következtetés, hogy igenis meg kell újra erősíteni a hitet, va-

Méliusz 1.0

Bretter Zoltán

Méliusz József születésének 100. évfordulóján fölvillant bennem John Lukács bon motja a rövid és véres 20. századról, amely az első világháborútól tartott 1989-ig, s az is, hogy mennyire mesterkéltnaptári években számolni a századokat. Olykor személyiséghez, eseményhez kötve sokkal többet mondhatunk el egy század jellegéről, mintha csak az órát figyeljük. Így fogant meg a „Méliusz József évszázada” ötlete, majd pedig rövidesen megtartottuk a konferenciát is. De vajon csalatkoznom kellett-e meghatározási kísérletemben? Vajon Méliusz József neve, személyisége, munkái, viselkedése és reakciói a kor különböző kihívásaira kellően erőteljesek ahhoz, hogy egy egész századot nevezünk el róla? És ha igen, akkor milyen is lesz ez az évszázad, azaz „Kicsoda Ön Méliusz József?” A konferencia volt hivatott válaszolni ezekre a kérdésekre, s majdhogynem maradéktalanul sikerült is. Elsősorban Méliusz irodalomtörténeti jelentősége domborodott ki az előadások nyomán, ám egy kisebbfajta hiány is mind jobban alakot öltött. Nem, nem képzavar, s nem is tévedés: a hiánynak alakja van. Gondoljunk a puzzle-ra, ahogy rakosgatjuk, hogy a kép kitejeseése előtti utolsó mozzulatunkkal már csak egyetlen

gyis szembe kell fordulni azokkal, akiket a rendszer a maga ellenségeinek deklarált és akiket félreállított, büntetett, börtönbe zárt. Igen ám, de a történelem bonyolultabb annál, hogysem ezt így az egyénre bízza, mert jönnek az új meg új fordulatok. Ilyen már 56-ban a hruscsovi pillanat, a XX. kongresszus leleplezései, a már említett

erőteljesebb jegye a saját osztályából való kilépés és egy másik identitás felé vezető út vállalása volt. Ő eredetét tekintve nem proletár, hanem baloldali értelmiségi, aki 68 után fokozatosan viszártért ahhoz a kontesztáló attitűdhöz, amelyet fiatalon vállalt, de most a saját rezsimjét kérdőjelezte meg, azt, amelyet reális szocializmusnak szoktunk nevezni. Nem tagadta meg egészében, de identitásába most már beleépült a vele szembeni határozott kritikai viszonyulás, a kérdések egyre élesebb felvetése, a felelősség kérdése is a múltért, a szembenézés azzal, hogy a múlt bűnös volt, és ez nem intézhető el másokra való mutogatással, hanem a dolgok gyökeréig kell hatolni, vagyis újra kell értelmezni magát a 20. századi történelmet, a maga csapdáival és tévedéseivel. Ez a radikális szellemiség az, amely a hetvenes-nyolcvanas évek Méliusz-szövegeit átjárja és különös energiával telíti őket. Mindebben persze megvolt a szerepe a kommunista mozgalmon belüli nagy európai változásoknak is, amilyen az eurokommunizmus, s emellett annak is, hogy ő mindvégig megőrizte az avantgárd-neoavantgárd mozgalmak iránti érdeklődést és fogékonyságot.

Bretter Zoltán: Ez vajon egy speciális történelmi Méliusz, vagy ez egy általános történelem, és ebben az ideológiához felépítésben nem is lehetett volna más?

Horváth Andor: Méliusz nagyon érzékeny volt az elméleti megközelítések alakulására, az európai szellemi mozgásokra is. Szerintem itt van az ő személyiségének az érdekessége. Az elméleti viták, nyitások, el-

helyre kelljen beilleszteniünk a hiányzó darabot. Jóllehet a konferencia előadói figyelemre méltó fölkészültséggel, alapos előadással és mélyeségek elkötelezettséggel közelítették meg Méliusz életművét (s igaz ez azokra is, akik személyesen nem lehettek jelen, de írásban hozzászóltak, mint Borcsa János és a Méliusz-életmű legjelentősebb kiadója, Szávai Géza) – mégis valami hiányzott. S hogy ne húzzam-halasszam mondanómat, ime következtetésem: még mindig ott kísért Méliusz József politikai tevékeniségének földolgozatlanága, más szóval és kiterjedtebben értelmezve, a romániai magyar értelmiség (ön)reflexiója a Méliusz-században betöltött szerepe. A nagy történések és hosszan tartó periódusok kis tévelygéseinek kritikai számbavétele hiányzik még. Mert Méliusz Józsefet csak akkor érthetjük meg majd teljesen, ha korának értelmiségi és politikai dilemmáit általános érvényűeknek tekintjük. A konferencia kerekasztal-beszélgetése már elindította a Méliusz 2.0 projektet. Akkor, amikor majd teljessé válik a puzzle, remélem, elmondhatjuk, hogy Méliusz József évszázadában nem sülyednek el nyomtalanul olyanok, akik jelentős mértékben meghatározták azt. A bukaresti Magyar Kulturális Intézet fődadatának tekintem, hogy segítsen a történelemnek emlékezni.

mozdulások, a kommunista rendszer megreformálására tett kísérletek mind nyomot hagytak munkásságán. Mondok erre egy példát. A *Tranzit kávéházban* megjelenik egy idézet Berlinguertől, az olasz kommunista párt főtitkártól, aki akkor az európai baloldal egyik legmerészebb politikusa volt. Hát ezért szerepel Berlinguer, három másik név mellett. Négy idézet olvasható tehát egymás után: Gaál Gábor, Cs. Szabó, Apollinaire és Berlinguer. Ez a négy idézet egy új hitvallást körvonalaz: a politikai gondolkodás tere, az olasz kommunista párt főtitkártól, aki akkor az európai baloldal egyik legmerészebb politikusa volt. Hát ezért szerepel Berlinguer, három másik név mellett. Négy idézet olvasható tehát egymás után: Gaál Gábor, Cs. Szabó, Apollinaire és Berlinguer. Ez a négy idézet egy új hitvallást körvonalaz: a politikai gondolkodás tere, az olasz kommunista párt főtitkártól, aki akkor az európai baloldal egyik legmerészebb politikusa volt. Hát ezért szerepel Berlinguer, három másik név mellett. Négy idézet olvasható tehát egymás után: Gaál Gábor, Cs. Szabó, Apollinaire és Berlinguer. Ez a négy idézet egy új hitvallást körvonalaz: a politikai gondolkodás tere, az olasz kommunista párt főtitkártól, aki akkor az európai baloldal egyik legmerészebb politikusa volt. Hát ezért szerepel Berlinguer, három másik név mellett. Négy idézet olvasható tehát egymás után: Gaál Gábor, Cs. Szabó, Apollinaire és Berlinguer. Ez a négy idézet egy új hitvallást körvonalaz: a politikai gondolkodás tere, az olasz kommunista párt főtitkártól, aki akkor az európai baloldal egyik legmerészebb politikusa volt. Hát ezért szerepel Berlinguer, három másik név mellett. Négy idézet olvasható tehát egymás után: Gaál Gábor, Cs. Szabó, Apollinaire és Berlinguer. Ez a négy idézet egy új hitvallást körvonalaz: a politikai gondolkodás tere, az olasz kommunista párt főtitkártól, aki akkor az európai baloldal egyik legmerészebb politikusa volt. Hát ezért szerepel Berlinguer, három másik név mellett. Négy idézet olvasható tehát egymás után: Gaál Gábor, Cs. Szabó, Apollinaire és Berlinguer. Ez a négy idézet egy új hitvallást körvonalaz: a politikai gondolkodás tere, az olasz kommunista párt főtitkártól, aki akkor az európai baloldal egyik legmerészebb politikusa volt. Hát ezért szerepel Berlinguer, három másik név mellett. Négy idézet olvasható tehát egymás után: Gaál Gábor, Cs. Szabó, Apollinaire és Berlinguer. Ez a négy idézet egy új hitvallást körvonalaz: a politikai gondolkodás tere, az olasz kommunista párt főtitkártól, aki akkor az európai baloldal egyik legmerészebb politikusa volt. Hát ezért szerepel Berlinguer, három másik név mellett. Négy idézet olvasható tehát egymás után: Gaál Gábor, Cs. Szabó, Apollinaire és Berlinguer. Ez a négy idézet egy új hitvallást körvonalaz: a politikai gondolkodás tere, az olasz kommunista párt főtitkártól, aki akkor az európai baloldal egyik legmerészebb politikusa volt. Hát ezért szerepel Berlinguer, három másik név mellett. Négy idézet olvasható tehát egymás után: Gaál Gábor, Cs. Szabó, Apollinaire és Berlinguer. Ez a négy idézet egy új hitvallást körvonalaz: a politikai gondolkodás tere, az olasz kommunista párt főtitkártól, aki akkor az európai baloldal egyik legmerészebb politikusa volt. Hát ezért szerepel Berlinguer, három másik név mellett. Négy idézet olvasható tehát egymás után: Gaál Gábor, Cs. Szabó, Apollinaire és Berlinguer. Ez a négy idézet egy új hitvallást körvonalaz: a politikai gondolkodás tere, az olasz kommunista párt főtitkártól, aki akkor az európai baloldal egyik legmerészebb politikusa volt. Hát ezért szerepel Berlinguer, három másik név mellett. Négy idézet olvasható tehát egymás után: Gaál Gábor, Cs. Szabó, Apollinaire és Berlinguer. Ez a négy idézet egy új hitvallást körvonalaz: a politikai gondolkodás tere, az olasz kommunista párt főtitkártól, aki akkor az európai baloldal egyik legmerészebb politikusa volt. Hát ezért szerepel Berlinguer, három másik név mellett. Négy idézet olvasható tehát egymás után: Gaál Gábor, Cs. Szabó, Apollinaire és Berlinguer. Ez a négy idézet egy új hitvallást körvonalaz: a politikai gondolkodás tere, az olasz kommunista párt főtitkártól, aki akkor az európai baloldal egyik legmerészebb politikusa volt. Hát ezért szerepel Berlinguer, három másik név mellett. Négy idézet olvasható tehát egymás után: Gaál Gábor, Cs. Szabó, Apollinaire és Berlinguer. Ez a négy idézet egy új hitvallást körvonalaz: a politikai gondolkodás tere, az olasz kommunista párt főtitkártól, aki akkor az európai baloldal egyik legmerészebb politikusa volt. Hát ezért szerepel Berlinguer, három másik név mellett. Négy idézet olvasható tehát egymás után: Gaál Gábor, Cs. Szabó, Apollinaire és Berlinguer. Ez a négy idézet egy új hitvallást körvonalaz: a politikai gondolkodás tere, az olasz kommunista párt főtitkártól, aki akkor az európai baloldal egyik legmerészebb politikusa volt. Hát ezért szerepel Berlinguer, három másik név mellett. Négy idézet olvasható tehát egymás után: Gaál Gábor, Cs. Szabó, Apollinaire és Berlinguer. Ez a négy idézet egy új hitvallást körvonalaz: a politikai gondolkodás tere, az olasz kommunista párt főtitkártól, aki akkor az európai baloldal egyik legmerészebb politikusa volt. Hát ezért szerepel Berlinguer, három másik név mellett. Négy idézet olvasható tehát egymás után: Gaál Gábor, Cs. Szabó, Apollinaire és Berlinguer. Ez a négy idézet egy új hitvallást körvonalaz: a politikai gondolkodás tere, az olasz kommunista párt főtitkártól, aki akkor az európai baloldal egyik legmerészebb politikusa volt. Hát ezért szerepel Berlinguer, három másik név mellett. Négy idézet olvasható tehát egymás után: Gaál Gábor, Cs. Szabó, Apollinaire és Berlinguer. Ez a négy idézet egy új hitvallást körvonalaz: a politikai gondolkodás tere, az olasz kommunista párt főtitkártól, aki akkor az európai baloldal egyik legmerészebb politikusa volt. Hát ezért szerepel Berlinguer, három másik név mellett. Négy idézet olvasható tehát egymás után: Gaál Gábor, Cs. Szabó, Apollinaire és Berlinguer. Ez a négy idézet egy új hitvallást körvonalaz: a politikai gondolkodás tere, az olasz kommunista párt főtitkártól, aki akkor az európai baloldal egyik legmerészebb politikusa volt. Hát ezért szerepel Berlinguer, három másik név mellett. Négy idézet olvasható tehát egymás után: Gaál Gábor, Cs. Szabó, Apollinaire és Berlinguer. Ez a négy idézet egy új hitvallást körvonalaz: a politikai gondolkodás tere, az olasz kommunista párt főtitkártól, aki akkor az európai baloldal egyik legmerészebb politikusa volt. Hát ezért szerepel Berlinguer, három másik név mellett. Négy idézet olvasható tehát egymás után: Gaál Gábor, Cs. Szabó, Apollinaire és Berlinguer. Ez a négy idézet egy új hitvallást körvonalaz: a politikai gondolkodás tere, az olasz kommunista párt főtitkártól, aki akkor az európai baloldal egyik legmerészebb politikusa volt. Hát ezért szerepel Berlinguer, három másik név mellett. Négy idézet olvasható tehát egymás után: Gaál Gábor, Cs. Szabó, Apollinaire és Berlinguer. Ez a négy idézet egy új hitvallást körvonalaz: a politikai gondolkodás tere, az olasz kommunista párt főtitkártól, aki akkor az európai baloldal egyik legmerészebb politikusa volt. Hát ezért szerepel Berlinguer, három másik név mellett. Négy idézet olvasható tehát egymás után: Gaál Gábor, Cs. Szabó, Apollinaire és Berlinguer. Ez a négy idézet egy új hitvallást körvonalaz: a politikai gondolkodás tere, az olasz kommunista párt főtitkártól, aki akkor az európai baloldal egyik legmerészebb politikusa volt. Hát ezért szerepel Berlinguer, három másik név mellett. Négy idézet olvasható tehát egymás után: Gaál Gábor, Cs. Szabó, Apollinaire és Berlinguer. Ez a négy idézet egy új hitvallást körvonalaz: a politikai gondolkodás tere, az olasz kommunista párt főtitkártól, aki akkor az európai baloldal egyik legmerészebb politikusa volt. Hát ezért szerepel Berlinguer, három másik név mellett. Négy idézet olvasható tehát egymás után: Gaál Gábor, Cs. Szabó, Apollinaire és Berlinguer. Ez a négy idézet egy új hitvallást körvonalaz: a politikai gondolkodás tere, az olasz kommunista párt főtitkártól, aki akkor az európai baloldal egyik legmerészebb politikusa volt. Hát ezért szerepel Berlinguer, három másik név mellett. Négy idézet olvasható tehát egymás után: Gaál Gábor, Cs. Szabó, Apollinaire és Berlinguer. Ez a négy idézet egy új hitvallást körvonalaz: a politikai gondolkodás tere, az olasz kommunista párt főtitkártól, aki akkor az európai baloldal egyik legmerészebb politikusa volt. Hát ezért szerepel Berlinguer, három másik név mellett. Négy idézet olvasható tehát egymás után: Gaál Gábor, Cs. Szabó, Apollinaire és Berlinguer. Ez a négy idézet egy új hitvallást körvonalaz: a politikai gondolkodás tere, az olasz kommunista párt főtitkártól, aki akkor az európai baloldal egyik legmerészebb politikusa volt. Hát ezért szerepel Berlinguer, három másik név mellett. Négy idézet olvasható tehát egymás után: Gaál Gábor, Cs. Szabó, Apollinaire és Berlinguer. Ez a négy idézet egy új hitvallást körvonalaz: a politikai gondolkodás tere, az olasz kommunista párt főtitkártól, aki akkor az európai baloldal egyik legmerészebb politikusa volt. Hát ezért szerepel Berlinguer, három másik név mellett. Négy idézet olvasható tehát egymás után: Gaál Gábor, Cs. Szabó, Apollinaire és Berlinguer. Ez a négy idézet egy új hitvallást körvonalaz: a politikai gondolkodás tere, az olasz kommunista párt főtitkártól, aki akkor az európai baloldal egyik legmerészebb politikusa volt. Hát ezért szerepel Berlinguer, három másik név mellett. Négy idézet olvasható tehát egymás után: Gaál Gábor, Cs. Szabó, Apollinaire és Berlinguer. Ez a négy idézet egy új hitvallást körvonalaz: a politikai gondolkodás tere, az olasz kommunista párt főtitkártól, aki akkor az európai baloldal egyik legmerészebb politikusa volt. Hát ezért szerepel Berlinguer, három másik név mellett. Négy idézet olvasható tehát egymás után: Gaál Gábor, Cs. Szabó, Apollinaire és Berlinguer. Ez a négy idézet egy új hitvallást körvonalaz: a politikai gondolkodás tere, az olasz kommunista párt főtitkártól, aki akkor az európai baloldal egyik legmerészebb politikusa volt. Hát ezért szerepel Berlinguer, három másik név mellett. Négy idézet olvasható tehát egymás után: Gaál Gábor, Cs. Szabó, Apollinaire és Berlinguer. Ez a négy idézet egy új hitvallást körvonalaz: a politikai gondolkodás tere, az olasz kommunista párt főtitkártól, aki akkor az európai baloldal egyik legmerészebb politikusa volt. Hát ezért szerepel Berlinguer, három másik név mellett. Négy idézet olvasható tehát egymás után: Gaál Gábor, Cs. Szabó, Apollinaire és Berlinguer. Ez a négy idézet egy új hitvallást körvonalaz: a politikai gondolkodás tere, az olasz kommunista párt főtitkártól, aki akkor az európai baloldal egyik legmerészebb politikusa volt. Hát ezért szerepel Berlinguer, három másik név mellett. Négy idézet olvasható tehát egymás után: Gaál Gábor, Cs. Szabó, Apollinaire és Berlinguer. Ez a négy idézet egy új hitvallást körvonalaz: a politikai gondolkodás tere, az olasz kommunista párt főtitkártól, aki akkor az európai baloldal egyik legmerészebb politikusa volt. Hát ezért szerepel Berlinguer, három másik név mellett. Négy idézet olvasható tehát egymás után: Gaál Gábor, Cs. Szabó, Apollinaire és Berlinguer. Ez a négy idézet egy új hitvallást körvonalaz: a politikai gondolkodás tere, az olasz kommunista párt főtitkártól, aki akkor az európai baloldal egyik legmerészebb politikusa volt. Hát ezért szerepel Berlinguer, három másik név mellett. Négy idézet olvasható tehát egymás után: Gaál Gábor, Cs. Szabó, Apollinaire és Berlinguer. Ez a négy idézet egy új hitvallást körvonalaz: a politikai gondolkodás tere, az olasz kommunista párt főtitkártól, aki akkor az európai baloldal egyik legmerészebb politikusa volt. Hát ezért szerepel Berlinguer, három másik név mellett. Négy idézet olvasható tehát egymás után: Gaál Gábor, Cs. Szabó, Apollinaire és Berlinguer. Ez a négy idézet egy új hitvallást körvonalaz: a politikai gondolkodás tere, az olasz kommunista párt főtitkártól, aki akkor az európai baloldal egyik legmerészebb politikusa volt. Hát ezért szerepel Berlinguer, három másik név mellett. Négy idézet olvasható tehát egymás után: Gaál Gábor, Cs. Szabó, Apollinaire és Berlinguer. Ez a négy idézet egy új hitvallást körvonalaz: a politikai gondolkodás tere, az olasz kommunista párt főtitkártól, aki akkor az európai baloldal egyik legmerészebb politikusa volt. Hát ezért szerepel Berlinguer, három másik név mellett. Négy idézet olvasható tehát egymás után: Gaál Gábor, Cs. Szabó, Apollinaire és Berlinguer. Ez a négy idézet egy új hitvallást körvonalaz: a politikai gondolkodás tere, az olasz kommunista párt főtitkártól, aki akkor az európai baloldal egyik legmerészebb politikusa volt. Hát ezért szerepel Berlinguer, három másik név mellett. Négy idézet olvasható tehát egymás után: Gaál Gábor, Cs. Szabó, Apollinaire és Berlinguer. Ez a négy idézet egy új hitvallást körvonalaz: a politikai gondolkodás tere, az olasz kommunista párt főtitkártól, aki akkor az európai baloldal egyik legmerészebb politikusa volt. Hát ezért szerepel Berlinguer, három másik név mellett. Négy idézet olvasható tehát egymás után: Gaál Gábor, Cs. Szabó, Apollinaire és Berlinguer. Ez a négy idézet egy új hitvallást körvonalaz: a politikai gondolkodás tere, az olasz kommunista párt főtitkártól, aki akkor az európai baloldal egyik legmerészebb politikusa volt. Hát ezért szerepel Berlinguer, három másik név mellett. Négy idézet olvasható tehát egymás után: Gaál Gábor, Cs. Szabó, Apollinaire és Berlinguer. Ez a négy idézet egy új hitvallást körvonalaz: a politikai gondolkodás tere, az olasz kommunista párt főtitkártól, aki akkor az európai baloldal egyik legmerészebb politikusa volt. Hát ezért szerepel Berlinguer, három másik név mellett. Négy idézet olvasható tehát egymás után: Gaál Gábor, Cs. Szabó, Apollinaire és Berlinguer. Ez a négy idézet egy új hitvallást körvonalaz: a politikai gondolkodás tere, az olasz kommunista párt főtitkártól, aki akkor az európai baloldal egyik legmerészebb politikusa volt. Hát ezért szerepel Berlinguer, három másik név mellett. Négy idézet olvasható tehát egymás után: Gaál Gábor, Cs. Szabó, Apollinaire és Berlinguer. Ez a négy idézet egy új hitvallást körvonalaz: a politikai gondolkodás tere, az olasz kommunista párt főtitkártól, aki akkor az európai baloldal egyik legmerészebb politikusa volt. Hát ezért szerepel Berlinguer, három másik név mellett. Négy idézet olvasható tehát egymás után: Gaál Gábor, Cs. Szabó, Apollinaire és Berlinguer. Ez a négy idézet egy új hitvallást körvonalaz: a politikai gondolkodás tere, az olasz kommunista párt főtitkártól, aki akkor az európai baloldal egyik legmerészebb politikusa volt. Hát ezért szerepel Berlinguer, három másik név mellett. Négy idézet olvasható tehát egymás után: Gaál Gábor, Cs. Szabó, Apollinaire és Berlinguer. Ez a négy idézet egy új hitvallást körvonalaz: a politikai gondolkodás tere, az olasz kommunista párt főtitkártól, aki akkor az európai baloldal egyik legmerészebb politikusa volt. Hát ezért szerepel Berlinguer, három másik név mellett. Négy idézet olvasható tehát egymás után: Gaál Gábor, Cs. Szabó, Apollinaire és Berlinguer. Ez a négy idézet egy új hitvallást körvonalaz: a politikai gondolkodás tere, az olasz kommunista párt főtitkártól, aki akkor az európai baloldal egyik legmerészebb politikusa volt. Hát ezért szerepel Berlinguer, három másik név mellett. Négy idézet olvasható tehát egymás után: Gaál Gábor, Cs. Szabó, Apollinaire és Berlinguer. Ez a négy idézet egy új hitvallást körvonalaz: a politikai gondolkodás tere, az olasz kommunista párt főtitkártól, aki akkor az európai baloldal egyik legmerészebb politikusa volt. Hát ezért szerepel Berlinguer, három másik név mellett. Négy idézet olvasható tehát egymás után: Gaál Gábor, Cs. Szabó, Apollinaire és Berlinguer. Ez a négy idézet egy új hitvallást körvonalaz: a politikai gondolkodás tere, az olasz kommunista párt főtitkártól, aki akkor az európai baloldal egyik legmerészebb politikusa volt. Hát ezért szerepel Berlinguer, három másik név mellett. Négy idézet olvasható tehát egymás után: Gaál Gábor, Cs. Szabó, Apollinaire és Berlinguer. Ez a négy idézet egy új hitvallást körvonalaz: a politikai gondolkodás tere, az olasz kommunista párt főtitkártól, aki akkor az európai baloldal egyik legmerészebb politikusa volt. Hát ezért szerepel Berlinguer, három másik név mellett. Négy idézet olvasható tehát egymás után: Gaál Gábor, Cs. Szabó, Apollinaire és Berlinguer. Ez a négy idézet egy új hitvallást körvonalaz: a politikai gondolkodás tere, az olasz kommunista párt főtitkártól, aki akkor az európai baloldal egyik legmerészebb politikusa volt. Hát ezért szerepel Berlinguer, három másik név mellett. Négy idézet olvasható tehát egymás után: Gaál Gábor, Cs. Szabó, Apollinaire és Berlinguer. Ez a négy idézet egy új hitvallást körvonalaz: a politikai gondolkodás tere, az olasz kommunista párt főtitkártól, aki akkor az európai baloldal egyik legmerészebb politikusa volt. Hát ezért szerepel Berlinguer, három másik név mellett. Négy idézet olvasható tehát egymás után: Gaál Gábor, Cs. Szabó, Apollinaire és Berlinguer. Ez a négy idézet egy új hitvallást körvonalaz: a politikai gondolkodás tere, az olasz kommunista párt főtitkártól, aki akkor az európai baloldal egyik legmerészebb politikusa volt. Hát ezért szerepel Berlinguer, három másik név mellett. Négy idézet olvasható tehát egymás után: Gaál Gábor, Cs. Szabó, Apollinaire és Berlinguer. Ez a négy idézet egy új hitvallást körvonalaz: a politikai gondolkodás tere, az olasz kommunista párt főtitkártól, aki akkor az európai baloldal egyik legmerészebb politikusa volt. Hát ezért szerepel Berlinguer, három másik név mellett. Négy idézet olvasható tehát egymás után: Gaál Gábor, Cs. Szabó, Apollinaire és Berlinguer. Ez a négy idézet egy új hitvallást körvonalaz: a politikai gondolkodás tere, az olasz kommunista párt főtitkártól, aki akkor az európai baloldal egyik legmerészebb politikusa volt. Hát ezért szerepel Berlinguer, három másik név mellett. Négy idézet olvasható tehát egymás után: Gaál Gábor, Cs. Szabó, Apollinaire és Berlinguer. Ez a négy idézet egy új hitvallást körvonalaz: a politikai gondolkodás tere, az olasz kommunista párt főtitkártól, aki akkor az európai baloldal egyik legmerészebb politikusa volt. Hát ezért szerepel Berlinguer, három másik név mellett. Négy idézet olvasható tehát egymás után: Gaál Gábor, Cs. Szabó, Apollinaire és Berlinguer. Ez a négy idézet egy új hitvallást körvonalaz: a politikai gondolkodás tere, az olasz kommunista párt főtitkártól, aki akkor az európai baloldal egyik legmerészebb politikusa volt. Hát ezért szerepel Berlinguer, három másik név mellett. Négy idézet olvasható tehát egymás után: Gaál Gábor, Cs. Szabó, Apollinaire és Berlinguer. Ez a négy idézet egy új hitvallást körvonalaz: a politikai gondolkodás tere, az olasz kommunista párt főtitkártól, aki akkor az európai baloldal egyik legmerészebb politikusa volt. Hát ezért szerepel Berlinguer, három másik név mellett. Négy idézet olvasható tehát egymás után: Gaál Gábor, Cs. Szabó, Apollinaire és Berlinguer. Ez a négy idézet egy új hitvallást körvonalaz: a politikai gondolkodás tere, az olasz kommunista párt főtitkártól, aki akkor az európai baloldal egyik legmerészebb politikusa volt. Hát ezért szerepel Berlinguer, három másik név mellett. Négy idézet olvasható tehát egymás után: Gaál Gábor, Cs. Szabó, Apollinaire és Berlinguer. Ez a négy idézet egy új hitvallást körvonalaz: a politikai gondolkodás tere, az olasz kommunista párt főtitkártól, aki akkor az európai baloldal egyik legmerészebb politikusa volt. Hát ezért szerepel Berlinguer, három másik név mellett. Négy idézet olvasható tehát egymás után: Gaál Gábor, Cs. Szabó, Apollinaire és Berlinguer. Ez a négy idézet egy új hitvallást körvonalaz: a politikai gondolkodás tere, az olasz kommunista párt főtitkártól, aki akkor az európai baloldal egyik legmerészebb politikusa volt. Hát ezért szerepel Berlinguer, három másik név mellett. Négy idézet olvasható tehát egymás után: Gaál Gábor, Cs. Szabó, Apollinaire és Berlinguer. Ez a négy idézet egy új hitvallást körvonalaz: a politikai gondolkodás tere, az olasz kommunista párt főtitkártól, aki akkor az európai baloldal egyik legmerészebb politikusa volt. Hát ezért szerepel Berlinguer, három másik név mellett. Négy idézet olvasható tehát egymás után: Gaál Gábor, Cs. Szabó, Apollinaire és Berlinguer. Ez a négy idézet egy új hitvallást körvonalaz: a politikai gondolkodás tere, az olasz kommunista párt főtitkártól, aki akkor az európai baloldal egyik legmerészebb politikusa volt. Hát ezért szerepel Berlinguer, három másik név mellett. Négy idézet olvasható tehát egymás után: Gaál Gábor, Cs. Szabó, Apollinaire és Berlinguer. Ez a négy idézet egy új hitvallást körvonalaz: a politikai gondolkodás tere, az olasz kommunista párt főtitkártól, aki akkor az európai baloldal egyik legmerészebb politikusa volt. Hát ezért szerepel Berlinguer, három másik név mellett. Négy idézet olvasható tehát egymás után: Gaál Gábor, Cs. Szabó, Apollinaire és Berlinguer. Ez a négy idézet egy új hitvallást körvonalaz: a politikai gondolkodás tere, az olasz kommunista párt főtitkártól, aki akkor az európai baloldal egyik legmerészebb politikusa volt. Hát ezért szerepel Berlinguer, három másik név mellett. Négy idézet olvasható tehát egymás után: Gaál Gábor, Cs. Szabó, Apollinaire és Berlinguer. Ez a négy idézet egy új hitvallást körvonalaz: a politikai gondolkodás tere, az olasz kommunista párt főtitkártól, aki akkor az európai baloldal egyik legmerészebb politikusa volt. Hát ezért szerepel Berlinguer, három másik név mellett. Négy idézet olvasható tehát egymás után: Gaál Gábor, Cs. Szabó, Apollinaire és Berlinguer. Ez a négy idézet egy új hitvallást körvonalaz: a politikai gondolkodás tere, az olasz kommunista párt főtitkártól, aki akkor az európai baloldal egyik legmerészebb politikusa volt. Hát ezért szerepel Berlinguer, három másik név mellett. Négy idézet olvasható tehát egymás után: Gaál Gábor, Cs. Szabó, Apollinaire és Berlinguer. Ez a négy idézet egy új hitvallást körvonalaz: a politikai gondolkodás tere, az olasz kommunista párt főtitkártól, aki akkor az európai baloldal egyik legmerészebb politikusa volt. Hát ezért szerepel Berlinguer, három másik név mellett. Négy idézet olvasható tehát egymás után: Gaál Gábor, Cs. Szabó, Apollinaire és Berlinguer. Ez a négy idézet egy új hitvallást körvonalaz: a politikai gondolkodás tere, az olasz kommunista párt főtitkártól, aki akkor az európai baloldal egyik legmerészebb politikusa volt. Hát ezért szerepel Berlinguer, három másik név mellett. Négy idézet olvasható tehát egymás után: Gaál Gábor, Cs. Szabó, Apollinaire és Berlinguer. Ez a négy idézet egy új hitvallást körvonalaz: a politikai gondolkodás tere, az olasz kommunista párt főtitkártól, aki akkor az európai baloldal egyik legmerészebb politikusa volt. Hát ezért szerepel Berlinguer, három másik név mellett. Négy idézet olvasható tehát egymás után: Gaál Gábor, Cs. Szabó, Apollinaire és Berlinguer. Ez a négy idézet egy új hitvallást körvonalaz: a politikai gondolkodás tere, az olasz kommunista párt főtitkártól, aki akkor az európai baloldal egyik legmerészebb politikusa volt. Hát ezért szerepel Berlinguer, három másik név mellett. Négy idézet olvasható tehát egymás után: Gaál Gábor, Cs. Szabó, Apollinaire és Berlinguer. Ez a négy idézet egy új hitvallást körvonalaz: a politikai gondolkodás tere, az olasz kommunista párt főtitkártól, aki akkor az európai baloldal egyik legmerészebb politikusa volt. Hát ezért szerepel Berlinguer, három másik név mellett. Négy idézet olvasható tehát egymás után: Gaál Gábor, Cs. Szabó, Apollinaire és Berlinguer. Ez a négy idézet egy új hitvallást körvonalaz: a politikai gondolkodás tere, az olasz kommunista párt főtitkártól, aki akkor az európai baloldal egyik legmerészebb politikusa volt. Hát ezért szerepel Berlinguer, három másik név mellett. Négy idézet olvasható tehát egymás után: Gaál Gábor, Cs. Szabó, Apollinaire és Berlinguer. Ez a négy idézet egy új hitvallást körvonalaz: a politikai gondolkodás tere, az olasz kommunista párt főtitkártól, aki akkor az európai baloldal egyik legmerészebb politikusa volt. Hát ezért szerepel Berlinguer, három másik név mellett. Négy idézet olvasható tehát egymás után: Gaál Gábor, Cs. Szabó, Ap

Sors és jelkép – különös utazás

(Erdélyi eső)

Szopora kopogásba kezd az eső az ablakon. Erdélyi eső.

Igen, ez az erdélyi eső, a figyelemzavaró, a szürke, a borús, az egyhangú eső, mely visszatérít a dolgok igazi színéhez, az állapotok valóságos hangulatához. Van benne lehangoló szomorúság, de rejteget serkentést is: ha nem akarod, hogy legyűrjön a gyász, a valóság zordsága, cselekedj, tedd, amit tenned rendeltetett. Ilyen esőben, amikor magába száll az ember, efféle borulatban fogamzanak meg az elhatározások, mint a kövek között megkapaszkodott földben a palánták és a magvak; bármi történi, valamit tenni muszáj...

Az eső bolond dologra csábít, arra, hogy kimenjünk a tanári szobából a szabadba.

Szótlánul haladunk egymás mellett, és esik.

Valamit tennünk kellene. Mit is mondhatnánk még? Tenni kell valamit. Az utca néptelen. Kell valamit tennünk. Esik.

Az Enyeden meghúzódott vidéki írók — mindannyian vidékiek vagyunk! — most, hogy esik, talán kézírataik fölé görnyedve töprengenek sorson és rendeltetésen: valamit tenni kellene. Az enyedi végeken az ereszt védelme alatt házi számszámait javítják a föld emberei. Valamit tenni kell. A rabok elszántan vizsgálják a szürke eget, és hisznek benne, hogy elvonul a börtön és az élet felől a felhő, felderül még a szabadulás napja. Valamit tenni kellene. A tanítók a reájuk bízott gyermekek kék fedelű füzetében a helyesírást javítják. Kell valamit tenni. A papok vasárnapi szentbeszédükhöz keresik a textust. Valamit tenni kell. Valamit tenni kellene. De az utca — mondom — kihalt, süket és néma. A detektívek ebéd utáni álmukat alusszák, arról álmodva, hogy az elenségek csellekszik valamit. Talán csak Rusu, a félelmetes nem alszik. Nyomomban jár. A polgárok ilyenkor nyilván szintén ebéd utáni álmukat alusszák. Elfúlladva és boldog, zavartalan békebeli kérdő nyugalomba merülten álmodnak. Ilyenkor, amikor körül ég a világ és távol a határaiktól gyilkolják egymást a milliók. Az eső is esik. Nincs nyugalmasabb és békésebb hely a vidéki magyar városnál, amely — mondom — épp csak hogy egy nagy falu.

Az újságok is huszonnégy órással érkeznek ide, mint falura. Híreikkel valahogy olyan megtévesztően érnek el ide, mint a valóság visszsképe a már továvándorolt csillagokról. Azon a helyen látja örök késlekedésében a kisváros — ez a nagy falu — a világot, ahonnan már tulajdonképpen messze továbbrepült. A rádió híreit

is csak elalvás előtt hallgatják a férfiak a fülledt hálószobákban, a már szuszogó, álmodó feleség mellett, az esti boradagtól kissé kábán és félálomban, érzéketlenül a részletek és a szavak között remegő árnyalatok iránt, amelyeken népek sorsa fordul meg. A fény itt valóban csak a múltból, a történelemből és az emlékekből dereng fel, s örökké a késett észlelések zavaró torzulásában. Csodálatos élet ez, különös regény anyaga ez, ahogyan az emberek 1943-ban élnek, még mindig olyan különös és rendkívüli életet, mintha valójában még 1900 táján, egy tengeren vagy a semmi fölött lebegnének, mintha ártatlanok lennének mindab-

ség, erő és nyugalom? Semmi tragikus és semmi felemelő ebben a látványban. Amely hirtelen arra emlékeztet, hogyan temetnek nálunk mostanában a svábok, milyen keményen, katonásan, osztagokra rendezkedve zárkóznak fel a halottas kocsik mögött, hogyan illetik minden távozó polgártársukat katonás nemzeti temetéssel — fekete egyenruhás, csizmás, karszalagos díszőrség, fűvószena, fegyelem —, s épp csak hogy fehér táblát nem hordoznak a menet élén vagy a nyakukban, barna betűs ordító felírással: Éljen az egészség, anyák, szüljétek, a Vezérnek katonákra van szüksége, szüljétek! A szophoklészi fenség, erő és

akár nem, akár feladjuk az Ésszerűség ellenállását, akár nem, akár átállunk a háború, illetve a Hatalom oldalára, akár a semlegességet választjuk — a pusztulással, a halállal mindenképp szemben találjuk magunkat. Akkor is, ha fondorkodva, ravaszon, mint az üldözött patkány, kitérünk az összecsapás elől, kisiklani igyekszünk, elbújunk. Hiába is falaznánk be magunkat egy kamrába hosszú időre, a háború végéig konzervekkel, kétszersülttel és palackozott ásványvízzel felszerelve, a repülőgépek bombái senkitől fel nem fedezett rejtékhelyünkön is eltalálhatnak. E tekintetben pedig semmi különbség köztünk és a fekete formaruhások vagy éppen Rusu, a sörtehajú detektív között; ez a háború kockázata — a halál ugyanúgy megtalálja a támadót, mint a védekezőt...

Rusura, lám, már nem is gondolok, mert úgy lehet abba is hagyta üldözésemet, megunt. Am az is lehetséges hogy nem adta fel célját, még mindig rajta akar fogni, el akar kapni, s ha nem ő, a cinkosai, de megszoktam ezt az állapotot, ezt az egymást meghatározó viszonyt, közömbössé váltam Rusu úr iránt. Ami azonban mi más jelentene, ha nem azt, hogy a tulajdon sorsommal szemben vagyok közömbös, feladtam a harcot az életemért... Nem! Ki kell javítanom magam! Egészen bizonyos, hogy az emberi természet nem szokhatja meg az állandó megfigyeltetés, a szüntelen gyanúsítottaság, az örök hajszoltság és az üldözöttség állapotát. Éppúgy nem, mint ahogyan sohasem fásulhat el annyira az, akit hajszolnak, soha nem fáradhat ki, nem morzsolódhatnak fel annyira idegei, hogy megszokhassa az őt erőszakosan, állandóan nyomon követő perzekúciót, tehát a halál gondolatát, a háborút, legalábbis amíg még ép eszénel van az ember, mert hát a szobafestő, akit Raszkoľnyikov helyett fogtak el a rendőrnemzők, ő is csak akkor vállalta magára a gyilkosságot, sőt bizonyította is, amikor a vallatás alatt már elvesztette az eszét. Mi több, még a közömbös, a nem gondolkodó és érzéketlen lélek is, állandó üldözöttségnek kitéve, fellázad, üldözői magát megmakacsoló elenséggé válik, háborús partnerre, mert élni akar, mert az emberi természet értelmessége nem fogadhatja el a ráerőszakolt háborút, amely éppen úgy a Hatalom természete, mint azé, akit a Hatalom partnerének lenni kényszerít.

Valóságos béke hát nem lesz Európában — hogy végtelen keresztényi utópiával azt ne mondjam, a Földön — amíg megfigyelnek, gyanúsítanak, üldöznek, adatokat gyűjtenek ellentünk a politikai rendőrségek ügynö-

Befejezetlen költemény

*Szeretném ha szennyezetlen szelek végeláthatatlan szárnya alatt szabad földrészek szeretnék egymást szeretném ha háborítatlan tengerek öblök szigetek ha csendes sivatagok síkságok hegyek szeretnék egymást szeretném ha szeretnék egymást északi délszaki növények állatok no meg a bőr különböző színei a fajták a nyelvek a népek az emberek s ha a földkerekségen mindenütt a szegény nép...
– Hiszen ha rajtam múlna ezt a költeményt befejezni!*

Zavarjuk csak...

Zavarjuk csak a temető hangtalan nyugalomát verjük fel a volt csataterék borongó csendjét igenis ássuk fel a földdel fedett csontalmokot – a csupasz csontokban élőkre lelünk. Különböznél mi magyarázná hogy feltűntükre ismét dörögnének az egek kitérő a kannibálzaj és ismét habzik az ocsmáryság? Túrjuk csak fel a múltat – hallani fogjuk a hatalmától megfosztott fasizmust: áldozatai ellen perli a múltját – élni akar. De a túlélők nem nyugosznak...

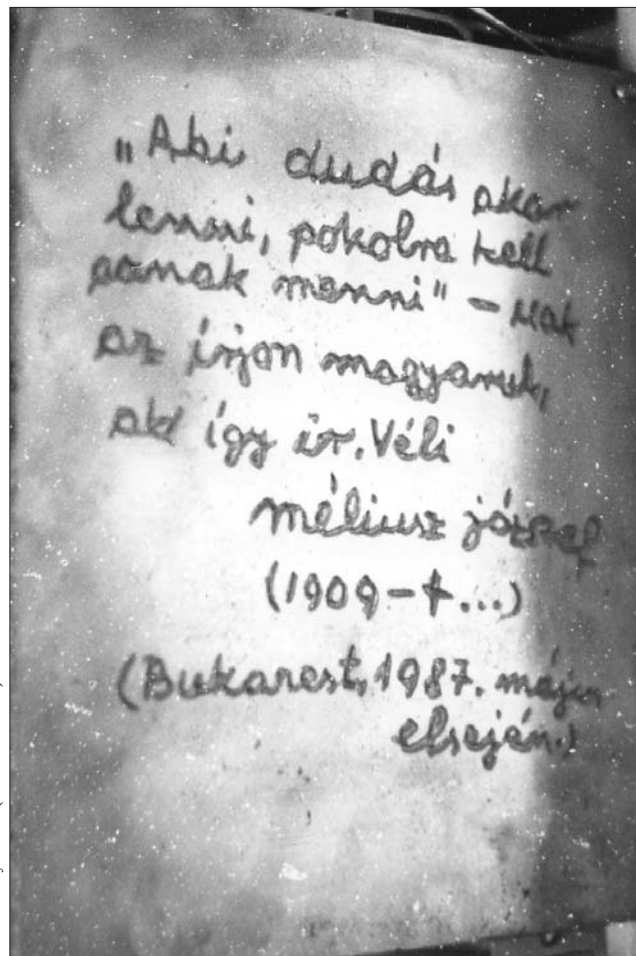
Falragasz

Előre örökké ifjú szegény nép: költők – legyőzni a selejtet. A történelem feladata eltakarítani ami epigon. Előre fel a jövő veszélyes arénájába – újítani. – Mit? – Magatokat.

Tévedő

A század szerelmesen reáborította aranyhaját s ő szegény és számalomra méltó úgy tudta: a vízvezetékészrelő ládája kőcát tapogatta. Most már késő – merni s ölelni megöregedett.

(Az Aréna 2-ből / Kitépelt fizetlapok)

Fotó: Székely Sándor (RMSZ-archívum)

Méliusz-idézet 1987-ből

ban, ami velük és a világbán történik. Senki se ártatlan.

Az ég menthetetlenül borult, és az eső egyre ólmosabb színű szürkésége óhatatlanul bevonja ezt a délutánt, ólomszínűre fest mindent, amit látunk, érzünk és mondunk. Az eső óriási ecsetei mindent átmázolnak.

A könyvtár ablakából nézem a várost.

Lent esernyős, fekete ruhás menet. Öreg kollégiumi tanárt temet a város, esőben, félhomályban, egy darabot, egy porszemét az itt élő múltból, a mára már időszerűtlen világból. Micsoda szomorú menet az ernyők alatt! A férfiak fekete keménykalapokban. Fekete kabátok. Fekete csipkekendők az asszonyok fején a fekete esernyők alatt. Ez a sír felé vonuló társaság az ólom-szürke időben, így kora tavasszal, el nem álló esőben, amikor valójában a napnak kellene sütnie, a biztató élet világosságának — ez a mi polgárságunk. Fekete esernyők, fekete keménykalapok. Hol a szophoklészi fen-

nyugalom harsány karikatúrája. Tulajdonképpen ez is nemzeti temetés itt lent — gondolom —, ez a polgártemetés itt az esőben, csak másfajta, igazi, hamisítatlanul szomorú és egész reménytelenségében szintén jelképes, legalábbis abban, hogy nem agresszív. Dekadencia.

Hátat fordítok az utca mélyén eltűnő fekete lovaknak, a fekete halottas kocsinak, a virágokkal gyéren beszórt koporsónak, a gyászhuszároknak s az ázottan meglebbedő arany felírásos szalagoknak; hátat fordítok a fekete felöltös férfiaknak a koporsó mögött, a fekete keménykalapoknak, a fekete csipkekendőknek és a fekete esernyőknek, a kisebbségi dekadenciának.

(Milyen is az ember?)

...Éppen ez a háború — így festette meg Goya! — azáltal az, ami, hogy bennünket biológiailag és lélekben védekezni, harcot viselni kényszerít, akár akarjuk,

csupán betegesen mániás agrém lenne, és akkor is üldöznenek, ha számba se vennének, ha nem is tudnának rólam, mert hiszen ők mesterségüknek fogva a mindenható beható, a mindent elnyelő, a totális háború szerkezetének alkatrészei: ők a háború hivatásos szeme, füle, szaglása, fonográfja, fényképezőgépe, filmfelvevőgépe, notesza, titkos jelentése és kartotékolója — s minthogy ez hivatásuk, ennyivel különbek az olyan fickóknál, mint egykori barátom —, ők maguk a Hatalom természet, amely háborút visel ellenem, és amely ellen háborút viselek, már pusztán azzal a ténnyel is, hogy üldözöttnék érzem magam, és ekként úgy viselkedem magam is, mint aki háborúzik, még ha egyenruha, csizma, fegyver nélkül is, csupán azáltal, hogy a teljes zűrzavarban, a huszadik századi háborús történelemben élek! Háborút viselek azáltal, hogy megkísérek tájékozódni, kétségbeesett erőfeszítést teszek észszerűtlen, sőt abszurd helyzetem észszerű megfajtására, illetve az akarok járnai az ellenség eszén, túl akarom élni a háborút, azaz győzni akarok, mert az győz, aki életben marad. Az egyiknek vesznie kell. Ez a törvény...

(Forrás: Sors és jelkép. Kriterion Könyvkiadó, Bukarest, 1973. Az alcímzés a szerkesztőtől származik.)

Milyen is az ember?

Hiszen üldözöm akkor is vannak, ha üldözöttemem

Agrárkistermelők támogatása

Czédly József

A Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Minisztérium most megjelent közleménye szerint (megtalálható a minisztérium www.madr.ro honlapján) 2010. április 15. és május 14. között lehet letenni a kérvényeket a 141. számú intézkedési program keretében megpályázható évi 1.500, összesen 7.500 euró értékű támogatásra, amit a „A létfenntartást fele részben biztosító gazdaságok” számára írtak ki (*Măsura 141: „Sprijinierea fermelor de semi-subsistență*).

Az összesen 476 millió euróval rendelkező program, amit 80 százalék EU-s, 20 százalék hazai forrásokból fedeznek, az idén 75 millió eurót hívhat le. Ez 50 ezer mezőgazdasági kistermelő térítésmentes támogatását teszi lehetővé. A támogatást igénylő kérvényeket munkanapokon 9.00 és 14.00 óra között lehet letenni a kérvényező lakhelye szerinti illetékes megyei szakigazgatóságnál (*Direcția pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală – DADR*), végső határidő május 14., 12 óra.

A programnak kettős célja van: egyrészt, hogy a létfenntartás felét biztosító farmok gazdaságilag életképesek legyenek azáltal, hogy növelik az eladásra szánt termékek mennyiségét, másrészt változatosabbá teszik termelésüket, a piac igényei szerint új termékkélecségeket állítanak elő. Ezek elsődlegesen az emberi és állati táplálkozáshoz szükséges, növényi és állati eredetű nyersanyagokat biztosító termékek kell hogy legyenek.

Támogatásra jogosult minden, a kérvény beadása napján még a 62. életévét be nem töltött személy, aki mezőgazdasági tevékenységet végez, és akinek a gazdasága:

– 2 és 8 UDE (*unitate de dimensiune economică*) közötti értékrendű;

– az ország területén van;

– szerepel a gazdaságok mezőgazdasági nyilvántartásában (*registruul fermelor/registruul agricol*);

– eladja mezőgazdasági termékeinek egy részét.

A támogatást igénylők lehetnek: engedéllyel rendelkező egyéni, független termelők (*persoane fizice autorizate*), egyéni vállalkozás tulajdonosai, családi vállalkozás tagjai. Ugyanannak a családi gazdaságnak csak egy tagja igényelhet támogatást.

Az UDE a gazdaság nagyságának meghatározására szolgáló mértékegység, pénzübeli értéke 1.200 euró. A gazdaság UDE-értékének megállapításánál figyelembe veszik a növényi termelés, az állatállomány, a mezőgazdasági épületek és a mezőgazdasági géppálmány értékét.

A támogatás igénylésével egy időben, ennek mellékelteként be kell nyújtani egy üzleti tervet (*plan de afaceri*). Ennek tartalmaznia kell (a mintáját meg lehet találni a minisztérium honlapján):

– az igénylő általános adatait: név és keresztnév, személyazonosságot igazoló adatok; gazdasági tevékenységének leírása, a gazdálkodás helye, a foglalkozás milyensége (növény termelés, állattenyésztés stb.);

– az igénylő jogállását: természetes személy, engedélye-

zett gazdasági tevékenység, egyéni vállalkozás tulajdonosa, családi vállalkozás tagja;

– az üzleti terv elkészítőjének adatait;

– a folyó tevékenység leírását;

– a gazdaság rövid történetének leírását;

– a termelőtevékenység alaptényezőit: a mezőgazdasági termelésre használt termőföld nagysága, ebből mennyi a saját tulajdon, szántóföld, legelő, pázsit, gyümölcsös, szőlő, más kultúra; állatállomány száma fajonként; gazdasági épületek, más, nem lakhatásra szánt épületek; mezőgazdasági géppálmány számbavétele;

– az előirányzott beruházások ismertetését a kitűzött célok megvalósítása érdekében.

– az ötéves üzleti terv első három évében lebonyolítandó beruházások részletes műszaki leírása, beszerzések tervezete, pénzügyi források megjelölése (saját, térítésmentes, bankhitel).

Az üzleti terv életképességének bizonyítékául, három év letelte után, a támogatásban részesült gazdaság UDE-értékének legalább háromszorosára kell gyarapodnia, az eladott termékeknek pedig 20 százalékkal. Ugyanakkor igazolni kell azt is, hogy a támogatásban részesült személy a program első három évében elvégzett egy, a projekt célkitűzéseivel kapcsolódó szakmai tanfolyamot is. Ha ezek a felsorolt feltételek nem valósultak meg, a negyedik és ötödik évre előirányzott támogatást nem fo-

lyósítják, de nem kell visszafizetni az első három évre kapott összegeket.

A támogatást igénylő kérvénnyel együtt le kell tenni:

*Egy saját felelősségre vállalt nyilatkozatot, amelyben a kérvényező kötelezi magát, hogy a támogatásra vonatkozó pénzügyi végzés aláírása előtt benyújtotta:

– a Cégbejegyző Hivatal (*Oficiul Registrul Comerțului*) által kibocsátott igazolást a gazdasági tevékenység engedélyezéséről;

– büntetlenségi bizonyítványt (*cazier judiciar*);

– a pénzügyi igazgatóság által kiállított igazolást az állammal szembeni kötelezettségek teljesítéséről (*cazier fiscal*);

– bankszámla létezését igazoló okiratot;

*Az előbbieken ismertetett üzleti tervet;

*A használatban/tulajdonban levő földterületekről és/vagy épületekről szóló igazolást;

*Termelői igazolást vagy más okmányokat, melyek bizonyítják az előállított termékek egy részének eladását;

*Illetékes hatóságok igazolását, miszerint a beruházási tervek megfelelnek a törvényes előírásoknak (egészségügyi, állategészségügyi, növényvédelmi, környezetvédelmi igazolások);

*Igazolást arról, hogy a támogatást igénylő személy kérvényének beadása előtt legalább hat hónappal tagja egy agrártermelési társulásnak.

A kérvényt és az ezt kísérő formanyomtatványokat (mintáikat meg lehet találni a fent ismertetett honlapon) számítógépen, román nyelven kell megírni/kitölteni, két példányban, és arról is kell gondoskodni, hogy a kérvényezőnek maradjon egy harmadik példánya a letett iratokból.

A támogatást igénylő kérvény beadásától számított 60 napon belül a kérvényezőt értesítik kérésének elfogadásáról, illetve esetleges visszautasításáról. Az értesítéstől számított 30 napon belül az igénylőnek meg kell jelennie a Megyei Kifizetési Vidékfejlesztési és Halászati Hivatalnál (*Oficiul Județean de Plăți pentru Dezvoltarea Rurală și Pescuit – OJDRP*), hogy ott aláírja a támogatásra vonatkozó pénzügyi végzést (*decizia de finanțare*). Ennek hiányában a támogatás elvész.

A hagyatékekelfogadási határidő kiszámítása

Deák Levente

Ha nem is túl gyakran, de az életben előfordulnak olyan esetek, amikor egy már megnyílt hagyatékok egyik vagy másik örököse azelőtt távozik az élők sorából, még mielőtt a hat hónapos elfogadási határidő letelte előtt az örökséget elfogadta vagy arról lemondott volna. Ezt a helyzetet a hatályos polgári törvénykönyv (Ptk.) a 692. szakaszban úgy szabályozza, hogy ilyen esetben az elhunyt örökös örökösait illeti meg a választás joga, érthetőbben az, hogy az elődjüknek járó hagyatékot elfogadják-e vagy sem. Arra viszont a törvényhozó nem ad feleletet, hogy ilyen esetben az utóörökösöknek erre a választásra mennyi idejük van vagy maradt, és ezt az időt mikortól kell számítani.

A következőkben a jogirodalom és -gyakorlat alapján megkísérlem a választást, majd ismertetem az új, de még nem hatályos

polgári törvénykönyvnek erre vonatkozó, a jelenleginél egyértelműbben megfogalmazott rendelkezését.

A 692. szakasz értelmezésével kapcsolatban az egyik álláspont az volt, de végül nem ez „győzött”, hogy a két hagyatékot együtt kell kezelni és leosztani, azaz az utóörökösnek nem az első örökös elhunytától, hanem a második örökös elhalálásától kell az elfogadásra (vagy a lemondásra) a hat hónapos határidőt biztosítani, amit a Ptk. 700. szakasza – általánosan, minden helyzetre – ír elő, s mely határidő elévülsé. Vagyis az első hagyaték elfogadására vagy az erről történő lemondásra beindult határidő az örökös elhunytával semmilyen joghatást nem vált ki, egyszerűen elvész, s ilyen esetben az örökös örökösének újraindul a hat hónapos határidő mindkét örökség elfogadására vagy az ezekről történő lemondásra, amit a második, azaz „a se nem elfogadó, se nem

lemondó” örökös elhunytától kell számítani.

A második és végül az általánosan elfogadott nézet szerint az ilyen helyzetben két, különálló hagyatékkal állunk szemben, amelyeket még akkor is külön kell megoldani, ha végül is mindkettő egy és ugyanazon örökös(ök) kezébe, tulajdonába kerül. Ebből következik, hogy az elfogadásra előírt határidő kiszámítása is külön-külön történik, s az utóörökösnek megadatik az a lehetőség is, hogy lemondjon az elsőről és elfogadja a másodikat, vagy megfordítva. De hogyan kell kiszámítani azt, hogy az utóörökösnek mennyi ideje maradt az első örökség, a korábban megnyílt örökség elfogadására?

Abból az ismert szabályból kell kiindulni, hogy a hat hónapos elfogadási határidő minden esetben az örökös elhunyt pillanatában indul be, attól számított. Ebből a hat hónapból az első örökös elhunytá-

ig mindig eltelik egy bizonyos idő. Az örökös örökösének ilyenkor arra is figyelnie kell, hogy ezt az eltelt időt nem nyeri vissza, s neki az első örökség elfogadására vagy a kifejezett lemondásra csak annyi ideje marad, amennyi az elődje, az első örökös elhunytáig abból az első hat hónapból még nem telt le. (Aki erről többet szeretne tudni, annak figyelmebe ajánlom Mihail Eliescunak, az ismert jogtudósnak referenciaértékű régebbi szakmunkáját: *Transmisiunea și împărțirea moștenirii*, Editura Academiei, 1966, ebből a 105–106. oldalon található jogi érveket.)

Még mielőtt az új, de még nem hatályos polgári törvénykönyvnek a fentiekkel kapcsolatos előírását ismertetném, egy alapvető változásról külön is szólnok, és pedig arról, hogy az örökösöknek biztosított opciós vagy választási jog (elfogadás, lemondás) a jelenlegi hat hónapról egy évre vál-

tozik, egyszerűen mondván, duplájára nő. Ez a hosszabb idő az ebben az ismertetésben szereplő ún. utóörökösöknek is kedvez, mert több idejük marad eldönteni azt, hogy az első örökséget elfogadják-e vagy sem. A minket itt közvetlenül érdeklő 1105. szakasz pedig, amely a jelenleginél egyértelműbb, azt mondja ki, hogy a vizsgált esetben a két elfogadási határidőt külön-külön kell kiszámítani, ezek nem esnek egybe, s a második örökösnek, akit mi itt utóörökösnek nevezünk annyi ideje van az első örökség elfogadására, amennyi erre elődjének lett volna. Ez tehát a fent ismertetett második álláspont vagy értelmezés törvénybe foglalását jelenti, de már nem a hat hónapos, hanem az egyéves elfogadási vagy lemondási határidőben, amit a román szaknyelv „termenul de opțiune succesorală”-nak nevez az 1103. szakaszban. Az 1105. szakasz második bekezdése

pedig még arra is kitér, hogy az ilyen, egymást követő öröklésnél kit illet meg az első örökségről lemondó örökös része. Az első örökséget elfogadó örökösöket, ami akkor is így lenne, ha ez az előírás ebben a törvényesszövegben tételesen nem szerepelne. Viszont ez így külön jogi érvet szolgáltat arra, hogy olyan esetben, amikor egy örökös azelőtt hal meg, még mielőtt a javára megnyílt örökséget elfogadta vagy róla lemondott volna, ezt az első örökséget a másodiktól különválasztva kell megoldani (még akkor is, ha a két hagyatékot összevonva tárgyalják is le), és az elfogadási határidőket külön-külön kell kiszámítani a két örökös elterelő időben bekövetkezett elhalálásától, azaz a hagyatékok eltérő idejű megnyílásától számítva.

**A TÖRVÉNYTÁRAT
TÁMOGATJA
A COMMUNITAS
ALAPÍTVÁNY**

Előzzük meg a lábfgombát!

Sajnos a lábfgombásodás népbetegségnek számít, ezért se szeri, se száma azoknak a módszereknek, amelyekkel az emberek házilag próbálkoznak. Igaz ugyan, hogy a gombák makacs jószá-
gok és kiirtásukhoz nem kis türelem meg kitartás szükségeltetik.

Egyes adatok szerint a mér-sékelt övben a városlakók 70%-a szenved ebben a be-
tegségben. Nem szabad el-hanyagolni, mert egyéb be-
tegségek (visszér, ekcéma,
stb.) kiinduló forrása is le-
het. Akik nem veszik komo-
lyan a lábfgombát, azok a
családjukat és a közvetlen
környezetüket is veszélybe
sodorhatják.

Az először a talpon vagy a
lábujjak közötti területen
megjelenő gombásodásért
három gombaféle, a fonas
gombák (dermatophyton
gombák), a penészgomba
vagy a sarjadzó gomba (pl.
candida) okolható. Mivel a
gombák a nedves, meleg, sötét
helyeket kedvelik, ezért
előszerttel telegszenek
meg a rosszul szellőző cipő-
be bújtatott izzadó lábon. A
lábfgomba tünetei először a
lábujjak közötti részen, majd
a talpon jelennek meg kiüté-
sek, kivörösödések, égő érzé-
sek, viszketések formájában,

majd hámlás és fájdalom is
fellép. Rosszabb esetben, ha
a lábfgomba elleni védekezést
nem kezdjük el idejében,
nedvedző felszínek, fájdal-
mas, mély repedések is kiala-
kulhatnak a fertőzött bőrön,
amik további fertőzéseknek
nyithatnak utat.

Ha meg akarjuk előzni a
lábfgomba tüneteinek kelte-
metlen hatásait, a későbbi
kezelések árát és a ráfordít-
ott időt, akkor érdemes az
alábbi könnyen betartható
higiéniai szabályokat, taná-
csokat megfogadni. Ügyel-
jünk arra, hogy a lábunk le-
hetőleg mindig tiszta és szá-
raz legyen. Mossuk meg a
lábunkat minden nap, de
kevés mosdószert használ-
junk és azt is alaposan öblít-
sük le. Lehetőleg bőrkímélő,
PH5-ös mosdószert
használjunk. A fürdés után
a lábtörülközővel alaposan
szárazra kell törölni még a
lábujjak között is. A lábgom-
ba elleni védekezésnek na-

gyon fontos alapkövetelmé-
nye, hogy mindenkinek a
családban külön lábtörülkö-
zője legyen, így elkerülhető
az egymás megfertőzése. A
műszálas zoknik kerülendők,
csak természetes
alapanyagú (pl. pamut,
gyapjú) zoknit használjunk.
Padlószőnyegen ne járkál-
junk meztőláb, mert az me-
legágya a kórokozónak. Ezzel
szemben jól szellőző
papucsban, szandálban me-
zítlábban is lehetünk, hi-
szen a jól szellőzött lábon

nem alakul ki nedves, me-
leg, sötét környezet. Közös
helyiségekben (zuhanyzó,
öltöző, stb.) mindig a saját
papucsunkban járkáljunk.
A cipő kiválasztásánál
ügyeljünk arra, hogy lehe-
tőleg se a bélése, se a külse-
je ne legyen műbőr, mert az
nem szellőzik. A zoknikat
és törülközőket 60 fokos
vízben mossuk.

A recept nélkül, drogériák-
ban, cipőboltokban kapható
lábápoló szerek és kozmeti-
kumok elsősorban megelő-

zésre, ill. igen enyhe tünetek
kezelésére alkalmasak, komo-
lyabb tünetek esetén
gyógyulást nem várhatunk
tőlük. Feltétlenül az orvos-
hoz kell fordulni, ha a láb-
fgombával fertőzött terület
begyullad, vagy begennyese-
dik, ha a lábfgombával
egyidőben más testrészeken
is kiütések jelennek meg, ha
cukorbetegsége, vagy láb-
szárfekélye van, ha a gombá-
sodás a lábhatáron is megje-
lenik, ha a körmök is túlzottan
megfertőződtek.

Az orvos válaszol

40 éves nő vagyok és gyakran
kapok el mindenféle fertőzéses
gyulladást (vízhólyag, torok
stb.), amire az orvosoktól leg-
többször antibiotikumot ka-
pok. Már annyi félét szedtem,
hogy nem is használnak, vagy
az emésztőrendszeremet teszik
tönkre. Léteznek olyan termé-
szetes antibiotikumok, amik
mellékhatásmentesek és felce-
rélhetném a szintetikus anti-
biotikumokkal?

Egy vizsgálat szerint a
felírt antibiotikumok mint-
egy fele nem alkalmas az
adott betegség gyógyításá-
ra. Aki tudatosan felkészül
a fertőzések elleni védeke-
zésre, az természetes
gyógyszerekkel és termé-
szetes életmóddal nagy
valószínűséggel meg is nye-
ri a fertőzések elleni csatát.
Ebben a természetes küzde-
lemben segítségünkre van-
nak azok a növényi és ásványi
szerek, amelyeket a napi
táplálékkal veszünk ma-
gunkhoz. Régóta ismert a
reték és a hagymafélék
antibakteriális hatása, a fű-
szerek közül pedig a több-
ség fertőzésgátló hatással
rendelkezik. Például a pi-
rospaprika, kakukkfű, szá-
lya, rozsmaring, koriander,
gyömbér. A legtöbb fűszer-
növény gyógyteaként is al-
kalmazható légúti megbete-
gedésekhez, gyomor és bél-
fertőzésekhez.

Meghűléses megbetege-
déseknel fogyasszunk tor-
mát, lélegezzük be az illa-
tát. Régi bevált antibakteri-
ális és antivirális szer a
hagymatea. Keleten a
kurkumát és gyömbért
használják. Egyiptomban
már több ezer éves univer-
zális gyógyszer a koriander,
főként gyulladáscsökkentő
hatása van. Sok kórokozót
elpusztító anyag talál-
ható a fekete áfonyában, a
szőlőben, a fekete ribizliben
és az almában, valamint a
savanyú káposztában és a
céklában. A jó minőségű
vörösbarnak fertőzőellenes
hatása van. A zöld tea is
antibakteriális és vírusölő
hatású.

Dr. Györi György
belgyógyász szakorvos

Gyógyszer az olívaolaj?

Az olívaolaj egy olyan ter-
mészetes gyümölcsle, ami
megőrzi az olívaolaj ízét,
aromáját, vitaminjait és jó
tulajdonságait. Az olíva ola-
ját először az egészségügy,
majd a kozmetika fedezte fel
és csak ezek után került
konyhánk ma már elenged-
hetetlen alkotórészévé.

A mediterrán étrend alap-
ját jelentő olívaolaj és egyéb
növényi olajok mindennapi
fogyasztása magyarázatot
ad arra, hogy Észak-Európá-
hoz és Észak-Amerikához
viszonyítva Olaszországban

miért fordulnak elő kisebb
arányban az idült, nem fer-
tőző betegségek és miért tar-
tozik Olaszország azon or-
szágok csoportjába, ahol a
lakosság élettartama a leg-
hosszabb. A mediterrán régi-
óban, ahol sok olívaolajt
használnak, mégpedig hide-
gen öntve salátákra, tészták-
ra, mártásokra, jóval alacso-
nyabb a szívbetegség, érel-
meszesedés, cukorbetegség,
vastagbélrák, asztma előfor-
dulása, mint azokban az or-
szágokban, ahol elsősorban
állati vagy más növényi zsi-

radékot használnak. Ezeket
is sajnos legtöbbször hevítve,
sütésre. A mediterrán táplál-
kozást az olíva olaj bőséges
használata, sok nyers zöld-
ség és salátaféle, levelek,
szárnyasok, halak fogyasztá-
sa jellemzi.

Az olíva több fajtája kö-
zül, az extra szűz a legjobb
minőségű. Hidegen sajtolt
olaja a legkevésbé feldolgo-
zott, nem is hő kezelt, így
maximálisan és garantáltan
a gyümölcs legjava. További
fajtái sorban a szűz és a tisz-
ta, melyek több szűrésen és

finomításon átment kezelt
olajok, még mindig inkább
szolgálnak egészségünkre az
állati zsiradékoknál. Az olí-

vaolaj nagy előnye, hogy te-
lítetlen zsírsavakkal van tele,
ami nem rakódik le testünk-
ben, segít beépülni számos
elengedhetetlen nyomelem-
nek és vitaminnak a szerve-
zetünkbe, egészségmegőrző
hatása vitathatatlan. Védel-
met nyújt a szívbetegségek
ellen, serkenti a vérkeringést,
csökkenti a koleszterinszin-
tet, és vele a vérnyomást.
Nem rakódik le, mint a zsír,
így nem engedi kialakulni a
cukorbetegséget és elhízást,
csökkenti az epekőképződés
előfordulását. Jó barátja a
gyomornak, fekélyre és hu-
rutra vény nélkül kapható
gyógyszer. Hatásos és termé-
szetes fájdalomcsillapító.

Programajánló

Tánc Gyergyóban

Gyergyószentmiklóson
vendégszerepel a budapesti
Duna Táncműhely A tize-
dik vőlegény című előadásá-
val. Az előadás szombaton,
április 24-én, este 19 órától a
színházteremben lesz.

A Föld Napja Pottyondon

A pottyondi Erdei Iskola-
háznál szombaton, április
24-én 12 órától színes pro-
grammal és házi ízekkel vár-
nak kicsiket és nagyokat
egyaránt a föld napi rendez-

vény alkalmából. Ingyenes
autóbusz indul a Sapientia
egyetem mögötti parkolóból
szombaton 11.20-kor az Is-
kolaházhoz, visszaindulás
Pottyondról 16 órakor.

Megemlékezés Temesváron

A Temesvári Írószövetség
Szent-György téri székházá-
nak termében április 23-án,
pénteken az egy esztendővel
ezelőtt elhunyt Anavi Ádám
költőre emlékeznek tisztelői.
Ez alkalommal mutatják be
a költő eddig kötetben nem
publikált verseinek gyűjte-

ményét tartalmazó Anavi
Ádám verseskötetet, amely-
nek címe Élج sokáig, halj
meg gyorsan.

Pécska Város Napjai

Péntek, április 23.

10.00 Fotókiállítás, 15.00
Teremfoci, Városcupa
(Sportcsarnok), 16.00 Óvo-
dások műsora, 18.00 Miss
Pécska szépségverseny,
20.30 CONNECT-R kon-
cert, 21.45 Miss Pécska
eredményhirdetés.

Szombat, április 24.

10.00 Teremfoci döntője
(Sportcsarnok), 10.00 Népmű-
vészeti kirakodóvásár,
10.00 Gasztronómiai Fesztí-
vál, 15.00 A Gasztronómiai
Fesztivál eredményhirdetése,

16.00 Határ menti ételek
kóstolója, 17.00 Foci: Pécs-
kai Progresul-Nagylak a kis-
erdei stadionban, 18.00 Népmű-
vészeti parádé, 18.30 Néptánc,
18.50 Magyarországi néptáncgyűttes,
19.20 Cigánytáncok, 19.50 Pécskai
Búzavirág műsora, 20.15 Pécskai
Pástrătorii tradíciói műsora, 22.15 Florin Ionaş,
00.00 Tűzijáték.

Humorfeszt Kolozsváron

Kovács András Péter a
Showder Klubból, valamint
Badár Sándor humorista
lesz az idei Erdélyi Humorfesztí-
vál sztármeghívottja.
Április 23-án, pénteken 18
órától Auditorium maxi-

mum, szombaton 19 órától
Humorfeszt gála. Helyszín:
Köztársaság mozi.

Szent György-napi rendezvények Erdőszentgyörgyön

Pénteken, április 23-án 10
és 12 óra között játszódó az
óvodásoknak és kisiskolá-
soknak, az iskolában. Fél
egyétől fél ötig tart az iskola
udvaráról induló tájfutó ver-
seny. 17 és 19 óra között Vilá-
gunk címmel tartanak pps-
bemutatókat a PAPI Terem-
ben (kulturálthoz). 19 óra-
kor a kulturálthoz kistermé-
ben festménykiállítás nyílik.
Szombaton reggel fél tíztől
délután ötig tart a szabadfo-
gású birkózóverseny, a Szent

György Kupa I.. Eközben a
kulturálthozban népművé-
szeti kiállítást tekinthetnek
meg és néprajzi előadásokat
hallgathatnak az érdeklő-
dők, de ugyanott magyar,
román, cigány és modern
táncokat is láthatnak. Vasár-
nap, április 25-én 19 órától,
a művelődési otthonban sor-
ra kerülő, Hajlik a rózsafa
című magyarnóta gálaest.

Eszmeccsere Marosvásárhelyen

A könyv, nemzeti örök-
ség, versus kereskedelmi ter-
mék címmel szerveznek ke-
rekasztal-beszélgetést április
23-án, délelőtt 11 órától a
Maros Megyei Könyvtár do-
kumentációs részlegén.

A gyerekvállalás ideje. Van ilyen?

Sokan azt mondják, hogy létezik egy pont, amikor a nők, minden korábbi önzésüket félretéve, szabályosan megőrülnek attól, hogy gyerekük lehessen, lehetőleg azonnal. Ez a mítosz azonban egyre inkább megdőlni látszik manapság.

Önző, nem érdeklő őt más, csak saját maga. Majd bánkódhat öregkorában, amikor senki sem nyitja rá az ajtót. Gyakran hall ilyesféle megjegyzéseket az a nő, amelyik házasságban él, de nem akar gyereket. Sokan nem értik meg az olyan ellenérveket, mint: imádom a munkámat, épp egy fontos kutatás kellős közepén vagyok, szeretnék még csavarogni egy kicsit a világban. A férfiakkal viszont elnézőbb a társadalom. Ha ők mondják, hogy nem akarok gyereket, megbocsátóbbak az emberek. Ezért van az, hogy sok nő a békesség kedvéért beadja a derekát, holott (még) nincs benne különösebb vágy az anyaságra. A külvilág nyo-

másának hatására a nők, akik a munkahelyi sikerekről és egyéb, kellemes élményekről fantáziálnak, egyszerre bűnösnek, abnormálisnak vagy csökkentértékűnek kezdik érezni magukat, mert nem teljesítik a Nagykönyv előírásait a női életfeladatokkal kapcsolatban.

Huszas és a harmincas éveink eleje a gazdagodás időszaka: magunknak gyűjtjük az élményeket, az információkat és a tapasztalatokat. Ahogy idősebbek leszünk – különösen igaz ez az életünk második felére –, az arány változik. Felhalmozás helyett ekkor már adni szeretnénk: tanulás helyett tanítani, begyűjtés helyett pedig megosztani.

Egyénileg változó, hogy ki nek mikor jön el az idő, amikor úgy érzi, hogy mindaz, amit a saját boldogulására megszerezhetett, már nem elégíti ki maradéktalanul. Mindez persze nem feltétlenül a gyerekvállalásban nyilvánul meg. A lényeg, hogy a saját érdekek mellett helyet találjunk a többiekéiről való gondosko-

dás és az adás iránti szükségleteinknek is.

Régen egyszerű volt a felállítás. A nő dolga a család tartása és a gyermeknevelés. Ma először tanulni kell, hiszen a jobb munkahelyeken egyre nagyobb az elvárások. Előbb a főiskola, majd a továbbképzések, végül a rengeteg túlóra. Ezután következik

csak az, amit jobb esetben a huszoneves kor elején már letudhatna egy nő; a közös nyaralások, élmények, melyekre gyermek mellett valószínűleg már kevesebb esélye lesz. Ha azonban meg akarjuk mászni az iskolai, majd a ranglétrát és még a kettesben való szórakozásra is időt akarunk szakítani, a gyerekvállalás jóval a biztonsá-

gosnak gondolt (30-35 év) időszakot követő életszakaszra tolódik. Ekkor azonban már egy másik jelenség is tapasztalható. Sokan, azt gondolják magukról, hogy ők nem lennének jó szülők. Valójában csak félnek a felelősségtől. Megszokták a maximalizmust a munka világában, túl sokat várnak maguktól a családi életben is. Rettegnek, hogy nem tudnak a babával eleget foglalkozni. Tökéletes anyák, apák szeretnének lenni, vagy semmilyenek. Ezt persze ritkán vallják be maguknak.

A gyerekkori élmények is nagyban befolyásolják a gyerekvállalási kedvet. A negatív élményekkel teli gyermekkori negatív irányban befolyásolja a család-alapítási kedvet. A férfiakban erős a félelem, hogy ugyanazokat a hibákat követik majd el, mint az apjuk. A nőknek fontos emléik, hogy boldognak látták-e az édesanyjukat anyaként, vagy csalódottságot sugárzott a mama folyton.

Retusált illúziók

A szépségápolási szerek reklámjai nagyrészt hamis képet mutatnak az adott termékéről, egy részüket ráadásul bevalottan manipulált fotókkal illusztrálják. A reklámokban a cégek egy része felturbózza a modelleket, kimondott hangsúlyt fektetve a termék profiljának megfelelő testrészekre. Ezzel azonban hamis képet festenek a fogyasztóknak, akik a reklámok alapján megvásárolják a szépségápolási termékeket, majd nagyot néznek, amikor az ő hajuk nem lesz olyan dús és csillogó, mint a reklámfotóról rájuk mosolygó modellé. Egy felmérés szerint a kozmetikai reklámok 28 százaléka bevalottan valamilyen

trükkhöz folyamodik, továbbá 44 százalék pedig ugyan tagadja, de egyértelműen láthatóak bennük a mesterségesen elért javítások és csak a hirdetések 28 százaléka mutatja a termék valóságos hatását. Sok kozmetikai termék reklámja minden fogyasztónak szóló kategorikus ígéretet tartalmaz, de az elvégzett hatékonysági termékteszt azt mutatta, hogy a kategorikus ígéret megalapozatlan.

A nők kudarcként élik meg, ha egy adott termékkel nem tudják elérni a reklámozott hatást. Sőt, a hamis reklámok depressziót is okozhatnak. A pszichológusok szerint sok nő azért lesz depressziós, mert kép-

telen megfelelni a reklámokban mutatott képeknek.

Például az Olay kozmetikai reklámban a hatvanas évek topmodellje, Twiggy új kampányfotója heves támadásokat váltott ki. A fő ok, amiért a fotóval foglalkozni kezdték az, hogy az idén hatvanéves modell az utómunkának köszönhetően a valós koránál 20-25 évvel fiatalabbnak tűnik, ez pedig megtévesztő lehet a krémről fiatalodni vágyó vásárlóknak.

A leglátványosabb hatásokat a reklámkészítők a torzító utómunkákkal érik el. Nagy sajtóvisszhangot váltott ki Beyoncé Knowles-nak a L'Oréal szá-

mára készült kampányfotója is, vörösesszöke hajjal és fehér bőrrrel ábrázolva a fekete énekesnőt. Legutóbb

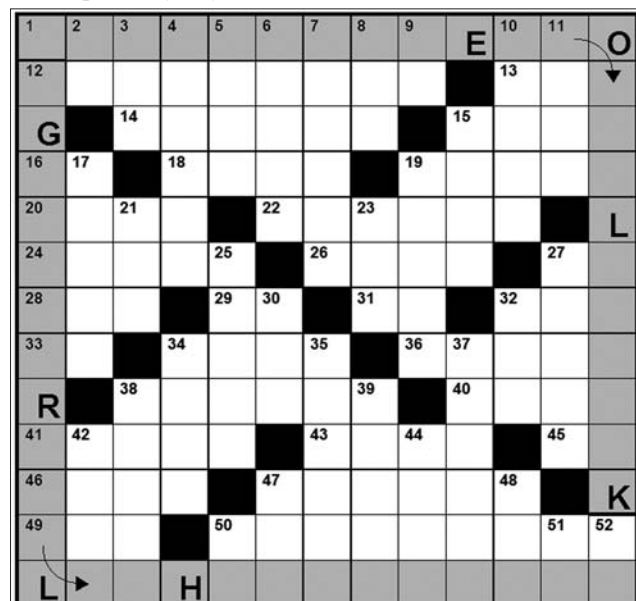
pedig az ötvenéves Madonnáról jelentetett meg a Louis Vuitton olyan erősen retusált kampányfotót,

amelyen az énekesnő úgy nézett ki, mint amiről a harmincas éveiben csak álmodozni mert.

Meghívás

- Gyere pájtás, meghívlak egy pohárka borra. Igyunk az egészségre!

A megszólított végigméri a barátját, majd azt mondja:
- ... (poén a rejtvényben)

Vízszintes:

1. A poén első része. 12. Házikó erdőben. 13. Forradás, sebhely. 14. Kisportolt. 15. Lepkefajta, hernyója gypajút rág. 16. Páros nyáj! 18. Irányába. 19. Közigazgatási egység. 20. Lágú. 22. Jereván lakosa. 24. Ott lenn (nép.). 26. Zúduló. 27. Ponty nagyságú hal. 28. Bizalom. 29. Kezd látni! 31. A végén terem! 32. Pocsék argóban. 33. Egyik helyről a másikra. 34. Verset ír. 36. Zenemű. 38. Verseny tárgyalás. 40. Bizonyos kort megér. 41. Vízet kienged. 43. Cserél. 45. Lenge rész! 46. Csemegebor. 47. Emlékkönyvbe verselget. 49. Világos angol sör. 50. Üzletvezető.

Függőleges:

2. Némán záró! 3. Erre a helyre. 4. Bástya része. 5. ... Tamás talpasa; Szántó György történelmi regénye. 6. Kenyeret vágó. 7. Irányt váltó. 8. ... King Cole; amerikai énekes. 9. Délkelet (röv.). 10. Amiképpen. 11. Pozíció. 12. A poén második része. 15. Divatos, népszerű. 17. Szücs ...; magyar előadóművész. 19. Érdemes rá. 21. A legkisebb tökéletes szám. 23. Római 3000. 25. Eláraszt a víz. 27. Strázsák csoportja. 30. Hálával emleget. 32. Szerfelett. 34. Indián csónak. 35. A Vatikánból is látható folyó. 37. Kis Péter. 38. Tüzelőanyag. 39. Titokban feléje pillant. 42. Fánkféle. 44. Mi ... veled, emberke? (Hans Fallada). 47. Kórházi osztály. 48. Relatív (röv.). 50. Kicsinyítő képző. 51. Délélt! 52. Fél szög.

	8		7				
6		2				5	7
				9		3	
			3		5	8	
				4	9		
		5		1		9	6
				6	8	2	
8							5
	7	4					1

Nehéz fokozat

A 81 mezőt a rácsban úgy kell kitölteni, hogy minden sorban, minden oszlopban és a 3x3-as négyzetekben 1-től 9-ig mindegyik számjegy csak egyszer szerepeljen. Jó játékot!

Készítette: Buna Botond

Előző feladványunk megfejtése

2	1	4	8	6	9	7	3	5
6	7	5	1	3	4	8	2	9
3	9	8	2	7	5	6	4	1
7	5	3	4	1	8	2	9	6
8	4	1	6	9	2	3	5	7
9	2	6	7	5	3	1	8	4
5	6	2	3	4	7	9	1	8
4	8	7	9	2	1	5	6	3
1	3	9	5	8	6	4	7	2

A háromágú tölgyfa tündére 1.

Egyszer volt, hol nem volt, hetedhét országon, de még az Óperenciás-tengeren is túl, lakott a zöld királynak egy fia. Egyedül volt a kastélyban, hát unatkozott. Vette fegyverét, kiment vadászni. Mihelyt kiért az erdőbe, talált egy nyulat. Célba vette, hogy lelője. A nyúl rimánkodni kezdett:

– Bocsáss meg, királyfi, jó tetteredért jót várj, hagyd meg az életemet.

Meghagyta a nyúl életét, nem bántotta. A nyúl elszaladt. Rátalált aztán egy róka-ra. A rókát is célba vette és a róka is azt mondta:

– Ne lőjj le királyfi, hagyd meg az életemet, jó tetteredért jót várhatsz.

Azt is elbocsátotta és ment tovább az erdőbe. Talált aztán az erdőben egy kis őzet. Azt is célba vette, hogy lelője, az is visszaszólt neki:

– Királyfi, bocsánatot kérek tőled, hagyd meg az életemet, mert jót mondom neked, majd még megköszönöd.

Elbocsátotta azt is. Azt mondja neki az őz:

– Kegyes királyfi, megmondom most az én halámat. Menj be az erdő közepéig. Találsz ott egy háromágú tölgyfát. Vágj le abból egy ágat. Majd abból az ágból kijön egy tündérlány. Az lesz a feleséged. De vigyél magaddal egy kicsi vizet, netalán szükség lehet rá.

El is ment a királyfi, meg is találta a tölgyfát, le is vágta

rola az ágat, ki is jött abból egy szép tündérlány. Rögtön rikoltott a királyfinak:

– Jajj, vizet, mert megfulladok.

Forgott a királyfi ott körül kerekén, hogy a vizet elövegye, de a flaskó feldőlt és a víz kifolyt. A szép tündérlány meghalt. Nem volt mit tenni, felvette az ölbe, elvitte haza, eltemette.

Telt-múlt az idő, megint el-

abból is egy szép tündérlány jön ki. De vizet vigyél neki, mert szükség lehet rá.

Járt a királyfi erre, arra, hogy vizet kapjon ott az erdőben, de nem talált. Volt nála egy kulacs bor. Gondolta, hogy hát az is jó. De megint úgy járt, mint a múltkor. Levágta az ágat, kijött abból is egy szép tündérlány, ő bort adott neki, de a lány mégis meghalt, mert a bor igen erős

mette azt a lányt is, szép rendszeren.

Búsult, búsult egy darabig, de aztán megint elment az erdőbe vadászni. Találkozott akkor a nyúllal.

– No, kegyes királyom, jó tetteredért jót mondom. De gyere velem, hadd mutassam meg, hol van az élő víz.

Elmentek ketten, megtalálták a forrást.

– Vigyél vizet innen ma-

Levágta és abból is egy szép tündérlány jött ki. Kiált is rögtön a lány:

– Vizet, vizet, mert megfulladok!

A kis nyúl kapja a kancsót, odanyújtja a kislánynak. Az jót ivott belőle és megmaradott, nem halt meg. Akkor a kislány letérdelt a királyfi előtt, bocsánatot kért tőle, hogy kiszabadította a tölgyfából. Elmondta neki a sorsát:

– No, tisztelt királyfi, engemet az isten neked rendelt ezen a világon. Köszönöm jöttetedet. Hármán voltunk testvérek, de meg voltunk mindnyájan átkozva, hogy ne tudjunk megszabadulni ennek a tölgyfának a gyökerétől, valameddig egy ember le nem vágja. Ezentúl már együtt leszünk mi ketten ezen a világon.

Megölelték, megcsókolták egymást. A kis nyúl ott ugrált előttük, örvendezve, hogy megszabadították az ő kedves asszonyát.

No, útra keltek mind a hárman. Mentek, de útközben, mielőtt haza értek volna, a városon kívül volt egy szép kút. Oda leültek, megbeszéltek most már a maguk sorsát. Azt mondja a tündérlány a királyfinak:

– Tisztelt kedvesem, sajnálom fáradságodat, de én ebben a tündérruhában nem vagyok bátor bemenni a te kastélyodba. Hagyjál itt engemet a kis nyúllal. Menjél

előbb csak te haza, hozzá nekem új ruhát.

Ott is maradt. A királyfi elment, hogy hozzon neki ruhát. De örömeiben sok időt töltött otthon, vadonatúj ruhát csináltatott a tündérlánynak. Várták ők, várták a királyfit, de csak nem érkezett vissza.

Jártak a kútra sokan azért, hogy ne lássák ott a kútnál tündérruhában, felmászott arra a nagy fűzfára, amely árnyékot tartott a kútnál. A kis nyúl meg elment eleséget keresni.

Kiment a kútra egy boszorkányné is, vizet meríteni. Betekint a kútba, lát egy fényes fehérségű szép tündért. A tündér már fenn volt a fűzfán, de a tükör képe meglátszott a vízben. Tekintett a boszorkány erre, arra, de élő személyt csak nem látott. Végül azt gondolta, hogy az a kép a kútban az ő képe. De végül mégis meglátta a tündérlányt fenn a fán. Levette a fáról, megkérdezte, hogy mi okból hágott oda. A tündérlány elmondta, hogy mi minden történt vele és hogy őt egy királyfi szabadította meg. Mindent, mindent elmondott annak a boszorkánynénak. Azt is, hogy épp most várja ő a királyfit, hogy más gúnyát hozzon neki.

Illyés Gyula: Hetvenhét magyar népmese c. könyvéből

Hubbos Mátyas rajza

ment vadászni. Megtalálta a rókát.

– No, kegyes királyfi, bocsánatot kérek, jó tetteredért jót mondom. Menj el megint az erdőbe, oda, ahol a tölgyfáról egy ágat már levágtál volt. Vágj le még egy ágat, mert

ital volt neki. Nagy búban volt a királyfi, hogy abból is kifogyott. Felvette azt a lányt is, hazavitte nagy szomorúan, hogy milyen szerencsétlen ember is ő. Az isten megadta neki a szerencsét és ő nem tudta felhasználni. Elte-

gaddal. Menjünk most tovább.

Megtalálták a tölgyfát, amelyről a királyfi már két ágat levágtott; a harmadik ág még rajta volt.

– No, most vágd le ezt a szép tölgyágat.

Tizenkét hónap a természetben

Megérkeztek a molnár és füstifecskek. Az első füstifecske két réteg, mezők fölött szoktam látni. Ebben az évben a Rétyi tónál láttam közösen a partifecskekkel repülni, a tó tükre fölött.

A partifecske kisebb mint a jól ismert molnárfecske, felsőteste földbarna, alsó teste fehér a begyén széles barna örv húzódik. Farktollai vége enyhén kimetszett. Folyók partoldalában, homokbányákban készítik a fészkeket, akár egy méter mély, üreget kaparnak ki ahol majd elkészül a tulajdonképpeni költőüreg amit puha tollakkal bélelnek. Telepesen költenek. Nagy áradásokkor a költőüreg megtele vízzel, ami sok madár pusztulását okozza.

A molnárfecske felsőteste csillogó kékes fekete, alsó teste és farkcsíkja hófehér. Városokban él, fészket az épületek külső falára, ablak szögletbe, az eresz alá ragasztja. Nagy szorgalommal felépített sárfészken egy szűk bejárónyílást hagy, ahol majd a kíváncsiskodó, kitol-lasodó fiókák, fejét láthatjuk. Évente kétszer is költenek, ragaszkodnak a költőterületükhöz. Télen az üresen maradt fészkeket kisajátítják a házi verebek, amiből tavasszal viták keletkeznek. A vil-lás farkú füstifecske közis-

A partifecske

mert és közkedvelt madár. Homloka és torka vörösbarna, a begyőrv feketeskék, ugyanugy, mint a felsőteste. Alsó teste fehéres, rozsdás árnyalatú. A falvak atmoszféráját szereti, istállóba építi a félbevágott csésze alakú sárfészket. Talán nem is létezett olyan lakott istálló, ahol ne fészkelte volna füstifecske. Sajnos amióta az állattartás visszaszorult, a gazdák felmondtak a szarvasmarha tartással, bezáródtak az istállók ajtóit, ablakait elzárva az utat, ahol a fecskek szabadon ki bejárhattak az állományuk lecsökken.

Kedves gyerekek hamarosan a fecskek, az az a molnárfecske és a füstifecske tartozni fogja, vagy új sárfészket kezd építeni. Egy fészket telepítéséhez ezernél is több sárgalaccsint kell hordjon, hogy elkészüljön a fészket. A fészkeépítésben úgy tudtok segíteni, hogy mesterségesen nedvesen tartotok sárgyújtó helyeket. Ehhez nem kell más, mint, hogy megfigyeljétek, honnan hordják a fecskek a sárdarabokat és azokra a helyekre időnként vizet locsoltok, hogy nedvesen maradjanak míg a fecskek a fészket építik.

Kelemen László, Rara Avis Madártani Egyesület

Színes pillangó papírhulladékból

A színes papírhulladékot nedobd ki, gyűjtsd össze, számtalan módon újrahasznosíthatod. Például készíts színes lepkét belőle. Megmutatjuk hogyan.

Szükséges eszközök: színes papírhulladék, egy zárható zacskó, textillel bevont drót.

Elkészítés: válassz egy téglalap alakú zacskót,

amelynek a szélessége nagyobb, mint a hossza. A színes papírhulladékot rakd bele a zacskóba, szépen szétterítve. Majd a végét óvatosan zárd le. Utána a textillel bevont dróttal közepén húzd össze, majd a drót végét csavard csáp formára. Kicsit rendezgesd el a szárnyakat és máris kész a pillangó. Jó szórakozást.

Hétfégi mellékletünk *Életmód és Csodavár* oldalait Orosz Anna szerkesztette